לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ז' בסיון תשמ"ז, 4 ביוני 1987 / שנה מ"ד מס' 13359 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

מהבוקר — שביתת מסחר ושרותים לקראת יום השנה ה־20 לכיבוש השטחים

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

"המוסדות הלאומיים" בגדה המערבית קראו לפתוח מהבוקר בשביתה כללית של מסחר ושל שרותים לקראת יום השנה ה־20 לכיבוש השטחים בידי ישראל, במלחמת ששת הימים. הקריאה לשביתה נעשתה באמצעות כרוזים שחולקו אתמול בגדה המערבית. המוסדות הלאומיים הם השם הנקוט בידי האירגונים, תומכי אש"ף.

לנדוי, חופי ומלץ — הוועדה לחקירת השב"כ

יו"ר הוועדה, נשיא ביהמ"ש העליון לשעבר השופט לנדוי, סירב לא מכבר לכהן בוועדת החקירה לפרשת פולארד בשל העדר סמכויות משפטיות לוועדה זו ● אלוף (מיל.) חופי היה ראש "המוסד" בעבר ועו"ד מלץ משמש כמבקר המדינה ● חובות העדים בפני ועדת החקירה – כמו בבית־משפט ● הוועדה תתכנס בסוף השבוע להחליט על דרך עבודתה ועל רשימת העדים שיופיעו לפניה

מאת עמיקם בצלאל, כתב "על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, מינה את ועדת החקירה הממלכתית־משפטית לחקירת הנוהלים ושיטות העבודה הנהוגות בשב"כ. בראש הוועדה עומד נשיא בית המשפט העליון לשעבר, השופט משה לנדוי ושני החברים האחרים בה הם מבקר המדינה יעקב מלץ ואלוף (מיל.) יצחק חופי.

פחות מיממה חלפה מאז שהטילה הממשלה על מאיר שמגר להקים את ועדת החקירה והוא כבר יכול היה להודיע על הרכבה.

לנדוי סרב לוועדת פולארד

משה לנדוי הוצע לא מכבר לעמוד בראש ועדה לבדיקת פרשת פולארד אולם הוא סירב להצעה מאחר שמצא כי סמכויותיה של ועדת הבדיקה מוגבלות. כזכור הורכבה ועדה זו מהרמטכ"ל לשעבר צבי צור ומנשיא מועצת העיתונות ד"ר רוטנשטרייך.

יעקב מלץ, מבקר המדינה כיהן שנים רבות כשופט בת"א ואלוף (מיל.) יצחק "חקה" חופי היה ראש המוסד בשנות ה־70. מינויו של

(המשך בעמוד 4)

שופט, אלוף, מבקר

יעקב מלץ | יצחק חופי | משה לנדוי

היום חפלה המונית לנפסו — פוליטיקאים לא יורשו לנאום

מאת כתב "על המשמר" בעמק

בנפסו הצ'רקסי, כפר קמא, מצפים היום לאלפי מבקרים יהודים וערבים, שיבואו להשתתף בחפלה גדולה שעורכים תושבי הכפר לרגל עם השתחררותו מהכלא לאחר 7.5 שנים. בחפלה ישתתפו להקות מחול וריקודים וזמרים יהודים וערבים.

המארגנים מסרו, כי פוליטיקאים לא יורשו לנאום, אלא לברך את נפסו לרגל שיחרורו. עוד נימסר מהכפר כי נשיא המדינה, שיגר מברק למארגני המסיבה בו הוא מתנצל על כך שאינו יכול להגיע ולהשתתף בשימחת הצ'רקסים.

המארגנים הדגישו כי לא נישלחו הזמנות אישיות, והציבור ו"כל המדינה", מוזמנים לאירוע.

- מובארק דן עם חוסיין על הבי"ל ● עמוד 3
- הערבים אינם משולבים במדינה ● עמוד 4
- הסתבכות נוספת דוגמת נפסו ● עמוד 5
- וצמן על סגנית אירופה ● ספורט, עמוד 14
- עובדי מד"א מחדשים העיצומים ● עמוד 20
- נהרגו 15 פרות הבשן ● עמוד 20
- בית"ג'אן דוחה הצעת הפשרה ● עמוד 20

הרמטכ"ל ביטל נסיעת שני כתבים מגל"צ לסלון האווירי

הנסיעה מומנה ע"י התעשייה האווירית

מאת אבי בניהו, הכתב הצבאי

בהוראת הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, בוטלה נסיעתם של שני אנשים מגלי צה"ל לסלון האווירי בפריס. הוראתו של הרמטכ"ל ניתנה לאחר שהסתבר כי הנסיעה היתה אמורה להיות ממומנת ע"י התעשייה האווירית.

נודע כי צה"ל מבקש למנוע בדרך זו מחוייבות כלשהי של התחנה הצבאית לתעשייה האווירית, במיוחד בתקופה זו בה גוברת המחלוקת בין צה"ל לתעשייה האווירית בנושא מטוס ה"לביא".

מקור צבאי: השרים נחשפים כעת למשמעויות "הלביא" והם בהלם

מחריף העימות בין צה"ל לתעשייה האווירית ● "התעשייה האווירית צריכה להבין שהיא משרתת את הבטחון ולא להיפך" – אומרים במערכת הבטחון ● סבורים כי אם השרים יחושו שיש להם גיבוי ציבורי יצביעו נגד – התעשייה האווירית מנהלת קרבות "מאסף"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

"לראשונה נחשפים כעת שרי הממשלה למשמעויות הכבדות של פרוייקט 'הלביא' והם פשוט 'בשוק', ככל שיותר שרים ירגישו שאזרחי המדינה מבינים את העניין ונותנים להם גיבוי, כן יגבר הסיכוי שהפרוייקט 'יבוטל'" — דברים אלה אמר בסוף השבוע ל"על המשמר" מקור צבאי בכיר העוסק בפרוייקט ה"לביא".

"אנחנו לא נגד התעשייה האווירית ולא נגד הלביא, אנחנו פשוט בעד הצבא ובעד הבטחון. הפעם יש התנגשות וזה פשוט לא הולך עם התעשייה האווירית שהיתה ותשאר תעשייה בטחונית חשובה. הם צריכים להבין שהתעשייה חייבת לשרת את הבטחון ולא להיפך" אמר המקור.

הציבור נחשף לפרשה

לדבריו נחשף עתה הציבור לפרשה לאחר שניתן לגורמי צה"ל העוסקים בעניין להופיע לפני הממשלה ולפני התקשורת. "בצה"ל ובחיל האוויר היו אנשים שהתהליך לא נראה להם כבר ב־1982, אולם הם היו בבחינת 'קול קורא במדבר', עם הזמן יצטרפו יותר ויותר גורמים בצבא למתנגדי הלביא".

על פי נתונים של צה"ל תזדקק מערכת הבטחון ל־3.4 מיליארד דולר להמשך פיתוח המטוס, עד לייצור מטוסים מבצעיים.

דומה לאף־16

"הלביא יכנס לשירות שעה שארה"ב תציג מטוס טוב יותר. אם היו בונים את הלביא המקורי וחיל האויר היה מקבל אותו השנה, כמתוכנן, לא היו בעיות ולא היינו

(סוף בעמוד 2)

חשש לאובדן יבולי החיטה — בשל כניעה לחרדים בעניין שנת השמיטה

משרד המסחר והתעשייה נכנע לאגו"י וש"ס שאיימו על טחנות־הקמח והמאפיות להסיר מהם אישור הכשר אם יטחנו קמח מיבולי השנה ● המפד"ל תובע ממשרד המסו"ת לקבל פסק הרבנות שהתיר לחקלאים לגדל חיטה ולמכרה ● אם לא יימצא הסדר לייצא יבולי החיטה הגדולים במיוחד השנה – יירקבו לטימיון

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

משרד התעשייה והמסחר מקיים בימים אלה מגעים עם בעלי טחנות הקמח, כדי להגיע להסדר שיבטיח אספקת חיטה לכלל הציבור וימנע הפסד של 10־8 מיליון דולר לקופת המדינה, זאת — כיוון שגופים חרדיים פוסלים שימוש ביבולי חיטה השנה, שהיא שנת שמיטה.

חשש לאובדן יבולים

במשרד התעשייה והמסחר בוחנים עתה אפשרות לייצא חיטה, כדי לא לגרום לאובדן יבולים, אולם מנכ"ל המשרד, יורם בליזובסקי, מכחיש כי נחתמה עיסקה כלשהי ליצוא חיטה. לדבריו, לסכום שנקבע בהסדר לקופת המזיכה בשל היצוא — 10 מיליון דולר — אין אחיזה במציאות.

מיליוני דולרים

השנה, כשנה משנות שמיטה קודמות לפני 7 ו־14 שנים, הוחרפה הבעיה, כיוון שהיבולים המקומיים גדולים מהרגיל, בעקבות החורף הגשום, וישנם עודפים גדולים של חיטה. אם לא יושג הסדר בארץ או שלא ייצאו את העודפים, עלול להיגרם למדינה הפסד של מיליוני דולרים.

(סוף בעמוד 9)

מכת השמיטה

"שנת שמיטה" – מה אומר מונח דתי זה לאזרח ישראלי חילוני בן זמננו מהן כלל מעט מאד. הוא נתפס כעוד אחד מן המנהגים הכמעט פרה־היסטוריים, המערבבים ענייני חדת עם ענייני חקיבה, תוך שימוש בצוויים ואיסורים שהיה להם היגיון חקלאי משלהם לפני אלפיים שנה ויותר. אך תפכו לטקס ריק בימינו. משהו הצריך לעניין רק את חוקרי המסורת המדקדקים.

והנה אותה "שנת שמיטה" חוזרת אלינו כעוד חוליה בשרשרת המיתקפות הבלתי־פוסקות של הכפייה הדתית על מציאותנו העכשווית. החלק החרדי יותר של הציבור היהודי הדתי בישראל מבקש לכפות על המדינה להשמיט. שמטו לייצא או לשמיד. השנה יבולים חקלאיים שונים בטענה כי אכילתם אסורה. האוסרים אינם אפילו הרבנים הראשיים – הם השכילו למצוא טעמט פורמאלי שישחרר את יבולי ישראל מכבלי שנת השמיטה על ידי מכירת הקרקע ללא־יהודים – אלא קומץ של מנהיגים מאגודת־ישראל, וש"ס האחרים מהם. כתוצאה מכות הסחיטה הפרלמנטארי שלהם, הצליחו כבר אנשים אלו להפוך את שנת תשמ"ז מבורכת־יבולים למקוללת־יבולים, ואם תיענה ממשלת ישראל לתביעותיהם הנוספות, יסבלו לא החקלאים הצרכנים אלא כלל משלמי המיסים.

המדובר קודם כל בחיטה (אם כי לא רק בה) אשר תנובתה היתה השנה יוצאת מן הכלל. עשרות מיליוני דולרים אפשר היה לחסוך למשק, ולתקציב המדינה, על־ידי שימוש מקומי בהצלחה חקלאית זו. אך מסתבר, כי עונש המיפגעה רובץ על חיטה זו. לכן נידרש לייבא השנה כמויות גרעינים גדולות, ומקביל לחפש שווקים רווחיים לתוצרת החקלאית שלנו, שווקים אשר ייִמצאו או לא ימצאו. ובינתיים סובלת החיטה "המיותרת", "העודפת", מאיחסון לקוי, שהעונים הודתיים הצליחו להביא לידי סגירת תחנות הקמח של "המשביר" בבאר שבע לפני חיטת הנגב. החיטה, לאחר עיכובים ממושכים, מצאה את דרכה למשטחי איחסון יקרים, ארעיים ולא מתאימים.

בימים האחרונים התברר סופית, כי בדעת משרד התעשייה והמסחר להיענות למלוא הדרישות של הכופים הדתיים מבית דין צדק של העדה החרדית. בנימוקים חסרי־שחר וחסרי־בושה, החיטה הלא־כשרה(!) תצטרך לעצמה קונים בחו"ל, ובמקביל המשרד ייבא ארצה חיטה זרה, ולכן כשרה למהדרין שבמהדרין. ממדינות שמעבר לים. עלותה של העיסקה המופקרת הזאת, שכל מניעיה מפלגתיים שקופים, עלולה להיות גבוהה מאוד, ונאמדת בעשרות מיליוני דולרים, שישולמו על־ידי ממשלת ישראל כדמי כופר לסחיטה המפלגתית במהותה, של העדה החרדית.

לכפייה דתית אין גבולות, לא של הגיון, לא של משאבים ולא של חוצפה. כל כניעה של ציבור חילוני גוררת אחריה, מייד, העלאה של תביעות נוספות על־ידי הקנאים והקיצוניים. רק שלשום היה זה חוק החזיר. אתמול חוק החמץ. היום מכת שנת השמיטה ומחר – מי יודע – אולי חוק המיגבעת השחורה.

על המשמר

נמשכת זרימת הדולרים למשק

יתרות מטבע־חוץ עלו בחודש מאי ב־144 מיליון דולר

הממשלה הזרימה במאי 32 מיליון ש"ח וספגה 333 מיליון ש"ח ● עלייה ביבוא מוצרי צריכה בני־קיימא

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

זרימת הדולרים למשק נמשכה ללא הפוגה גם בחודש שעבר, כך עולה מנתונים שפירסם אתמול בנק ישראל.

הבנק הודיע, שבחודש מאי עלו יתרות מטבע החוץ ב־144 מיליון דולר והסתכמו בסוף החודש ב־4,537 מיליון דולר.

הזרם הגדול של מטבע־החוץ למשק נמשך זה כחמשה חודשים ולדברי פקידים ממשלתיים נכנסו באותה תקופה כמיליארד דולר, רובם ע"י הסקטור הפרטי.

הזרמת הדולרים למשק היא תוצאה ישירה של הריבית הגבוהה בישראל בהשוואה לריבית בחו"ל.

אתמול הודיע משרד־האוצר, כי במהלך חודש מאי הזרימה הממשלה כ־32 מיליון שקל למשק. לעומת הזרמה זו ספגה הממשלה מהציבור סכום של 333 מיליון שקל באמצעות מילווה קצר מועד. כך שבנטו נרשמה באופן רשמי ספיגה של 301 מיליון ש"ח.

זהו החודש הראשון בו מבצע בנק ישראל מכירה גדולה של מק"מ, אשר הפך להיות אחד הכלים המרכזיים במדיניות המוניטרית של הבנק.

על־פי נתוני האוצר הזרימה הממשלה דרך שוק ההון סכום של כ־368 מיליון ש"ח, רובם כגין פרעון חובות, קרן וריבית. כאמור, סכום זה קוזז חלקית ע"י מכירת מק"ם בכ־333 מיליון ש"ח.

בחודש מאי הסתכם העודף המקומי של הממשלה הנובע מפעילות שוטפת ב־335 מיליון ש"ח. עודף זה הושג בתוצאה מעליה בהכנסות הקופתיות של הממשלה.

עלייה ביבוא

לאחר הפסקה של כמה שבועות, התחדשה בחודש מאי המגמה של עלייה ביבוא מוצרי צריכה בני־קיימא, כך עולה מנתונים רישמיים שפורסמו אתמול ע"י משרד־האוצר.

על־פי נתוני האוצר הובאו לארץ בחודש מאי 6300 מכוניות חדשות, לעומת 5900 בחודש הקודם ו־5100 במאי 86'. זאת עלייה של כ־23 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

עלייה בולטת נרשמה גם ביבוא מקררים. בחודש שעבר הובאו כ־2100 מקררים לעומת 600 מקררים במאי 86'.

עליות בולטות נרשמו גם ביבוא של מכונות כביסה, טלוויזיות ומכשירי וידיאו.

דובר האוצר ציין, שבחודש שעבר החלה להיות מורגשת ההשפעה של הורדת שיעורי המס על הכנסות המדינה ממיסים.

סך ההכנסות ממיסים [illegible] מיליארד שקל, ירידה ריאלית של 2.2 אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד.

הכנסות אגף מס הכנסה ירדו ב־4.4 אחוזים והסתכמו ב־[illegible] מיליון ש"ח.

ילדי המעון של ויצ"ו ברח' ויצמן בתל־אביב חגגו אתמול את חג הביכורים יחד עם הקשישים [illegible] של ויצ"ו הצמוד למעון
צילום: אסף שילה/ישראל סאן

עובדי מד"א מחריפים השביתה: כל התחנות ייסגרו היום מ־11

אתמול קיימו העובדים שביתת אזהרה בת 4 שעות

הוועד הארצי של עובדי מגן דוד־אדום החליט להחריף את השביתה ולנקוט צעדים נוספים עם תום שביתת האזהרה בת 4 השעות אמש.

החל משעה 23.00 אמש ועד 11.00 לפני הצהריים היום פועל בכל סניף מד"א אמבולנס תורן אחד בלבד. משעה 11.00 ועד שעה 15.00 אחרי הצהריים ייסגרו לחלוטין כל תחנות מד"א בארץ, כולל שירותים נלווים ושירותי בנק הדם.

ועד העובדים הודיע, כי האחריות לשלום הציבור בשעות אלה מוטלת על משרדי האוצר והבריאות, שאינם מעבירים כספים למד"א, ועל מס הכנסה, אשר עיקל את כל כספי מד"א — למטרע ובאותן [illegible] ציאלי.

לדברי ועד העובדים, גם הנהלת מד"א מטורה מאחריות כלפי עובדי מד"א והציבור, משום שהיתה [illegible] לדאוג לכך, שמד"א לא יגיע למצב זה של היעדר כספים. הוועד [illegible] קורא לציבור לדאוג לאמצעי [illegible] חליפיים בשעות השביתה.

אלי בן־קיסים, יו"ר הוועד הארצי, קורא להנהלת מד"א ולמשרדי הבריאות והאוצר, להפסיק את [illegible] ולתמיד את תופעת ה"אין משכורת" החוזרת תשנית זה חודשים [illegible] ומוסיף, שקומץ העובדים [illegible] במד"א — רק שני שלישים [illegible] — נאלצים לעבוד לעתים [illegible] משמרות ברציפות כדי [illegible] שיבושים בשירות החיוני [illegible].

עוד הוא מציין, כי [illegible] האחרונה התגברה [illegible] בריחת העובדים ממד"א — [illegible] השליש החסרים בתקן [illegible] השנה האחרונה. עובדים [illegible] נרתעים מלהצטרף לצוות [illegible] בשל מצבו הכספי [illegible] לדבריו.

המורים מוכנים לוותר על תוספת של 800 מישרות

אם משרד־החינוך יקטין הקיצוץ בתקן השעות לתלמידים

מאת יצחק שור,

ראשי ארגוני המורים הודיעו אתמול לשר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, כי הם מוכנים לוותר בשנה תוספת של 21,000 שעות שבועיות, שהיו אמורים לקבל בראשית שנת הלימודים תשמ"ח במסגרת דו"ח עציוני.

כתבנו מסביר, כי בכך מוותרים המורים, למעשה, על תוספת של כ־800 מישרות, השקולות כנגד תוספת תקציבית שנתית של כ־8 מיליון שקלים. המורים מתנים את נכונותם לוויתורים בכך שמשרד־החינוך יקטין את הקיצוץ בתקן השעות לתלמידים.

הקיצוץ, שעליו החליטה הממשלה מחייב את משרד־החינוך לקצץ לפחות שעת תקן אחת בעל יסודיים העיוניים ושעה וחצי בטכנולוגיים. מורים רבים נדרשים לוותר על היקפי מישרות העולים על מישרה אחת. לכך מתנגדים המורים מכל וכל.

עיקר כובד הקיצוץ יפול על כ־3000 מורים צעירים, זמניים, הנתונים בתקופת נסיון. כל אלה קיבלו מכתבי פיטורין.

היום ייצאו התלמידים והמורים לחופשת שבועות בת שלושה ימים, ויחזרו ללימודים ביום ו'.

כנס ח"צ אזורי עמקים

ייערך במועדון משמר־העמק

ביום ה' 4.6.87 בשעה 20.15

בהשתתפות:

חנן ארז – מזכיר מרכז מפ"ם

אלישע שפירא – המיועד למזכיר הקבה"א

משתתפים הקיבוצים:

דליה, עין־השופט, רמת־השופט, רמות־מנשה, הזורע, משמר העמק, מגידו, גבעת־עוז, בית־אלפא, ניר־דוד, רשפים, מסילות, מרחביה, מזרע, שריד, שער־העמקים, עין־דור, גזית, עברון, כפר־מסריק, עין־המפרץ, יסעור, שמרת, בית־זרע, שער־הגולן, יחיעם, געתון.

מסע הסברה להצטרפות לקיבוץ בחג השבועות

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

קיבוצים בגליל וישובים קהילתיים באיזור מתכוונים לנצל את חג השבועות להגדלת מספר חבריהם, ומתכוונים לחלק חומר הסברה לרבבות המטיילים הצפויים במהלך החג באיזור הצפון.

למטיילים יחולקו דפי הסבר בכתב ויימסרו להם הסברים בעל־פה בדוכנים מיוחדים שהוקמו במיוחד למטרה זו באיזור משגב. במוקדי הסברה יוסברו לפונים אורחות החיים של הקיבוץ והישוב הקהילתי.

המטיילים שירצו להעמיק את התעניינותם בחיי הקיבוץ יוזמנו כבר בחג השבועות להתארח במספר קיבוצים אצל משפחות שהוכנו לכך קודם לכן ויקבלו מהן הסבר מפורט על חיי הקיבוץ.

על המשמר

נעלמה הצעירה שהודיעה על כוונתה להתאבד ולתרום את ליבה

צעירה בת 22, אשר הודיעה בסוף השבוע שעבר כי ברצונה להתאבד ולתרום את ליבה לחולה לב, נעלמה שלשום ממקום מגוריה והמשטרה מבקשת את עזרת הציבור באיתורה.

הצעירה, רחל שעיה מרחוב חלמיש 5 בקריית שלום בת"א, יצאה מבית הוריה ביום א' בשעות הערב כשהיא רכובה על טילון. היא השאירה אחריה מכתב, כי היא קצה בחיים.

במקביל היא יצרה קשר עם עובדיה מצרי בן 49 מבאר־שבע, העומד בראש הממתינים להשתלת לב בארץ, והודיעה לו, שמאחר ובכוונתה להתאבד, ברצונה שלפחות אדם אחר שרוצה לחיות, ייהנה מהלב שלה.

מצרי עשה מאמצים רבים לאתר את הצעירה, כדי לחניאה מכוונתה, ולאחר שיחות טלפון רבות שכנעה להיפגש עמו.

הזוג מצרי החליטו לאמצה, לאחר שסיפרה להם שכבר ניסתה להתאבד מספר פעמים בעבר. אבל למרבה צערה תמיד הצילו אותה.

למרות כוונתם לאמצה, נעלמה הצעירה, ולכן מבקשת המשטרה את עזרת הציבור באיתורה. תיאורה: גובהה 1.62 מ', גון פניה בהיר, מרכיבה משקפיים, שערה זהוב וגולש לגובה הכתפיים, עיניה חומות. כשיצאה מביתה רכבה על טילון שחור, שמספרו – 56־247־2. היא לבשה מעיל קצר אפור שחור ומכנסי ג'ינס. ברשותה תיק עור לבן.

(עתי"ם)

אוהדי כדורגל בברזיל זועמים על השבתת השידור

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

שגרירות ישראל בסן־פאולו הוצפה אתמול במאות טלפונים של אוהדי כדורגל זועמים שחירפו וגידפו את הטלוויזיה הישראלית, שלא עמדה בהתחייבותה לטלוויזיה הברזילאית "גלובו" ולא העבירה בשידור ישיר את משחק הכדורגל בין ישראל וברזיל, שהתקיים אתמול באיצטדיון רמת־גן.

הקונסול הכללי של ישראל בברזיל, רוברטו אידינו מארינו, מחה אתמול בפני מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, על המחדל שפגע בתדמיתה של ישראל בברזיל ואמר, שהנזק שנגרם היה קשה ביותר.

השידור בוטל בגלל שביתתם הפתאומית של עובדי הדירוג המשולב ברדיו ובטלוויזיה, שגרמה לשיבוש שידורי הרדיו אתמול ולביטול יציאתה של ניידת השידור, שהיתה אמורה לצלם את המשחק. מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הורה למנהל מחלקת הספורט, יואש אלרואי, לנסות ולמצוא ניידת חלופית. אלא שהסכמתם ברגע האחרון של אולפני "טלעד" לבצע את השידור תמורת סכום של רבבות דולרים לא הועילה, והשידור לא הועבר.

שביתת עובדי הדירוג המשולב (הפקידים, הנהגים, הכתבניות הטלפניות וכו') פרצה בעקבות הויכוח המתנהל בימים אלה בינם לבין האוצר על דרישתם לתשלום התוספת הייחודית בת 6 האחוזים המגיעה להם רטרואקטיבית מה־1.4.85, שעה שהאוצר טוען שתשלומים רטרואקטיביים נוגדים את החוק לייצוב המשק, מדובר בתשלום חד־פעמי של כ־500 שקל לכל עובד. ההסתדרות אישרה לעובדים לקיים אסיפה בת שעתיים מ־10 עד 12 לפנה"צ, אלא שהאסיפה הפכה לשביתה, שנמשכה עד 6100 בערב, ושיבשה כאמור, את השירותים ברדיו ובטלוויזיה.

אחר חצות נמסר, כי בסופו של דבר הועברה המחצית השנייה של המשחק כשידור ישיר לברזיל ובסופה שידר גם הגול של המחצית הראשונה.

הוועד לדיאלוג ישראלי־פלסטיני | הוועד לציון 20 שנות לכיבוש

אנו מתכבדים להזמינכם לבוא ביום ראשון 7.6.87 בשעה 8 בערב לתיאטרון נווה צדק, רח' יחיאלי 6 תל־אביב (ע"י מגדל שלום) כדי לחוות ב־

מפגש אסור

ערב של שולחנות מרוקאים, מפגש משוחזר של ישראלים ונציגי אש"ף בהשתתפות חברים ממשלחת השלום לרומניה, שחקנים יהודים וערבים, אישי ציבור ומשפטנים.

בין המשתתפים: אברהם קרעין, עורך השבועון הפלסטיני "אל עאודה", עו"ד אביגדור פלדמן, ד"ר מאיר פעיל, אמירה חסן, יוסף שילוח, עודד ליפשיץ, יעקב גוטרמן, מנו ברזולי, רסאן עבאס.

בערב תושמע הקלטה מדבריו של שמחה פלפן ז"ל ב"מפגש רומניה". ינחה: ד"ר אבי עוז.

דמי כניסה: 10 ש"ח, מיועדים לקרן מימון משפטם של ארבעת חברי המשלחת.

הזמינו את חבריכם!

טל. 651241־2

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

כנסים אזוריים של פעילי מפ"ם באיגוד המקצועי

● **אזור הצפון:** סניף מפ"ם חיפה – 4.6.87 בשעה 17.00. בהשתתפות: חנן ארז, רעיה רטיג ויוסי סולומון.

● **אזור המרכז:** בבית מרכז מפ"ם – 9.6.87 בשעה 10.00. בהשתתפות: חנן ארז, פיני גביש וחנה בר־אחרון.

● **אזור הדרום:** סניף מפ"ם באר־שבע – 9.6.87 בשעה 10.00. בהשתתפות: אפרים זילוני ויוסי סולומון.

● **אזור ירושלים:** סניף מפ"ם בירושלים – 9.6.87 בשעה 19.30. בהשתתפות: ח"כ יאיר צבן, אברהם אחיעזרא ונטע מן.

המחלקה לאגוד מקצועי מרכז מפ"ם | סיעת מפ"ם בהסתדרות

„רייגן חתם אישית על הוראה להעביר הכספים לקונראטס"

אמר בעדותו אתמול איש הכספים ממוצא איראני, אלברט חכים, שאירגן הסיוע הכספי

וושינגטון. — אלברט חכים, הבנקאי ממוצא איראני, שאירגן מבחינה פיננסית את פעולות הסיוע לקונטראס בניקראגואה, העיד אתמול כי „נשיא ארה"ב חתם אישית על צו המאשר את פעולותיהם." חכים אמר, כי היה מצוייד „בסיוע רישמי משמעותי" למעורבותו עם אוליבר נורט' ועם ריצ'רד סיקורד בעיסקות הנשק עם איראן ובסיוע החשאי למורדים בניקרגואה. „התעסקנו ישירות עם צוות הבית הלבן, אמר חכים, כמנותו ביניהם אנשי סי.אי.אי. ופקידי המועצה לביטחון לאומי של הנשיא. עדותו של חכים נמסרה לוועדות החקירה של בית הנבחרים והסנאט.

מיליונים לחשבון לא־נכון

סכום לש 10 מיליון דולר, ששולטן ברוניי רצה לתרום למורדי ניקראגואה הגיע לחשבון הלא־נכון בגלל טעות הדפסה של מזכירה — זאת גילה דנאטור אמריקני.

סנאטור פול טריבל, רפובליקני מוירג'יניה, הנמנה עם ועדת הסנט החוקרת את פרשת שערוריית איראן־קונטראס, גילה, כי פון הול, יפהפיה ששימשה כדוגמנית וכיהנה כמזכירתו של אוליבר נורת, הדפיסה בצורה מוטעית את מספר חשבון הבנק בשווייץ.

באמצעות חשבון זה אמרו להעביר סיוע חשאי למורדי ניקאראגואה, שעה שהקונגרס הגביל את מרבית העזרה של ממשלת ארה"ב למורדים אלה.

לאחר שהטעות נתגלתה הודיע הבנק „קרדי סויס" כי הבנק קיבל בחזרה את הכספים שעקבותיהם נעלמו. השולטן מסורניי, הנחשב כאחד מבין עשירי העולם, ביקש שהכסף יוחזר לו.

(רויטר עתים, אי.פי.)

חג התעשייה בעין השופט

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

קיבוץ עין השופט חגג אתמול ברוב עם את חג התעשייה בו צורפו יחד שלושה אירועים חשובים בקיבוץ: חמישים שנה לעליה על הקרקע של הקיבוץ, שהיה מקיבוצי חומה ומגדל בשנות המאורעות. 35 שנים למפעל מיברג שהתחיל כמפעל קטן ועתה מייצר ברגים מכל הסוגים ונחשב לאחד המפעלים הגדולים בארץ מסוגו. ומפעל לאביזרי חשמל שחגג 20 שנה להקמתו, מפעל זה הוקם כבית מלאכה לתעסוקה לוותיקים והיום היקף ייצורו גדול, עובדים בו 80 חברים, חלקם הגדול ותיקים מעל גיל 70, העושים בו את פרנסתם בכבוד. בחג נחנך מבנה חדש למפעל מיברג שנבנה ע"י מחזו הבנייה של הקיבוץ־הארצי. שני המפעלים מייצרים בכ־12 מליון דולר בשנה, מזה כ־30 אחוז מיועדים ליצוא. בתחילת השבוע חנך את המפעל החדש יורם בליזובסקי מנכ"ל, משרד התעשייה והמסחר שהבטיח לעזור למפעל במאבקו נגד יבוא חיצף של ברגים מהמזרח הרחוק במחיר נמוך. ואילו אתמול הפך חג הביכורים לחג התעשייה, בו בילו חברי עין השופט במפעל החדש, וסעדו בו ארוחה חגיגית, כאשר את התוכנית הכינו עובדי המפעלים.

המשכים

מקור צבאי: השרים

(סוף מעמוד ראשון)

רוכשים עתה 75 מטוסי אף־16 מארה"ב. המקור הבכיר הוסיף עוד כי בסופה של עבודת השוואה בין ה„לביא" לבין אף־16 משופר, קבע מפקד חיל האוויר, האלוף לפידות, כי „לצורך קבלת ההחלטה שני המטוסים דומים בביצועיהם", אולם מחירו של „הלביא" מונע מצה"ל לפתח ולייצר תריסר מערכות נשק חיוניות לצבא היבשה ולחילות האוויר והים.

התעסוקה לא תיפגע

„קיימת תחושה בציבור, ש„הלביא" הוא היחיד מסוגו ואם לא יהיה „לביא" ייפגע הבטחון. זה לא נכון, ויש מענה טוב מאוד. גם הנימוקים של פרוייקט לאומי (תעסוקה וטכנולוגיה) אינם מבוססים. מעבודה מקיפה שנערכה בצה"ל הוכח כי ביטול „הלביא" והפניית המשאבים שיתפנו למחקר, פיתוח וייצור מערכות חדשות לא יפגע בתעסוקה ולא בטכנולוגיה של ישראל".

מסע הכפשה

כתבנו הצבאי מוסיף כי בצה"ל קיימת תחושה שהתעשיה האווירית מנהלת קרב „מאסף" בעניין „הלביא" ומנצלת כל הזדמנות כדי לנגח את קציני צה"ל ואת חיל האוויר. „התעשיה האווירית מנהלת מסע להכפשת שמו של ראש אגף התכנון בצה"ל, הממונה להשגת החלופה" אמר גורם בכיר.

שר־הבטחון יצחק רבין ישתתף היום, בפעם השנייה השבוע, בישיבת המטה הכללי של צה"ל. ישיבת המטכ"ל נועדה כדי לתאם את עמדות הצבא ומשרד הבטחון בעניין הלביא בפני הממשלה.

חשש לאובדן

(סוף מעמוד ראשון)

שרון נכנע לחרדים

ערב החג נתגלע עימות חריף בנושא זה בין המפד"ל והחוגים החרדיים. ראשי הקיבוץ הדתי והמזכיר המדיני של המפד"ל, שאול יהלום, קראו לשר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, שלא להיכנע לגופים החרדים הקיצוניים. במפד"ל תובעים לחייב את טחנות הקמח לקנות את כל יבולי החיטה של השנה, לאחר שהרבנות הראשית התירה לחקלאים לגדל חיטה ולמכרה (לאחר שהאדמה נמכרה ללא־יהודי). החרדים, שאינם מקבלים את פסקי ההלכה של הרבנות הראשית, איימו על המאפיות בארץ כי יסירו מהן את הכשר הבד"ץ, אם יקבלו חיטה מטחנות הקמח. במפד"ל תובעים עתה מהממשלה להגן על עמדת הרבנות הראשית.

ומחיר הכשרת הבשר

ופירצה אחרת: במסגרת הרחבת יבוא הבשר, תתחיל ישראל לייבא בשר מאירלנד ומקורות באירלנד מסרו כי סידורי הכשרת הבשר יעלו לישראל 60 מיליון דולר. ממשרד התעשייה והמסחר מסרו אתמול, כי ישראל אכן תתחיל לייבא בקרוב בשר מאירלנד. אמש לא ניתן היה לברר בהנהלת המשרד את העלות של הכשרת הבשר. במשרד אומרים כי ישראל קונה, כידוע, רק בשר כשר וסידורי הכשרתו עולים כסף.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
תמען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חודרים 102־121. טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מנהיג סובייטי מגלה: מהומות לאומניות היו גם במולדאביה

מוסקבה. — ברפובליקה הסובייטית מולדאביה, הגובלת ברומניה, אירעו בתקופה האחרונה תקריות לאומניות, הדומות למהומות הרחוב שאירעו בקאזאחסטאן הסובייטית בדצמבר אשתקד — על כך מסר מנהיג סובייטי בכיר ממולדאביה.

ויקטור סמירנוב, סגן ראש המפלגה הקומוניסטית במולדאביה, לא מסר פרטים על התקריות. כאשר התייחס אליהן בנאום שהשמיע בכנס קומוניסטים צעירים ב־30 במאי. אולם הוא אמר כי מספר בתי־ספר מקצועיים שברפובליקה „היו עדים ליחסים עויינים בין תלמידים מלאומים שונים, והדבר גרם לעתים קרובות לסיכסוכים ואפילו לקטטות בין הקבוצות היריבות".

דבריו צוטטו בגליון ה־31 במאי של היומון המולדאבי „סובייצקיה מולדאביה" שהגיע אתמול למוסקבה. דבריו באים בעקבות פירסומים ודמים, רשמיים למחצה, על תקריות לאומניות בקירגיזיה, רפובליקה במרכז אסיה הסובייטית, הסמוכה לקאזאחסטאן.

תקריות בין לאומים

סמירנוב, שהוא ממוצא אתני רוסי, אמר בין היתר: „אם כי הבעיה הלאומית נפתרה בארצנו, קיימות בכל זאת בעיות של קשרים בין הלאומים שונים, ולעתים הדבר מתבטא בחריפות רבה. מתעוררות נטיות להתבודדות לאומית ולאווירה של גאווה לאומית, ואנו אף עדים לתקריות דומות לאלה שאירעו באלמה־אתא".

כזכור היו בדצמבר אשתקד מהומות טורנטים חמורות באלמה־אתא, בירת הרפובליקה של קאזאחסטאן, כאשר הודח ראש המפלגה הקאזאחי של האזור והוחלף ברוסי. שני בני אדם מצאו את מותם במהומות ורבים אחרים נפצעו ונעצרו, על פי דווחים רישמיים.

פלשתינים מטרידים את האלוף ירון בכהונתו בחו"ל

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

נספח צה"ל בארה"ב האלוף עמוס ירון נמצא בימים אלה בישראל לאחר שנקרא ארצה לצורך מה שהוגדר כהתייעצויות.

אלוף ירון יחזור במחצית השבוע הבא לוושינגטון. יוזכר כי בשבועות האחרונים היתה פעילות רבה של גורמים פלשתינים נגד האלוף ירון מול שגרירות ישראל מול הנספחות ומול ביתו הפרטי בשל מעורבותו של האלוף בפרשת סברה ושתילה.

תיאטרון פוטלאף מאיטליה, במופע רחוב בפסטיבל ישראל
(צילום: אלחרר)

לוברני ובר־און המועמדים שנותרו לתפקיד השגריר בארה"ב

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מקורבי ראש הממשלה יצחק שמיר אמרו אמש, כי שמיר והתרשם באורח חיובי מפרופ' איתמר רבינוביץ כמיועד לשגריר ישראל בארה"ב וחבל כי פרופ' רבינוביץ מיהר להסיר את מועמדותו לתפקיד. „רבינוביץ דווקא מצא חן בעיניו", אמרו מקורבי שמיר.

ראש־הממשלה אינו מעוניין במשה ארד. מועמד אחר שהציע שר־החוץ שמעון פרס מבין עובדי משרד החוץ. נודע, כי שמיר מסכן על עצם „החזרה" של פרס אל מאגר עובדי משרד החוץ, שמיר מעוניין עדיין כי את התפקיד יקבל המשנה למנכ"ל לשעבר חנן בראון. כן מזכירים מקורבי שמיר את שמו של אורי לוברני.

אמש במוקד

דורית גנן

20 שנה אחרי

20 שנה אחרי, כינס יורם רונן את המטה הכללי של צה"ל בשנת 67', ערב מלחמת ששת הימים ובמהלכה. הפורום המכובד הזה נתבקש לשחזר את תקופת ההמתנה ואת יערייה של המלחמה אשר שינתה את פני מדינת ישראל. קשה לומר כי היו חידושים או גילויים במיפגש מחזור של אלופי 67'. יחד עם זאת ראוי לתת את הדעת להערתו של עזר וייצמן, אשר סיפר כי אמר נעת ימים לרה"מ אשכול, שצה"ל מסוגל להכות באוייב. גם ללא שר ביטחון חדש. בהקשר זה ציין וייצמן את השינויים הפוליטיים שהתחוללו ערב המלחמה עם כניסת רפ"י ומשה דיין לממשלה, וכן כניסת מנחם בגין.

היתה זו אכן נקודת מיפנה, שבוודאי השפיעה על המערכת הפוליטית הישראלית בשנים הבאות. עד לעליית הליכוד לשילטון.

יצחק רבין, שהיה הרמטכ"ל באותם הימים והואשם בהססנות ובחרדתיות, הדגיש כי איש לא חזה את ממדי הניצחון של המלחמה. הוויכוח בין המשתתפים, שחלקם ניכנס לפוליטיקה (במשרד היו 4 שרים וח"כ אחד) היה בעיקר לגבי ראיית התקופה שקדמה למלחמה, אם כי בהדגשים קלים יותר. איזכור חשוב היה כדיברי אהרון יריב שציין כי הערכות המודיעין לפני הגיוס במאי 67' היו שלא צפוייה מלחמה עם מצרים.

אשר לשאלה שנותרה פתוחה עד היום — מה עושה ישראל עם תוצאות הניצחון של 67' — כאן כבר לא נותר די זמן לוויכוח בין המשתתפים. כמו־כן היתה חסרה גם התייחסות לשתי המלחמות שהיו במהלך 20 השנים האלה: מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון, אשר האחת היתה קשורה ישירות לתוצאות מלחמת ששת הימים, ואילו השנייה, בצורה עקיפה יותר.

57 ערבים נעצרו בצרפת

פאריס. — משטרת צרפת עצרה חמישה ושבעה בני אדם יוצאי אלג'יריה, מרוקו, אלג'ירייה ולבנון, בעקבות חשיפת מיצבור חומרי נפץ ואיומים חוזרים ונישנים בדבר ביצוע פעולות גרילה — על כך נמסר אמש מטעם משרד הפנים בפאריס. 30 מבין אלה שנעצרו יגורשו באשמת החזקה בלתי חוקית בכלי נשק וזיוף מיסמכים — מסר דובר המשרד.

הודעת מיניסטריון הפנים קישרה בין המעצרים ובין גילויו בחודש שעבר של מיצבור חומרי נפץ בחורשה ליד פאריס. כן קיים קשר בין המעצרים ובין האיומים ב„קיץ חם", שהושמעו על ידי קבוצה מזרח תיכונית קיצונית, שטענה לאחריות לביצוע שורה של פיצוצים בפאריס בספטמבר אשתקד.

בהודעת משרד הפנים נמסר כי המעצרים בוצעו „ברחבי צרפת". אך לא נמסרו פרטים נוספים. נוסף למעצרים גם ערכו אנשי משטרה חיפוש מדוקדק בספרייה איסלמית שבדרום פאריס — מסר דובר המיניסטריון.

פעולה אחרונה זו מעלה ל־73 את מספרם של בני האדם שנעצרו בשנתיים בחודשיים האחרונים בהקשר לחקירת המשטרה בגל הפיצוצים בספטמבר אשתקד.

(עו"י)

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של חברתנו
פייגה פרוכטר
ההלוויה תתקיים היום, יום ה' 4.6.87 בשעה 16.00
בקיבוץ רמת־יוחנן
המשפחה
ובית רמת־יוחנן

לחברינו נטע מן, בני המשפחה ובית יגור
משתתפים בצערכם במות האח
מרדכי גבטמן ז"ל
בית מרכז מפ"ם
האיגוד המקצועי
סיעת מפ"ם בהסתדרות

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתה של
לאה יופל
(אמא של בתיה נרקיס)
ההלוויה תתקיים היום, יום ה' 4.6.87 בשעה 16.00
המשפחה
ובית עין־השופט

מובארק וחוסיין דנו בנושא הוועידה הבינ"ל; „הושגה התקדמות מסויימת"

עוסאמה אל באז, יועצו של הנשיא, בישר על ההתקדמות ואמר כי הפרטים יתבררו בשבועות הקרובים ◻ הזהיר: אין פירוש הדבר שוועידה תתכנס בקרוב ◻ מגעים גם עם אש"ף

קהיר. נשיא מצרים, חוסני מובארק ניהל אתמול ברבת עמון שיחות עם חוסיין, ויועצו המדיני של מובארק, עוסאמה אל־באז, אמר כי מובארק וחוסיין סבורים, כי הושגה התקדמות במאמצים לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון.

„אנו סבורים כי אנו מתקדמים באורח כללי בתהליך השלום. ואילו הפרטים יתבררו בשבועות הקרובים". ציין אל־באז. הוא הוסיף [...]

הוסיף והזהיר מייד: „אין פירוש הדבר, כי הוועידה תתכנס בעתיד הקרוב".

מובארק עצמו לא שוחח עם עתונאים בשובו לקאהיר מרבת עמון, שם ניהל במשך שעתיים שיחות עם המלך חוסיין. שיחות אלה, שהוגדרו כ„פרטיות", זהו המפגש השני בין השניים תוך פחות מחודש ימים.

מגעים על בולם

כאשר נשאל אל־באז על ידי העתונאים, האם תרון מצרים בנושא הוועידה הבינלאומית עם נציגי אש"ף, השיב אל־באז: „אנו מקיימים מגעים עם כל הצדדים. אין אנו פוסחים על שום צד מהצדדים, כיוון שאנו סבורים, כי למען השלום עלינו לקיים מגעים מקיפים ככל האפשר".

אשר למלחמת אירן־עיראק — נושא העולה בדרך כלל בשיחות בין מובארק וחוסיין — אמר אל־באז: „אנו סבורים כי כל המדינות חייבות להקדיש את מירב מאמציהן כדי לשים קץ למלחמה". הוא הוסיף ואמר כי התקפות שנערכו באחרונה על מיכליות ואוניות סוחר במימי המיפרץ, מוכיחות כי „כל שתארך המלחמה, יילכו ויתגברו הסכנות".

(עו"י)

„שג'יהאן סאדאת תשוב מיד אל חיק הנכדים והאלמוניות"

קהיר.— העורך הראשי של העתון „אחבאר אל יום", אבראהים סעדה, יצא בהתקפה חריפה על התנהגותה של ג'יהאן סאדאת, המתגוררת בארה"ב מאז מות בעלה, מלמדת באוניברסיטה ומביעה את דעתה בכל נושא בכלי התקשורת בחו"ל.

סעדה ציין, כי הוא כותב זאת לאחר היסוסים רבים, ורק מתוך רצון לשמור על זכרו וגדולתו של סאראת, שהתנהגות אלמנתו פוגעת בהם.

לדבריו, התערבותה של ג'יהאן בענייני המדינה בימי חייו של סאראת עוררה את זעמו של רוב העם המצרי, הזיקה לבעלה ולעצמה, ושימשה הזדמנות פז ליריביו של סאראת לבקרו ולהשמיצו.

סעדה מוסיף וכותב: „ג'יהאן לא הבינה שמה שעשתה בחיי בעלה המנוח, חייב להפסק לאחר מותו. לאחר שאור הזרקורים הוסרו ממנה, עזבה את ארצה ועברה לארה"ב, כדי לחפש את הזרקורים, ובתקווה להמשיך למלא תפקיד מדיני והסברתי בהיקף רחב. לא היתה בעיה פוליטית שלא הגיבה עליה, ולא היתה בעיה מצרית פנימית שלא הביעה עליה דעה. לא היה איכפת לה, שמה שהיא אומרת עלול להביך את ארצה, או לעורר את תיאבונם של אויבי בעלה המנוח כדי לפגוע בזכרו".

„אני דורש מג'יהאן סאדאת לשוב מיד לארצה, ולהסתפק בפרסום לו זכתה, אך ורק בזכות בעלה המנוח הדגול. אני דורש מבניו ובנותיו של הנשיא סאראת, ובראשם המהנדס ג'מאל סאראת, להתקשר עם אמם ולשכנעה לשוב במהירות לקהיר, כדי לחיות ביניהם ולהעסיק את זמנה בפינוק נכדיה."

(ע"מ)

התפטר מנהל הבנק הפדרלי האמריקני

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — רגל וולקר יו"ר הבנק המרכזי של ארה"ב הפדרל ריזרב, התפטר מתפקידו לאחר בחן הוביל בהצלחה עצומה את מאמצי הממשל לריסון האינפלציה, במשך 8 שנים.

הודעתו המפתיעה באה לאחר ישיבה לילית שנערכה ביום ב' בבית־הלבן, במהלכה פנה הנשיא רייגן לוולקר להמשיך בתפקידו.

משרת יו"ר הבנק הפדרלי נחשבת בעיני רבים בארה"ב כשניה במעלה במימשל, בכוחה וביכולת השפעתה. הנשיא רייגן מסר את ההודעה בהופעה (נדירה בימים אלה) בחדר העתונות בבית־הלבן. הנשיא בישר על בחירתו של הכלכלן הידוע ובעל הטור הכלכלי אלן גרינספן כמחליפו של וולקר במשרה תרמה.

וולקר הצליח להוריד את רמת האינפלציה מ־13.3% ב־1979, כשמונה לתפקיד ע"י הנשיא קרטר, ל־1.1% — היום. הוא הפעיל אמצעי ריסון קשים, שגרמו, יחד עם כיבוש האינפלציה, למיתון עמוק בשנים 82־1981, הקשה ביותר מאז משבר שנות ה־30.

וולקר זכה לכינוי „ד"ר כאבים", על התרופות הקשות בהן השתמש לריפוי חוליי הכלכלה האמריקנית. יותר מאוחר הואשם, גם ע"י אנשי ממשל, בהאטת תהליך ההתאוששות הכלכלית, כדי למנוע את התחדשות האינפלציה.

אולם אתמול שיבח הנשיא את וולקר. בן ה־59, המתנשא לגובה של כמעט שני מטרים וכינה אותו: „יו"ד היסטורי בימים אלה של צמיחה בכלכלית והתרחבות".

אלן גרינספן, שהיה יו"ר מועצת היועצים הכלכליים בממשל פורד, צריך לקבל את אישור הקונגרס לפני שיחל במילוי התפקיד.

התפטרות וולקר, הדמוקרט, התקבלה בדאגה בקונגרס. בעיקר בקרב הדמוקרטים.

יו"ר ועדת הכנקאות של הסנט, וויליאם פרוקסמאייר, (דמוקרט מויסקונסין), אמר, ש„המדיניות הבלתי פופולארית של וולקר היא ששברה את גב האינפלציה".

ההערכה הכללית היא, שאין לצפות לשינויים מרחיקי־לכת עם כניסת גרינספן לתפקיד. לפחות לא בטווח הקצר.

מנכ"ל משרד החוץ היווני נפגש עם פרס בירושלים

מאת דאן כהן, כתבנו ביוון

אתונה. — מנכ"ל משרד החוץ היווני שב אתמול מביקור בישראל, שבו נועד בין היתר עם שמעון פרס. היתה זו פעם ראשונה שאישיות יוונית רמת דרג כזו נפגשה עם שר חוץ ישראלי.

המנכ"ל קוסטס גאודגיו הביא לפרס אגרת מעמיתו היווני פפוליאס, ויתכן שכלולה בה הזמנה לפרס לבקר ביוון.

אתמול יצאו יוון וירדן בהודעה משותפת למען ועידה בינלאומית לסכסוך המזרח תיכוני — זאת בתום ביקור בן יומיים של ראש ממשלת ירדן זייד אל רפעי באתונה.

רייגן יצא לפיסגת 7 המתועשות בוונציה

וושינגטון.— נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, יצא אתמול לאירופה, להשתתף בפיסגה הכלכלית של 7 המדינות המתועשות הגדולות.

לפני המריאו מארה"ב קרא רייגן לנקיטת צעדים לאיזון הסחר הבינלאומי, להנהגת רפורמות במדיניות החקלאית, ולהחזרת היציבות לשוקי המטבע הבינלאומיים.

חלק מן הזמן שנותר עד לכינוס ועידת הפיסגה בשבוע הבא, יבלה הנשיא ריגן עם רעייתו ננסי בנופש במלון שליד וונציה. הוא אמור גם לצאת לרומא לשיחה עם האפיפיור יוחנן פאולוס ה־2.

בהערות, שהיו מכוונות בכל הנראה בעיקר כלפי יפאן, הבהיר רייגן כי הוא עומד להשמיע בפיסגת וונציה קריאה החלטית להנהגת שווקים פתוחים במדיניות המרכות לייצא את מוצריהן לארה"ב.

רייגן אמר, כי סדר היום של הוועידה יכלול דיונים בדרכים לשפר את יחסי מזרח־מערב, צמצום החימוש, בעיות זכויות האדם, סיכסוכים אזוריים ושיתוף פעולה דרצדדי.

מקום חשוב בדיונים נועד לאיום על דרכי מיכליות הנפט. שמקורו במלחמת אירן־עיראק, ארה"ב עומדת להרתיע את נוכחות יחידות הצי שלה במימי המיפרץ, ולהגן על מיכליות כוויתיות מפני התקפות מצד אירן.

שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, אמר מצידו כי מנהיגי ארה"ב, קנדה, מערב גרמניה, צרפת, איטליה, בריטניה ויפאן, יסקרו גם את ההתקדמות שהושגה במאבק נגד הטירור, מאז שוועידת פיסגה קודמת פירסמה אשתקד נטוקיו הכרזה חריפה נגד הטירור הבינלאומי.

(עו"י)

הה"מ בפועל התעלף — מאות אלפים בהיסטריה — בהלוויית כראמה

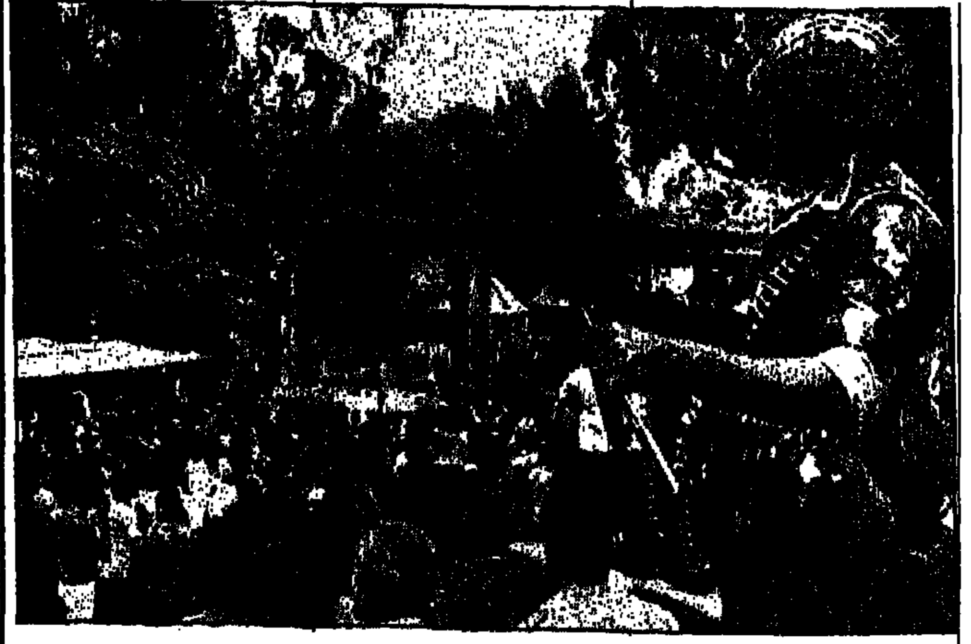

חייל סורי מאבטח את הלוויית ראשיד כראמה בטריפולי. (צילום אי.פי)

טריפולי.— מאות אלפי לבנונים ליוו אתמול למנוחות את ראשיד כראמה, ראש ממשלתה של לבנון, שנרצח ביום ב'. ההלוויה נערכה בעיר מולדתו של כראמה, טריפולי, שבצפון לבנון.

העיר טריפולי נפרדת מבנה, ועשו רבבות אנשים ההיסטריים למחצה, כאשר נשאו חיילים את ארונו של כראמה מביתו אל מכוניתהמתים שהסיעה אותו אל המסגד.

ראש ממשלת לבנון בפועל, סלים חוס, הסובל מאסטמה, התעלף במשען בין הקהל הצפוף. מקורביו הזו אותו בהתזת מים על פניו. יאתר יותר הוא ליווה את הארון אל בית הקברות כאב א־דאמל, מרחק 280 מטר בנתיב זרוע ורדים ופרחים.

חיילים סוריים, שהופקדו על שמירת הבטחון, נאלצו להדוף בכוח המתאבלים בהגרותיהם את הקהל העצום, על מנת שאפשר יהיה להעביר את הארון אל קבר המשפחה של משפחת כראמה.

סגן נשיא סוריה, חדאם, השתתף אף הוא בהלוויה, נפגש אחר מכן לשיחה בת שעה עם ראשים לבנונים שונים, וביניהם ראש הממשלה בפועל סלים אל־חוס ומנהיג הדרוזים ואליד ג'ומבלאט.

חייל שחטף נשק ובן ערובה ולבסוף הסגיר את עצמו

חייל שחטף בן ערובה וגנב כלי נשק לאחר שאיים לרצוח בני המשפחה ולהתאבד, התבצר במכונית. עד שנכנע לבסוף להסגיר עצמו. הדרמה התחוללה בליל חג השבועות, ובמהלכה נטלו חלק, מנסים ללכוד את החייל שלקה כנראה בהתקף אמוק, כוחות משטרה וצבא גדולים. הרקע: סכסוך משפחתי בבית החייל בדימונה.

(עתי"ם)

● בעקבות פרסומים על „השתתפות", כביכול, של ההסתדרות בתחרות „האישה היפה מעורה", המאורגנת מטעם הירחון „עיקרים", מודיע דובר ההסתדרות כי ההסתדרות איננה שותפה לתחרות ולא נתנה חסות לעריכתה.

עדות של שר בוליביאני לשעבר

כיצד הביא „הקצב מליון" את רוחו של הרייך לדרום־אמריקה

מאת שלמה סלוצקי

גוסטאבו סנצ'ז סלזר, שר הפנים לשעבר של בוליביה, שפירסם לא מכבר את סיפרו „ברבי בבוליביה", העיד לפני ימים מספר בבית המשפט בליון במשפטו של קלאוס ברבי. סנצ'ז סלזר, סיפר בעדותו על פעילותו הנאצית של ברבי בבוליביה. הוא עסק שם בהקמה של קבוצות פשיסטיות פרה־צבאיות, בהדרכה ושיטות חקירה, תישאול ועינויים, הקמת רשתות וקונספרציה נאציות, סחר בנשק ותמיכה בדיקטטורות ימניות באמריקה הלטינית.

בעדותו טען השר לשעבר: „ברבי לא שבר מעולם עצם, אבל הוא היה זה שעמד מאחורי אלה שעשו זאת, מאחורי אלו שעצרו באופן בלתי חוקי, עינו ורצחו מתנגדים למשטר". סנצ'ז הוסיף: שעד תחילת שנות ה־50. כאשר הגיעו ברבי ונאצים אחרים, לא כללו ההפיכות הצבאיות, גם כאשר היו אלימות, את שיטות הטרור הממלכתי שאיפיינו את הרייך השלישי, ושהועתקו בחלקם על־ידי המשטרים הצבאיים באמריקה הלטינית בכלל, ובבוליביה בפרט. התופעה החלה להתפשט החל מההפיכה הצבאית של הגנראל בריאנטוס ב־1964.

סנצ'ז הביא עמו לליון גם מיסמכים שחיזקו את עדותו, וכן פרוטוקול חתום של הסכם בין ברבי לשרות המודיעין של צבא בוליביה, שבו הוא מתחייב „להשתתף באופן ישיר בהכנה ובביצוע פעולות נחוצות לצבא בוליביה".

בין יתר המשימות שהוטלו על ברבי היתה גם הקמת קבוצה פרה־צבאית, שהשתתפה ברבות הי־מים בהבאתו של גרסיה מסה — מי שהיה ידוע בקשריו הרבים עם סוחרי הסמים בדרום אמריקה — והשלטון בבוליביה.

(עוד פרטים על ברבי בבוליביה. בראיון בלעדי עם אריה אבירור, מי שהיה שגריר ישראל בבוליביה והיה בסוד הפרטים של הסגרתו של „הקצב מליון" לצרפת בעמוד 6 ב„על היום".)

המשכים
לנדוי, חופי ומלץ

(סוף מעמוד ראשון)
הוועדה הוא בעל חשיבות ציבורית, והממשלה מצאה כי מכלול הנושאים הקשורים בשב"כ טעונים בירור.

כל ראייה שתידרש
ועדת החקירה המשפטית איננה חייבת לנהוג לפי סדרי הדין של בית־משפט והיא רשאית לקבל כל ראייה שהיא, בכל דרך הנראית לה מועילה. כתבנו מציין כי מי שהוזמן להעיד חובותיו יהיו כשל נחקר בבית־משפט. חברי ועדת החקירה יהנו מחסינות מלאה. דיוני הוועדה יהיו חשאיים ויוטל חיסיון מוחלט על מימצאיה. הוועדה תגיש את תוצאות חקירתה לממשלה. יש לציין כי אין כל סתירה בין פעילותה של ועדה זו לבין הצח"ם (צוות חקירה מיוחד) הבודק מטעם משטרת ישראל את אנשי השב"כ המעורבים ישירות בפרשת נאפסו.

מקום מתאים לישיבות
רשם בית המשפט העליון שמואל צור יעסוק בצדדים הטכניים של הקמת הוועדה ובאירגון הראשוני: לאחר שלבי ההקמה הראשונים תמנה הוועדה מזכיר שירכז את עבודתה. על הנהלת בתי־המשפט הוטל למצוא מקום מתאים לישיבות הוועדה ולדאוג לצדדים הטכניים. כבר ביום חמישי, לאחר החג, יחלו בחיפושים אחר מקום מתאים.
חברי הוועדה יתכנסו בסוף השבוע כדי לגבש את דרך עבודתם ולהחליט אם ימנו אוספי חומר שיראיינו עדים לפני שיעידו בפני הוועדה. כמו כן תגובש בהקדם על ידי חברי הוועדה, רשימת העדים שיופיעו לפניה.

חברי הוועדה
● נשיא בית המשפט העליון בדימוס השופט משה לנדוי, יו"ר ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת דרכי החקירה של השב"כ, בן 75, יליד דנציג שבגרמניה. בוגר אוניברסיטת לונדון במשפטים. עלה בשנת 1933 ועבד עד שנת 1940 במשרד פרטי לעריכת דין עד שמונה כשופט שלום בחיפה בשנה זו. בשנת 1948 מונה כשופט מחוזי בחיפה ובשנת 1953 שופט בית המשפט העליון. בשנת 1976 מונה כמשנה לנשיא בית המשפט העליון ובשנת 1981 מונה נשיא בית המשפט העליון עד פרישתו לגמלאות באפריל 1982. היה חבר ועדת אגרנט. עם פרישתו עסק בבוררות ובפעילות ציבורית שונה. הוא משמש נשיא האקדמיה למוסיקה בירושלים ועמד גם בראש הוועדה לבחינת חוקי האתיקה של שופטים בישראל.
● מבקר המדינה יעקב מלץ, בן 61, שימש שופט מחוזי משנת 1979 בבית המשפט המחוזי בת"א, מונה לשופט בפועל של בית המשפט העליון בספטמבר 1986, ושימש בתפקיד זה עד למרס 1987 ועד שמונה למבקר המדינה. מבקר המדינה יעקב מלץ אמור להניח על שולחן הכנסת את דו"ח המבקר לשנת 1986, בסוף חודש זה.
● ראש המוסד לשעבר האלוף יצחק חופי, בן 60, נולד בישראל. משנת 1944 התגייס לפלמ"ח במלחמת העצמאות. בשנת 1965 היה סגנו של אריאל שרון ביחידת הצנחנים 101, השתתף בפעולות התגמול, במערכת סיני ובקרב המיתלה. האלוף חופי היה קצין אג"ם בפיקוד המרכז אחר כך מפקד בי"ס קצינים ומפקד חטיבת הצנחנים הסדירה. במלחמת ששת הימים שימש כראש מחלקת המבצעים במטכ"ל, ובשנת 1969 ראש מחלקת ההדרכה במטכ"ל בדרגת אלוף. בשנת 1972 שימש אלוף פיקוד הצפון ופיקד על פיקוד הצפון בימי מלחמת יום הכיפורים.
האלוף חופי היה זה שהזהיר לפני פרוץ המלחמה על אפשרות של פתיחת קרבות ע"י הסורים וביקש תיגבור. בינואר 1974 מונה ראש אג"ם. עם התפטרות הרמטכ"ל דוד אלעזר מונה כמ"מ הרמטכ"ל ופרש מהצבא ביולי 1974 עם מינויו של מוטה גור כרמטכ"ל. מיד לאחר פרישתו מצה"ל מונה כראש המוסד ושימש בתפקידו עד ראשית שנות השמונים. כיום מכהן חופי יו"ר

לוינסקי — מועמד התק"ם ליו"ר ההסתדרות הציונית
מאת אתי דינאל, כתבת „על המשמר"

גזבר הסוכנות, עקיבא לוינסקי, נבחר אתמול ברוב של 124 בעד ו־20 נגד כמועמדו של מרכז התק"ם לכהונת יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית.
מועמדות זו תובא לאישורו של מרכז מפלגת העבודה. הבחירה תיעשה בסוף השנה בקונגרס הציוני שיתכנס בירושלים.
לוינסקי זוכה גם בתמיכתו של ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ובתמיכתם של תנועת המושבים, מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי, וראשי מועצות, עיריות ומועצות פועלים ברחבי הארץ.
עקיבא לוינסקי הוא חבר קיבוץ מעיין־צבי מ־1963. כיהן כראש מחלקת עליית־הנוער, כמנהל המחלקה הכלכלית של האיחוד וכמנכ"ל בנק הפועלים עד שנבחר כגזבר הסוכנות היהודית ב־1978.

מבצע „כבוד לזולת" במשטרת ת"א
מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

במשטרת מחוז ת"א נערך בימים אלה מיבצע „כבוד לזולת", במסגרתו מתבקשים האזרחים לפנות אל מרכז התנועה למען א"י טובה, „מיבצע כבוד לזולת", ת.ד. 11525 תל־אביב, ולכתוב על שוטרים המצטיינים באדיבותם ובנימוסיהם לציבור.
שוטרים אלה יזכו בתעודות הוקרה ויצויינו גם אזרחים המסייעים לשוטרים במילוי תפקידם.

אסירים מוחזקים „בארונות מתים" בקמפוצ'יה
ארגון אמנסטי אינטרנשיונל מסר כי אלפי אסירים פוליטיים בקמפוצ'יה, עצורים במשך שנים ללא משפט עוברים עינויים, ומוחזקים בתנאים לא אנושיים ואכזריים, בין היתר בתאים תת קרקעיים „דמויי ארונות מתים".
התנועה העולמית למען זכויות האדם קובעת, כי חשודים בהשתייכות לאופוזיציה עונו במרכזי מאסר ברחבי קמפוצ'יה. רוב המרכזים מנוהלים על ידי רשויות אזרחיות או צבאיות מטעם ממשלת הרפובליקה העממית של קמפוצ'יה, אך יש גם כאלה המופעלים ישירות על ידי כוחות צבא מויאטנאם.
„כל פעילות הנחשדת כחתרנות יכולה להיות סיבה למעצר, למאסר ולעינויים", אומר חוקר לשעבר בכלא הקמפוצ'יאני המצוטט בדו"ח. פקידים אחרים מודים כי פעלו על פי האימרה: „ניתן לאסור כל אדם בטעות, כל עוד לא משחררים אף אחד בטעות".
הדו"ח מתעד מקרה של שתי נשים שנעצרו כשל הפצת עלונים המתארים את הופעתו של „אל־שור". הם הואשמו כשימוש במיתולוגיה של קמפוצ'יה כדי לקרוא לשינוי בשלטון. במקרה אחר, על פי הדיווחים, עצרו השלטונות חשוד ב„בגידה" משום שחלק על הגירסה הרשמית של ההיסטוריה של קמפוצ'יה.
אמנסטי אינטרנשיונל מוסיף כי למרות שקמפוצ'יאנים רבים נעצרים במסגרת המאבק המזוין של האופוזיציה, הרי שאלפי אסירים פוליטיים לא נטלו חלק במאבק זה.

מיסמך ללא־תקדים על תפיסת הבטחון של ישראל
מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמים בכירים המקורבים לעבודת ועדת המשנה של ועדת החוץ והבטחון בעניין תפיסת הבטחון של ישראל אומרים כי עבודת הוועדה היא חסרת תקדים בהיקפה וברצינותה. „לאחר תקופה של שנה בה שמעו חברי הוועדה דעות שונות היא מעבירה לדרג המדיני מיסמך בעל מסר שאף גורם לא יוכל להתעלם מהמסקנות המובאות בו."
כתבנו הצבאי מוסר כי היוזמה להקמת ועדת משנה לתפיסות הבטחון באה מתוך ועדת החוץ והבטחון, שראתה צורך לעסוק בנושא זה ולבחון את העניין מכל זווית אפשרית, זאת לאחר שבמשך שנים לא עסק אף דרג צבאי או מדיני באופן כולל בתפיסת הבטחון של מדינת ישראל.

● דור זבולון, תלמיד כתה י' מבית־הספר התיכון ע"ש „קנדי" בעכו, נבחר כנער המצטיין ב„משמר האזרחי" בעיר לשנה זו.

ארנס, בכנס „החברה המזרחית" בגבעת־חביבה
„איש אינו טוען שערביי ישראל משולבים באופן מלא במדינה"
מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

„מבחינה פורמלית ערביי ישראל משולבים בחיי המדינה. יש להם זכות לבחור ולהיבחר לכנסת, ואולם איש לא טוען שהם משולבים באופן מלא בחיי המדינה". דברים אלה, אמר ביום ג', השר

האוכלוסיה לנאמנים וכי לדעתו אנו בדרך להשגת יעד זה, כשהולך ומתגבש מחנה משותף של כל האוכלוסיה בישראל.

לא לכפות שירות צבאי
בהתייחסו לשאלת גיוסם של האזרחים הערביים לצה"ל, אמר השר ארנס, „אני לא בדיעה שצריך

ההחלטה. השר ארנס, הביע צער על הטעות שנעשתה והביע גאווה על ההחלטה לתקנה.

מרכיבי הזהות הפוליטית
ד"ר בוטרוס אבו מנה אמר „אלה הם עקרונות יפים", והביע מישאלה שהם אכן יתממשו. כנס החברה הישראלית המזרחית קיים במשך

ארנס נושא דברים בכנס חברת המזרחית בגבעת חביבה (תצלום: ויקי כהן)

„שבוע החינוך הערבי" נפתח באסיפות מחאה על הקיצוצים
מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

שבוע החינוך הערבי נפתח אתמול בתהלוכות, המפגנות ואסיפות המוניות בערים, בכפרים הערביים. אלפי תלמידים מבתי הספר התיכוניים בנצרת הפסיקו אתמול את לימודיהם ויצאו להפגין ברחובותיה של העיר במחאה על הכוונה לקצץ בתקציב החינוך הערבי.
המפגינים נשאו כרזות בגנות הקיצוצים בתקציב החינוך במגזר הערבי, ובקריאה לשיוויון עם החינוך העיברי.
ד"ר מוחמד חביב, שהביא למפגינים את דבר וועדת המעקב בחינוך הערבי אמר, שהחינוך הערבי מפגר בהישגיו לעומת החינוך העיברי ביותר מ־10 שנים.
ד"ר חביב אללה, קבע שעל משרד החינוך להתוות מדיניות לשם גישור על הפער הקיים בין שני הסקטורים.
ד"ר חביב אללה, שתקף את מדיניות הממשלה ואת הכוונה לקצץ בתקציב החינוך הערבי אמר, שכל קיצוץ נוסף יפגע בעצמות ולא רק בבשר החי, שכן לדבריו, אין מה לקצץ במערכת החינוך הערבי.
ד"ר חביב אללה, אמר עוד, שערביי ישראל רואים ביחס הזלזלני של הממשלה ומשרד החינוך, בעיה פוליטית ממדרגה ראשונה. ד"ר חביב אללה, קרא למעצבי המדיניות לקבוע מדיניות שתבטיח שיוויון של החינוך הערבי.
כתבנו מציין, שאת שבוע החינוך הערבי מארגנים וועד ראשי הרשויות הערביות וועדת המעקב של החינוך הערבי.
שבוע החינוך הערבי, יימשך עד ה־13 בחודש, ובמהלכו יתקיימו כנסים ופעילויות בכל חלקי הארץ. שבוע החינוך הערבי, יסתיים בכנס ארצי שיתקיים באום־אל־פחם, בהשתתפות אנשי חינוך ערביים, ראשי מועצות ואישי ציבור אחרים.

נתגלה „וולנברג נוסף" שהציל יהודים רבים בבודפשט
מאת יוסף אלפרין, כתב „על המשמר" בשווייץ

ציריך. — 24 שנים לאחר מותו, יוכרז פרידריך בורן, לשעבר שליח הצלב האדום בבודפשט, כ„חסיד אומות העולם".
בורן, אשר פעל בבירת הונגריה בין 1944־45, הציל כ־15,000 יהודים, אך סיפורו לא פורסם ברבים, כדוגמת סיפורו של ראול וולנברג.
הוא גילה מעט אפילו לבני משפחתו, והדברים התגלו רק הודות לעבודת־מחקר של ניצול אושוויץ ותושב ת"א עתה, אריה בן־טוב.
במשך 6 שנים, חקר בן־טוב בארכיוני הצלב האדום, של ממשלת שווייץ ושל הקונגרס היהודי העולמי, ועבודת המחקר שלו מונה לא פחות מ־880 דפים מודפסים.
בין היתר, מתברר שהשליח השווייצי פרש את חסות הצלב האדום על בניינים ובתי־חולים בהם הסתתרו יהודים, קיבל ל„עבודה" באירגון 4000 איש, וסיפק לרבים תעודות זהות מזוייפות.
רעייתו של בורן נפטרה ב־1968, בנו גר בסקוטלנד ובתו (אשר קראה את עבודתו של בן טוב ושיבחה אותה) גרה בשווייץ.
בטקס שיתקיים ב„יד ושם" ביום ו' יהיה נוכח ז'אק מוריליה, מנכ"ל הצלב האדום.

למגדלי ענבים לייצוא
שירות חדש
החל מה־1 ביוני 1987
ניתן לקבל דיווח מהשווקים באירופה
באשר לענבים — כמויות ומחירים שוטפים
עליך לחייג לטלפון 03־264672
משעה 4.00 אחה"צ על 06.30 בבוקר ותיענה
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הסתבכות נוספת המזכירה את פרשת נאפסו
חייל בדואי שוחרר ממעצר ממושך — נחשד ע"י השב"כ
נעצר לאחר שדיווח לשב"כ על קשר שיצר עמו פעיל של אירגון עויין
● הוחזק במעצר 45 יום ● שוחרר בלא שהוגש נגדו כתב אישום

מאת יצחק לוינסון, כתב עתי"ם

חייל בדואי, שבית־משפט השלום בבאר שבע אסר את פרסום שמו, שוחרר לאחרונה ממעצר ממושך שבמהלכו הוחזק ונחקר במשך 32 ימים במיתקן של שירות הביטחון הכללי ועוד שבועיים במעצר משטרתי. החייל, שנחשד בחברות באירגון עויין טען כי כשפנה לדווח לשב"כ על קשר שיצר איתו פעיל של אירגון עויין, נעצר מייד לחקירה והואשם בעצמו בפעילות חתרנית.
לפני חודש ימים, ביקשה המשטרה משופט שלום בבאר שבע לעצור את החשוד. נציג המשטרה טען אז כי החייל, בן 21 מהעיירה הבדואית תל שבע שליד באר שבע, גוייס לארגון עויין בעת שהיה לפני שנתיים אסיר בכלא דמון. אחרי שחרורו מהכלא, טען עו"ד נציג המשטרה, הוא ניסה לגייס לאירגון את אחד מבני משפחתו, שסירב להעתר לו. לאחר מכן הוא התגייס לשרות סדיר בצה"ל וכשכבר היה חייל, הגיע לביתו איש קשר של אירגון עויין והחייל הציע לספק לאיש הקשר כלי נשק שונים. השניים קבעו פגישה נוספת ובינתיים נעצר החשוד. נציג המשטרה טען נגד החשוד, שהוא עבר עבירה בכך שלא דיווח לשלטונות ולמפקדיו בצה"ל על קשריו מהכלא ועל גיוסו לאירגון. עוד אמר נציג המשטרה, שנגבו עדויות המעידות על השתייכותו של החייל לאירגון עויין.
גירסה שונה לגמרי הציג עו"ד ד"ר יהודה בן־יהודה, שייצג את החייל בבית המשפט. ד"ר בן־יהודה אישר, שאכן, גם לפי עדות החייל עצמו, הוא ישב בתא אחד בכלא רמון עם מחבל, שביקש לגייסו לאירגון. הצעיר חשש, שמא סירובו להתגייס לאירגון יביא עליו מעשים אלימים מצד שכנו לתא ולכן השיב על הצעת הגיוס לאירגון: „כל מה שתאמר, אני אעשה". כעבור שנתיים, לאחר שהתגייס לשרת ביחידה מובחרת בצה"ל, טען ד"ר בן־יהודה, הגיע אליו אדם, סיפר שנשלח אליו מבית הכלא והגיש רשימת כלי נשק ותחמושת, שהחייל נדרש לספק לו עבור האירגון. „החשוד רץ לשב"כ ומסר על כך. האם לזאת ייקרא השתייכות לאירגון עויין", שאל ד"ר בן־יהודה את נציג המשטרה בבית המשפט.
השופט יהודה היימן הביע ספק רב באשר לבסיס החשדות נגד החייל ובסיכום הדיון בבקשה להארכת מעצרו, אמר: „אני מבין לליבו של החשוד ואינני בטוח שבכלל יוגש נגדו כתב אישום. אבל, הואיל והחקירה מאד מאד מסובכת, נראה לי שלטובתו של החשוד, כדאי ורצוי שהוא ישאר במעצר". השופט היימן ציווה לעצור את החייל ל־15 ימים ואסר את פרסום שמו, עד להגשת גיליון אישום נגדו, אם יוגש.
יומיים לפני סיום תקופת המעצר, שוחרר החייל ממעצרו במשטרה, בלא שיוגש נגדו כל כתב אישום. זאת לאחר שהיה עצור 45 ימים רצופים, מרגע שפנה אל השב"כ ודיווח על הקשר שיצרו איתו נציגי אירגון עויין.

שר הביטחון נפגש עם שר ההגנה האירי שלשום. השניים דנו בכוחות יוניפי"ל וביחידות האיריות. (צילום ראובן יהודאי)

רבין אירח את שר ההגנה האירי
שר הביטחון יצחק רבין נפגש ביום ג' עם שר ההגנה של אירלנד מייקל נונאן. השניים דנו בכוחות יוניפי"ל בלבנון וביחידה האירית בכוח זה. שר ההגנה האירי מבקר בימים אלה ביחידות האיריות בכוחות האו"ם.
בפגישה השתתפו הרמטכ"ל האירי גנראל ט. אוניל, הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון, עוזר ראש אג"ם תת אלוף גיורא רום, מתאם הפעולות בלבנון אורי לוברני, קצין קישור לכוחות זרים תת אלוף אורן שחור ורע"ן אלון הממונה על קשרי חוץ.

מרקוס אגיניס — לביקור רשמי בישראל
מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

הערב יגיע ארצה הסופר ולוחם זכויות האדם היהודי־ארגנטינאי מרקוס אגיניס, שישהה בארץ שבוע ימים כאורח משרד החוץ והמכון ליחסי תרבות ישראל־איברו־אמריקה. אגיניס הוא חבר בממשלת אלפונסין ויועץ בכיר של אלפונסין.
אגיניס עסק בספריו הרבים בנושאים הקשורים ליחסי יהודים ונוצרים, ובמציאות החברתית של אמריקה הלטינית ובתפקיד הכנסיה הקתולית. הוא היה מוקד להאשמות הימין בארגנטינה, שהתקיף את ממשלתו של הנשיא ראול אלפונסין כאילו יש בה מעורבות יתר של יהודים. אגיניס — שכיהן עד לפני זמן קצר כשר התרבות בממשלת ארגנטינה — ייפגש עם סופרים ואנשי רוח ישראלים. כמו כן ירצה באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת ירושלים על „קשייה של ארגנטינה במעבר לדמוקרטיה".

שוב הוטל עוצר על מחנה בלטה
עוצר הוטל ביום ג' בצהריים על מחנה הפליטים בלטה שליד שכם, בעקבות הפגנה אלימה של כמה עשרות מתושבי המחנה, שהתגודדו ויידו אבנים לעבר סיור צה"ל. כוחות צה"ל שהוזעקו למקום פיזרו את המתפרעים בגאז מדמיע ובירי של כדורי גומי והטילו עוצר במקום. יש לציין כי רק בשעה 8 בבוקר יום ג' הוסר העוצר מהמחנה לאחר שבמשך יומיים היה שרוי בעוצר, בעקבות סריקות וחיפושים אחר מבוקשים. במוצ"ש נעצרו כ־50 חשודים בביצוע הפרות סדר במחנה ורוב משתתפי הפרות הסדר נעצרו במעצר מינהלי ביום א' האחרון. (עתים)

שר החוץ הצרפתי: ועידה בי"ל שמיר בתגובה: ועידה אזורית
מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית ומאת כתב עתי"ם

במפגישה שקיים שלשום ראש הממשלה יצחק שמיר עם שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון העלה שמיר, מול רעיון הוועידה הבינלאומית, שריימון הביע את תמיכתו בה, רעיון לקיום ועידה אזורית. שמיר אמר, כי אם ירדן איננה מוכנה לבוא לבדה למשא ומתן עם ישראל, הוא מציע כינוס ועידה איזורית, שבה יישתתפו כל ארצות ערב הגובלות עם ישראל, כולל סוריה, וכן נציגי הפלשתינים.
במסיבת עיתונאים שקיים ריימון אתמול בירושלים, בתום ביקורו הרשמי בישראל אמר: „צרפת סבורה שיש להתחשב בקיומו של אש"ף והוא צריך להיות מעורב באיזה צורה שהיא בכל תהליך שלום באזור, כי פלשתינים רבים מכירים בו ובקיומו".
ריימון מסר כי קיים שיחות נרחבות עם ראש הממשלה, שר החוץ, ואישי מדינה אחרים על עניינים הנוגעים לשתי המדינות ועל שאלת קידום תהליך השלום.
שר החוץ הצרפתי דחה את חששותיה של ישראל אשר להשתתפותה של בריה"מ, כחברת מועצת הביטחון, בוועידה בינלאומית. הוא הסביר, כי „בריה"מ איננה זקוקה לוועידה בינלאומית כדי להיכנס לאיזור, שהרי היא מעצמה גדולה ובתור שכזאת היא כבר היתה בו והשפעתה ניכרת באזור גם היום. להיפך אי־שיתופה בוועידה עלול להזיק יותר".
יתר על כן, הסביר ריימון, גם בריה"מ עצמה, כיתר המדינות המסכימות לקיום ועידה בינלאומית, לא גיבשו את פרטי אופיה של הוועידה ודרכי פעולתה. מטרת הוועידה היא רק לסייע ליצירת תנאים למו"מ ישיר בין הצדדים ולא להכשילו. שר החוץ הצרפתי ציין, כי ברעיון הוועידה הבינלאומית תומכות באופן עקרוני כל מדינות הקהיליה האירופית, ורוב ארצות ערב.
בתשובה לשאלה, אמר שר החוץ הצרפתי, כי בשיחותיו בירושלים לא נדון עניין יוניפי"ל המוצב בלבנון, שבו משתתפת גם יחידת צבא צרפת. (עתים)

נפצע חייל או"ם מנפאל
חייל או"ם מנפאל המשרת בכוח האו"ם בלבנון נפצע ביום ג' לפנות בוקר סמוך לכפר יעטר שבגזרה המרכזית. החייל נפצע כתוצאה מירי של חיילי צד"ל, שחשבו כי קבוצת מחבלים מחפשת מסתור סמוך לעמדות של חיילי האו"ם.
דובר האו"ם מסר כי החייל הפצוע פונה לבית החולים בנאקורה וכן שנגרמו נזקים כבדים למוצב האו"ם סמוך ליעטר. מקורות בצד"ל אישרו, כי האש נורתה לאחר שהבחינו בתנועה חשודה וחשבו, כי מדובר במחבלים. (עתים)

שבוע עבודה מקוצר במועצת ירוחם
עובדי המועצה המקומית ירוחם עברו לשבוע עבודה מקוצר, ואת לאחר שמשרד הפנים אישר את הדבר לאחרונה, בעקבות החלטת המועצה המקומית על כך.
עובדי מועצת ירוחם הם ראשוני עובדי הרשויות המקומיות בישראל, שעברו לשבוע עבודה מקוצר.
ממועצת ירוחם נמסר, שהמעבר לשבוע עבודה מקוצר יביא לחיסכון בתשלומי שכר של 12 ימים בשנה לכל עובד. המועצה תופעל בימי ראשון עד חמישי בכל שבוע, למעט שרותים חיוניים שיופעלו במתכונת שבת. צוותי פינוי האשפה והניקיון ימשיכו לעבוד 6 ימים בשבוע ובסופי שבוע יושארו צוותי כוננות, כבשבתות ובחגים. (עתים)

שתי נשים שילדיהן נרצחו העידו במשפטו של בארבי
ליון. — שתי נשים, המשוכנעות שקלאוס בארבי, מפקד הגסטאפו בליון, אחראי למות ילדיהן — העידו במשפט המתנהל נגדו.
פורטוני בנגיגי־שוראקי ואיטה רווה האלאנברנר, שתיהן בנות 83, הן האמהות היחידות של 44 ילדים יהודים, שנעצרו בפקודת בארבי ב־6 באפריל 1944 באויזה, אשר נותרו בחיים.
שתי הנשים איבדו חמישה ילדים, שנמנו עם הקבוצה שהועלתה על משאיות גרמניות באותו יום ושנשלחה לאחר מכן למחנות־מוות נאציים.
גב' האלאנברנר המתייפחת צעקה כשהיא עומדת על דוכן העדים: „מה יקר יותר לאם מאשר ילדיה? כמה סבלתי, כל חיי סבלתי".
שתי בנותיה, קלודין בת ה־5 ומינה בת ה־8, מתו באושוויץ. „אך איש זה", אמרה כשהיא מכוונת אצבע לספסל הנאשמים ממנו נעדר בארבי כשלושה שבועות, „עדיין חי". (רויטר־עתים וע"ס)

טיסה נעימה

חיילי צה"ל המשרתים באילת וסביבתה קיבלו צ'ופר מיוחד לחופשת חג השבועות: טיסת חינם לתל־אביב בתוך 50 דקות. חברת התעופה שחף שקיימה בערב החג רכבת אווירית לאילת כדי להתגבר על עומס היורדים דרומה, הציעה לחיילים טיסה חינם מאילת צפונה.

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
השבוע
☆ התרומה הגבוהה
מר אברהם נכטיגל, גרמניה
18,614 ש"ח
☆ התרומה המרגשת
גב' רות אביר תרמת לזכרו של דודתה הגב' מילי אחרוני ז"ל
109 ש"ח
☆ התרומה הצעירה
גן ילדים מלכה, קרית חיים
82 ש"ח
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
קרן לב"י, רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

על היום

4.6.87

המשטרה לא חוקרת

מאת גיורא מנור

שלושה חברי בית הנבחרים של צרפת הגיעו לביקור בארץ, ונתקבלו, כנהוג, על־ידי עמיתיהם מהכנסת. בכך אין כל חידוש.

אבל התברר, שאין האורחים הללו אלא נציגי מפלגתו האנטישמית, האנטי־מתקדמת, של לה־פן...

כפי הנראה, נוהג מסייה לה־פן כמו ראש־העיר האנטישמי של וינה (במאה הקודמת, נא לחרגע!) לואגר, שקבע: "מיהו יהודי אני קובע!". בעניין זה חייו היו קלים משלנו, לא היה לו צורך בחוק, "מיהו יהודי". מכל מקום, הישראלים כנראה אינם בגדר יהודים בעיני המשלחת.

כששמעתי את הידיעה ברדיו היה ברור לי, שהצרפתים החביבים הללו נפגשו עם כהנא או אריק שרון, או אולי עם יגאל הורוביץ, הליכודניק הלאומי המחודש, שעבר בימים אלה אוברהול מפלגתי, לו היה זקוק מאוד.

אבל לא. האורחים נתקבלו גם על־ידי נציגי מפלגת העבודה.

לפי דוגמת ממשלת ישראל, הם טענו פוסט פאקטום, שלא ידעו בנציגי איזו מפלגה מדובר. (מה היו אומרים, לו הנשיא רייגן, למשל, היה מקבל את מאיר כהנא, וטוען שלא ידע במי מדובר!)

ואני שואל את היועץ המשפטי: האין פגישות אלה עם נציגי הארגון העויין של לה־פן מהוות עבירה על החוק, האוסר פגישות עם חברי ארגונים כאלה! ושמא על המשטרה לחקור, מה נאמר שם, מי אכל מה ועם מי, כפי שהיא עושה עם מי שנפגש ברומניה עם מי שנפגש!

יגאל פה, הורוביץ שם

בניגוד לכמה חברי כנסת מן הליכוד, שיצטרכו לעמול קשה כדי להיכנס לרשימה לכנסת הבאה, יכולים יגאל הורוביץ וזלמן שובל לשבת בביטחה ● המקומות שלהם מסודרים ● המערך לא גילה מידת נדיבות דומה

מאת דורית גפן

קשה לומר שיגאל הורוביץ הפתיע מישהו בהחלטתו לחזור לליכוד תמורת שני מקומות ריאליים בכנסת הי"ב. מבחינה אידיאולוגית לא היה הורוביץ צריך למתוח את צווארו יותר מדי ימינה. שכן זוהי אצלו הנטייה הטבעית.

שני עניינים הקשורים זה בזה הטרידו את הורוביץ ותנועתו ואלה באו על פתרונם המוצלח בהסכם שהגיע אליו עתה עם הליכוד. האחד, הסיכויים האלקטוראליים של "אומץ" במערכת הבחירות הבאה לא היו מבטיחים במיוחד, וזאת בלשון המעטה. אך ישנו גם הצד הפרקטי. ל"אומץ" אין היום משאבים כספיים כדי לצאת למערכת בחירות עצמאית. העולה כסף רב. העניין השני הוא הבטחת מקום בכנסת הבאה לזלמן שובל. האיש העומד מאחורי הפעלתה וארגונה של "אומץ". הורוביץ חייב לו את זה. הוא ניסה להשיג לו מקום בטוח לפני כשנה, כאשר ניהל משא ומתן עם מפלגת העבודה. אך שם לא גילו אותה מידת נדיבות ורוחב־לב שגילה עכשיו הליכוד.

מבחינת הליכוד, המחיר של שני מקומות בכנסת הבאה אינו נראה גבוה מדי. שם מאמינים, כי האלקטוראט של "אומץ" ילך עם הורוביץ, כלומר יצביע עבור הליכוד. מדובר בקרוב ל־25 אלף בוחרים, וזה אינו דבר של מה בכך כאשר ברור לכל, כי כל קול עשוי לקבוע בבחירות הבאות מי תהיה המפלגה הראשונה מבין "העבודה" לליכוד.

החשבון של הליכוד הוא כפול. אין כאן רק מחשבה לטווח־ארוך של הבחירות הבאות, אלא קודם כל רצון להבטיח, כי לטווח הקצר מאוד לא יהיה רוב בממשלה בשני הנושאים השנויים במחלוקת עם מפלגת העבודה: הוועידה הבינלאומית והקדמת הבחירות. הורוביץ הצהיר אמנם עוד קודם להסכם עם הליכוד כי עמדתו בעניינים אלה כעמדתם, אך מותר להניח שבנסיבות אחרות — כאשר בכיסו לא היה מצוי ההסכם המבטיח לו את

יגאל הורוביץ. נאומי התוכחה לא הביאו לו את ההמונים.

עתידו הפוליטי — אפשר שהיה משנה את דעתו. עתה העניינים סגורים, ומפלגת העבודה יכולה להוריד אותו מהחישובים השונים שהיא עושה לגבי מציאת רוב בכנסת לתמיכה בהקדמת הבחירות.

ספק רב אם הורוביץ יקום ויפרוש מן הממשלה בה הוא יושב על המיכסה של המערך. טענתו, כי עמדותיו היו ידועות מראש, וכי איש לא תבע ממנו לקנות איזו בעקבות הצטרפותו לגוש של המערך בממשלה, הן צודקות מבחינה פורמלית. הוא גם מציע למפלגת העבודה להביא לקיצוס מי עניין שכן הצבעתו עלולה להכריע נגד. לדברי הורוביץ, מפלגת העבודה חייבת לו, שכן רק בזכותו קיבל פרס את ראשות הממשלה בקדנציה הראשונה של הממשלה האחרונה. החוב, על פי השקפתו של הורוביץ אינו מתבטל בחצי השני של כינון הממשלה והוא תופש עד תום הקדנציה שלה.

הקשר של הורוביץ לליכוד חזק יותר מ... שורשיו, שכנראה יבשו והתפוררו במרוצת השנים שחלפו, במפלגת העבודה או ליתר דיוק, בתנועת העבודה. אין לשכוח כי הורוביץ היה בין מקימי הליכוד. הוא תלמידו ומעריצו של דוד בן־גוריון, היה האיש שהביא למעשה ל"חרות" את הלגיטימציה כאשר כרת עם בגין ברית פוליטית. הניתוק הזמני מהליכוד לא היה על רקע אידאולוגי. אלא היה קשור בין היתר במשה ריין, אשר החליט לרוץ ברשימת תל"ם. ב־84' האמין הורוביץ כי נאומי התוכחה שלו בעניין הכלכלי יביאו אליו ול"אומץ" את ההמונים. הוא אף הריץ את עצמו על "טיקט" של שר האוצר הבא.

אך המציאות היתה מאכזבת. והוא נאלץ להסתפק במנדט אחד. זה היה אמנם כבוד מאוד, אך מספיק כדי להכניסו לממשלה.

בניגוד לכמה וכמה חברי כנסת מן הליכוד, אשר יצטרכו לעמול כדי להיכנס לרשימה הבאה של מפלגתם לכנסת הי"ג יכולים היום יגאל הורוביץ וחברו זלמן שובל לשבת בבטחה. המקומות שלהם מסודרים.

השמאל ופולארד

המאבק הלא נכון

אפשר לישון בשקט גם ללא ועדת חקירה לפרשת פולארד, שעם כל השלכותיה המדיניות החמורות – אינה יותר מאשר מכשלת ריגול נייטראלית

מאת נפתלי בן־משה

רוני מילוא, גילה מזמן סוד כמוס מוועדת אבן, רבת ההוד וההדר והדליפה, שהאחראי העיקרי לפרשה הוא שמעון פרס. ואמנם נכון, מתברר, שדווקא שמעון פרס שלא היה ראש ממשלה בעת הפעלת פולארד, ולא היה שר ביטחון בעת פעילותו של פולארד ואשר ניסה בשעת משבר להציל משהו מן השריפה ולמנוע את התמוטטות יחסי ישראל־ארה"ב — דווקא הוא יוצא בשל כך נזוף יותר מכולם כאיש בעל אחריות פרלמנטארית עודפת. לצורך זה המציאה ועדת אבן בתמיכת הויו"ר מושג חדש (פוליטי? משפטי?) של אחריות עודפת, שעל קיומו לא שמענו אפילו בוועדות החקירה המשפטיות.

ועדת אגרנט למחדל יום הכיפורים, לא הטילה כלל אחריות על הדרג המדיני ולא כל שכן לא הטילה אחריות עודפת על ראש הממשלה דאז, גולדה מאיר ז"ל.

ועדת קהן לפרשת הטבח בסאברו ושתילה, שכולנו נאבקנו על הקמתה והתברכנו במסקנותיה, לא הטילה אחריות עודפת על מנחם בגין, שהיה אחראי להחלטת הממשלה על הכנסת הפלנגות למחנות הפליטים בביירות. גם ועדת בייסקי לחקירת פרשת ויסות המניות הבנקאיות לא הטילה אחריות עודפת על מנחם בגין כראש ממשלה ולא על שר האוצר שלו, יורם ארידור.

כבר אמרתי בהזדמנות קודמת, שעם כל הכבוד לפרשת פולארד, היא אינה יכולה לעמוד במישור אחד — מבחינה מדינית, עקרונית ומוסרית — עם הפרשיות שאירעו בעבר, לא עם פרשת השב"כ המתמשכת הנוגעת באשיות הצדק והמשפט בישראל.

היא אפילו אינה מגיעה לקרסוליה של השערוריה הלאומית שאישרה הכנסת בהעניקה מיליארד וחצי ש"ח הנחה במס הכנסה לעשירי ישראל, בשעה ששר האוצר מסרב להוציא מקופת המדינה כמה עשרות מיליוני ש"ח למניעת פגיעה חמורה בחינוך והתמוטטותן של האוניברסיטאות. אם לא הוקמה ועדת חקירה לקביעת האשמים בהרפתקת הדמים בלבנון — אני יכול לישון בשקט ללא ועדת חקירה לפרשת פולארד, שעם כל השלכותיה המדיניות החמורות היא אינה יותר מאשר מכשלת ריגול נייטראלית ואין לה מקורות יניקה רעיוניים ולא השלכות אידיאלוגיות והיא טובה לכל המפאשלים למיניהם, ללא הבדל דעה, השקפה ומפלגה.

אז אני מבין מדוע מתאמצים כל־כך אנשי הליכוד לגלגל את פאשלת הריגול האומללה שרפי איתן, משה ארנס ויצחק שמיר (בעל אחריות עודפת כראש ממשלה) היו ממחולליה — למגרשם של שמעון פרס ויצחק רבין.

(וכדי להרוויח משהו בשביל מערכת הבחירות המתקרבת, מנסה חבר הוועדה המכובד עם הזקן ההרצליאני להאשים את שמעון פרס במסירת עדות שקר בפני הוועדה).

מה שאינני מבין הוא תגובתם של נציגי השמאל. הרגוני הרוג אם אני מבין את הדחפים הפוליטיים והרעיוניים של מפ"ם ו־רצ לגרד בתאוותנות ובהנהגתנות כזאת בפצעי פאשלת פולארד. מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, אינו מסתפק בנזיפות ועדת אבן והוא תובע "או שהשרים הנוגעים בדבר רבין פרס, שמיר וארנס (לפי סדר זה — נ.ב.מ.) על עצמם אחריות מיניסטריאלית ויתפטרו, או שתחליט הממשלה ללא שהיות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית". יוסי שריד מעלה על נס את ועדת אבן "שהיא מיפגן של אומץ־לב ציבורי" (הוא בוודאי מתכוון להסתייגויות של חוליית הליכוד בוועדה) וגם הוא תובע הקמת ועדת חקירה על־פי חוק.

כלומר, במקום לעסוק בבעיות האקטואליות והבוערות החוצות בין המחנות — בבעיות השלום, הכלכלה והחינוך ובהקדמת הבחירות — להוטים דוברי השמאל הציוני להעסיק את המדינה בפרשת פולארד, שהציבור כבר נקעה נפשו ממנה. שהרי מעניינת אף אחד מלבד פוליטיקאים ואנשי תקשורת, שאין לה כרגע כל נגיעה ומשמעות מדינית אמיתית. הכל כדי להשליך בחוזה — באין ברירה — את מפלגת העבודה להדחה של ממשלת האחדות, להסיח את דעתו של הציבור מן הזירה האמיתית של הבגד הציבורי. וכדי לכרוך יחד, בנוסח האהוב כל כך על אנשי שמאל מסוימים מאז ומתמיד, מפלגת העבודה עם הליכוד. כולם שאלה וכולם מושחתים ואת כולם צריך להחליף לאשפתות. חסל־סדר ועידה בינלאומית — דווקא עכשיו כשבריה"מ, שלדעת מרבית מסתמן בה מיפנה לטובת ישראל, מוריד ל... הסכמתה שהוועידה לא תהיה כופה. בגלל המאבק על השלום יעסוק הבגד האופוזיציוני (והמתחלחל כל־כך מגוש...) ריגול נגד ארצות־הברית) בפרשת פולארד ובהשחרת פניה של הנהגת "העבודה".

מה תיתן ומה תוסיף ועדת חקירה ממלכתית? מה רוצים גרנות ושריד לגלות בחקירה משפטית, שטרם נתגלה אולי? רוצים להוכיח, שהדרג המדיני שיקר כאשר אמר שלא ידע על פרשת הריגול? זה יכול להיות דבר מרגיז מאוד, שללא ספק יגביר את דעתה של ארה"ב ויחזק את קשרי הידידות איתה. נניח, שתתקבל תביעתו של אלעזר גרנות וה"השרים הנוגעים בדבר" רבין, פרס, שמיר וארנס אמנם יתפטרו מתפקידיהם — מה יקרה אחר־כך? הרי צריך לחשוב גם על הצעד השני. מי ירוויח מכך? מי ייבנה מכך, אלא לא מפ"ם ולא רצ ולא השלום ייבנו מכך, אלא רק הימין הקיצוני. במקומם של המתפטרים לא יבואו גרנות ושריד, אלא שרון והוד ... החפים מפולארד. זה מה שיקרה. זה מה שרוצה אלעזר גרנות? הנה עוד דוגמה כיצד השמאל מבזבז את מרצו ואת נפשו על המאבק הלא־נכון.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אשל

על הפרק

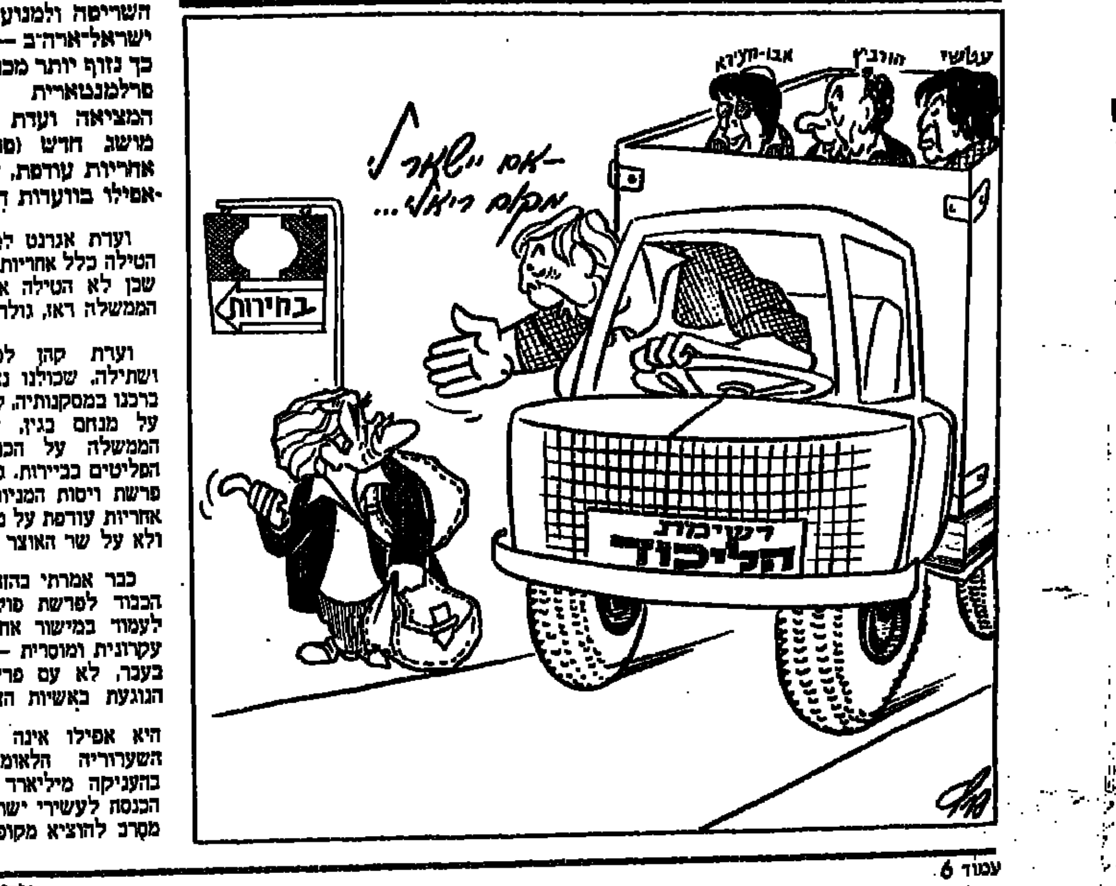

הופה חו"לה

יוצאים ביוקר

850 מיליון דולר שילמו הישראלים בשנה שעברה על יבוא שירותי תיירות. גם השנה זה לא בחינם

מאת אודי נחשון

המדינה אינה מחלקת "היתרי יציאה" בחינם. מי שרוצה לצאת לטייל בחו"ל, שישלם ואולי יזכור סוף סוף כמה ניתן לחסוך אם נשארים בארץ.

הוצאת דרכון במשרד הפנים עולה היום 45 ש"ח. לפני חודשיים היה המחיר 17 ש"ח, אבל מה הם עוד 28 ש"ח למי שמתחיל לדבר במאות ואלפי דולרים. קבלת אישור־יציאה מהארץ לחייבים בשירות מילואים אינה עולה כסף — רק קצת עצבים והתרוצצות. המבקשים לצאת למדינות הגוש־המזרחי או למדינות־ערב יישלחו על־ידי קצין הקישור לתחקיר בטחוני. מי שלא יעורר חשד של עוד וענונו יקבל את האישור המיוחל, אבל כדאי להיות מוכנים להפתעות.

בין מדינות היעד שדורשות ויזות כניסה: מדינות מזרח־אירופה, ארה"ב, צרפת, מדינות דרום־אמריקה, תורכיה, ספרד, פורטוגל, דרום־אפריקה. בדרך כלל אין בעיות, פרט לחריגים. למשל, עיתונאי עשוי להתבקש לחתום על התחייבות לאפסן את העט עמוק בכיס, בבקשו ויזה לדרום־אפריקה.

השנה בוטל ההיטל על כרטיסי טיסה וההיטל על רכישת שירותי קרקע (בתי־מלון, שכירת רכב וכו') צומצם ל־15 אחוז. ההיטל הזה חל על מי שמזמין את השירותים בארץ. במשרד הנסיעות אומרים, כי רוב היוצאים מעדיפים להזמין את השירותים בארץ, למרות ההיטל, כדי לא להיסחב עם מזומנים רבים לחו"ל, אבל ישנם נוסעים שמשלמים 20 אחוז בארץ ו־80 אחוז בחו"ל — מתוך הקצבת המט"ח שלהם.

כיום מוקצבים לכל אזרח 2,000 דולר וניתן לקבל את כל הסכום במזומן. רבים מעדיפים לרכוש המחאות נוסעים, כיוון שהן בטוחות יותר. על רכישת מט"ח בבנק צריך להוסיף 15 אחוז, 1 אחוז היטל של"ג ו־0.75 אחוז עמלה בנקאית, כך ששער הדולר בבנק נוסעים מגיע לכ־1.90 ש"ח. בשוק השחור ניתן לרכוש היום דולרים בפחות מ־1.60 ש"ח לדולר. כלומר, בקנייה של 2,000 דולר ניתן לחסוך לפחות 600 ש"ח — או להרוויח עוד 375 דולרים שחורים.

ישראלים שמודאגים מביקורת יציאה, יכולים להירגע. לא יבדקו אם קניתם דולרים בבנק. רבים נוהגים לרכוש סכומים קטנים בבנק כדי לקבל "חותמת כשרות" אבל אפשר להימנע גם מכך. על־פי החוק, כל אזרח רשאי להחזיק כרשותו 2,000 דולר במזומן, ולכן לא תתבקשו להסביר מדוע לא ביקרתם בבנק ערב הנסיעה. כמובן שבדברים אלה אין המלצה לרוץ לשוק השחור. רובכם כבר יודעים את הכתובת.

מנתוני בנק ישראל עולה, כי ב־1986 רכשו הישראלים בבנקים מטבע־חוץ לצורכי תיירות בהיקף של 259 מיליון דולר. התפלגות הסכום הזה על־פי רבעונים תואמת את חודשי הנהירה לחו"ל: ברבעון הראשון — 46 מיליון דולר, בשני — 70 מיליון דולר, בשלישי — 117 מיליון דולר וברביעי — 26 מיליון דולר. אולם הנתון המעניין הוא סך־כל יבוא שירותי התיירות: בשנה שעברה הוציאו על כך הישראלים 851 מיליון דולר.

לקראת עונת הנדידה של הישראלים החלה תחרות מוגברת בין החברות המנפיקות כרטיסי־אשראי בינלאומיים. כרטיס "יורוקארד", שמנפיקה חברת "ישראכרט", עולה 6 דולרים לחודש, 15 דולר לארבעה חודשים ו־25 דולר לשנה.

"ויזה" בינלאומי עולה 15 דולר לשלושה חודשים ו־40 דולר לשנה (חידוש עולה 30 דולר). בנוסף לביצוע רכישות, ניתן למשוך באמצעות הכרטיס מזומנים במטבע המקומי ב־14 מדינות, ב־10,000 כספומטים של רשת "ויזה". הפעלת הכספומט נעשית באמצעות הקוד הסודי שבשימוש בארץ. ב"ויזה" גם מציעים לשלם עבור הקניות בחו"ל בתשלומים שקליים — או על־ידי חיוב מיידי ב־2 בחודש או באמצעות מסלול "ויזה עדיף": עד 30 תשלומים בריבית של "פריים"+1.75 אחוזים לחודש (כיום — 3.25 אחוזים לחודש).

כרטיס "דיינרס קלוב" עולה 15 דולר לשלושה חודשים ו־35 דולר לשנה. החברה מציעה לשלם את ההוצאות בחו"ל ב־6 תשלומים שקליים ובריבית זהה ל"ויזה עדיף" — "פריים" + 1.75 אחוזים לחודש. בונוס נוסף שמעניקה "דיינרס קלוב" — אפשרות לקבל חינם כרטיס אשראי של אחת החברות להשכרת רכב בחו"ל. באמצעות כרטיס זה ניתן לשלם גם לחברות השכרת רכב בארץ, והתשלום על השכרת הרכב בחו"ל לא יחושב במסגרת הקצבת המט"ח.

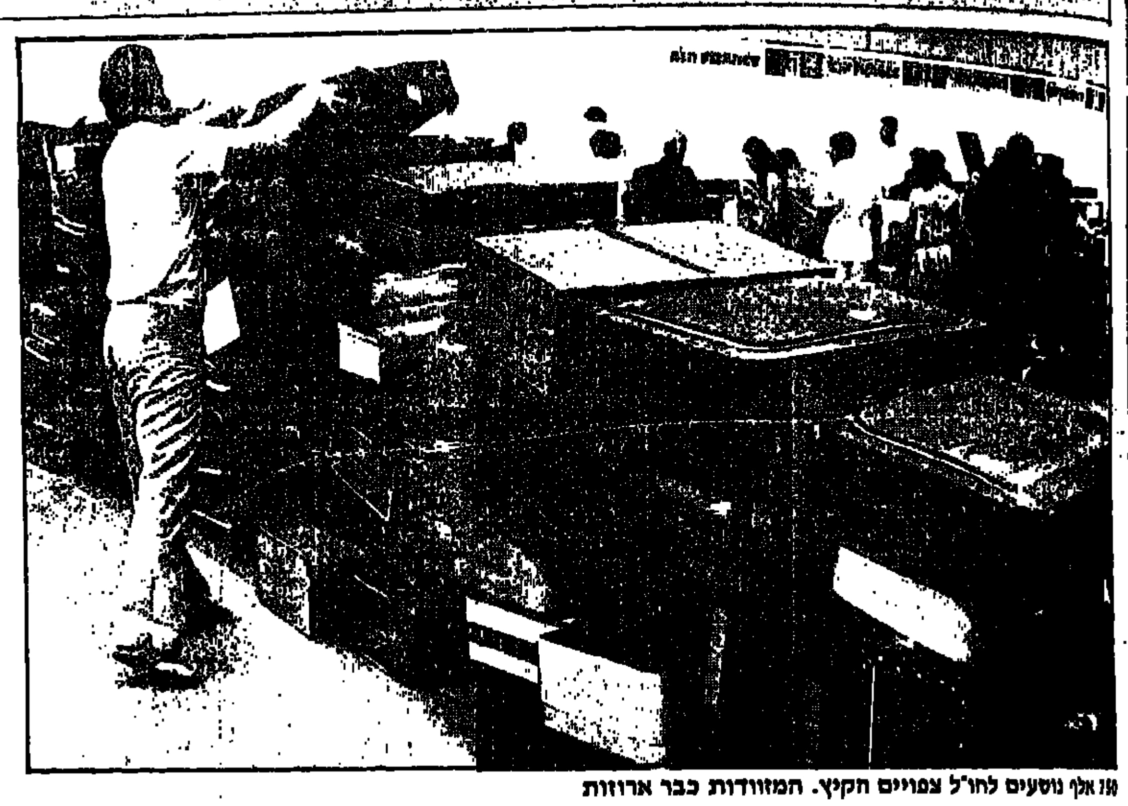

750 אלף נוסעים לחו"ל צפויים הקיץ. המזוודות כבר ארוזות

הנהירה הגדולה

מאת יוסף שמי

לטענת סוכני הנסיעות חלה השנה עלייה תלולה במספר הישראלים המתכננים נסיעה לחו"ל, ולדבריהם יגיע מספרם ל־750 אלף.

אריה פרידמן, מנכ"ל "דיזנהאוז", אומר, כי מספר המזמינים מקומות בטיולים מאורגנים עלה השנה בכ־30%. מ"תור תבל" נמסר, כי השנה הוכפל מספר המזמינים כרטיסי טיסה ו"חבילות" טיולים לרומניה. חברת התעופה הרומנית "טארום" פנתה לאגף לתעופה אזרחית בישראל בבקשה להתיר לה 2־3 טיסות מיוחדות בשבוע בנוסף ל־4 הטיסות שהיא כבר מבצעת. הבקשה באה בשל גל ההיענות של ישראלים הרוצים לבלות את חופשתם בקיץ ברומניה. גם "אל־על" אמורה להוסיף טיסות בשבוע כדי לעמוד בביקוש.

מחברת "מרידור" נמסר כי יש לחץ גדול של לקוחות הרוצים לטוס ללונדון, פריז ולמינכן. כמעט אין כרטיסים לחודשים יולי־אוגוסט. גם ההיצע מצומצם למדי. גם ביעדים עם היצע גדול יותר, כמו אמסטרדם, ... בהשגת כרטיס למועד מסויים. קשה ... להשיג כרטיסים לטיסות שכר.

גילוי קנדה

חבר "אל־על" אינו נבהל מהפירסומים על צדות 750 אלף ישראלים המתכננים לסור לחו"ל בחודשי הקיץ. לדבריו, יש עלייה בהזמנות בכל הקווים בסדר־גודל של 20־25 אחוז לעומת השנה שעברה. מחצית הנוסעים לחו"ל הם תיירים ומחציתם אנשי עסקים. בגלל קשה לנקוב בנתונים מוסמכים לגבי שיעור הגידול בתיירות היוצאת. בניגוד לטענות מצד סוכני נסיעות, אין עלייה משמעותית בהזמנות מקומות טיסה לארה"ב. לעומת זאת יש "גילוי קנדה" על־ידי ישראלים. הדבר נובע מן הסתם מהעובדה שהנסיעה למדינה זו זולה יחסית בשל חולשת הדולר האמריקני בכלל והקנדי "הצמוד" לו. באל־על טוענים להצהרות סוכני נסיעות אומר דובר אל־על כי יש די מקומות בטיסות לאירופה כי תמיד יש קשיים בשיא העונה. בחודשים יולי־אוגוסט אי־אפשר לרכוש כרטיסי־טיסה ליום מסויים.

גם בחברת "איסתא" נרשמה עליה בשיעור 15% במספר היוצאים לחו"ל. העליה נוגעת לא רק לציבור הסטודנטים והצעירים אלא גם לשאר הלקוחות. בתגובה לטענה, כי יש ירידה במספר מקומות בטיסות השכר, נמסר בחברה כי ההפך הוא נכון. ב"איסתא" אפשר לרכוש כרטיסים לטיסות שכר לאתונה, קופנהגן, לונדון, פריס, אמסטרדם, באזל וכן לכמה ערים בגרמניה. הציבור מזמין גם כרטיסי טיסה וגם "חבילות". הרוכשים "חבילות" נוסעים לרוב ל־3־4 שבועות. הרוכשים כרטיסי טיסה מתכננים שהייה של חודשיים בחו"ל. הכרטיסים התייקרו בממוצע בכ־10%, בתי־המלון בשיעור דומה, וכן בשכירת רכב נשארו המחירים כפי שהיו לפני שנה.

"סוג של פירסומת"

פנינו לאחד ממנהלי חברת תעופה בשאלה ... מה מוסרים, סוכני נסיעות נתונים ... על אודות ממדי הנהירה לחו"ל.

התשובה היתה — זה סוג מסויים של פירסומת. מאיצים באלה אשר עוד לא החליטו שיעשו כן וימהרו להזמין כרטיס, חבילת סיור וכו'. בתגובה לכך אמר אחד ממוכרי חבילות הסיור וכרטיסי הטיסה, כי אין פסול בהודעות על עלייה במספר המזמינים כרטיסי טיסה או חבילות סיור.

לתפוס שלווה, לערוך מסע קניות או לחפש כלה ■ מי, כמה, למה ולאן נוסעים השנה

העקומה עולה עם השנים וזאת בשל הצטרפות שיכבות אוכלוסיה נוספות לחוג זה של צרכנים. גם פרסום הידיעה על ועדי עובדים המארגנים חופשות המוניות במחיר מוזל אינו בגדר גילוי סודות. זה שירות לציבור. כדי שחברי הוועדים ידעו שניתן להשיג הנחה משמעותית אם יארגנו קבוצה גדולה של תיירים. בעיתון־ערב נמסר, כי עובדי התעשיה האווירית יוצאים לחו"ל במאורגן, לטיול שיימשך 22 יום, במחיר של כ־1620 דולר בתשלומים, עם הנחה לבודד בסך 550 דולר. גם התעשיה הצבאית, מועדון השק"ם, התאחדות המהנדסים ועוד ועדי עובדים הולכים בדרך זו.

"תיירי נוסטלגיה"

אחד ממנהלי סוכני נסיעות, שנשאל לגבי העליות והירידות בתנועת התיירות, הסביר את הדבר בצירוף כמה גורמים. אחד מהם הוא הצטרפות שכבות עממיות לקהל הנוסעים, שכן זה הפך לחלק מהיוקרה החברתית כמו רכישת מכונית. גם ביקור במוזיאונים, בקתדרלות באיטליה, ספרד וצרפת מהווה חלק מה"רכש" המקנה יוקרה, לזה יש להוסיף נסיעות "קניות". משום מה חושבים, שבחו"ל אפשר לקנות סחורה טובה יותר וזולה יותר, בעיקר מוצרי חשמל ואלקטרוניקה. בשל השינוי הדמוגרפי — הזדקנות האוכלוסיה — עולה מספרם של תיירים הנוסעים למעיינות מרפא ולמכוני ריפוי. רבים מבין הקשישים הם בעלי אמצעים, או זכויות פנסיה ופיצויים, ואזי נוסעים. הפחות מבוססים נוסעים לרומניה. מ"תור תבל" נמסר, כי במכון בריאות "פליקס" עולה חבילה של 18 יום כולל טיפולים ושתי ארוחות ביום כ־400 דולר ועוד 230 דולר כרטיס־נסיעה. מציאה ממש. אך גם במתקנים דומים באיטליה וביוגוסלביה המחירים אינם גבוהים בהרבה.

מלבד נסיעות מרפא, ו"חודש הנעורים" יש גם נסיעות של "שריפת כסף". הכוונה לבעלי חשבונות השתלמות מקרב הסגל האקדמי ולא רק מקרבם. הסכומים הם גבוהים למדי. לכן יש רק להמציא הזמנה מתאימה לקונגרס מקצועי, במרכאות וללא במרכאות, כדי לנצל את הזכויות. כולל לרכישת כרטיס טיסה על חשבון המעביד. לפעמים אפשר לנצל זכות רכישת כרטיס במחלקה ראשונה, ולקנות בתוספת קטנה שני כרטיסים, גם לבן־זוג.

השנה התוספה עוד קבוצת תיירים, תיירי "נוסטלגיה". הכוונה לנוסעים לפולין ולהונגריה. מ"היסתור", הקבלן הראשי בשטח זה, נמסר על עליה תלולה במספר המועמדים לנסיעות קבוצתיות לפולין ועוד יותר להונגריה.

להינתק מהשערוריות

הקבוצה הגדולה מכולם היא זו של הרוצים להינתק לזמן מה מארץ הסקנדאלים. לחטוף קצת שקט, לתפוס קצת שלווה, לא להיות צמוד לטרנזיסטור, לא לשמוע על הפגנות אלימות של קבוצות מיליטנטיות, על השלכת בקבוקי תבערה, על דברי "נימוסין" המושמעים בקרב הפוליטיקאים שלנו, על איומי שואה האורבת לנו בפינה. כמובן שיש גם ערבוביה של כל, או חלק, מהגורמים הללו.

גם אם מניחים שישראל היא בעלת פוטנציאל של 400 אלף תיירים, מספר צנוע לכל הדעות בהשוואה ל"ענקים" כמו גרמניה עם כ־40 מיליון תיירים המסתובבים בארצות תבל, הרי שגם אותנו מעריכים ושולחים אלינו צוותי הסברה, פירסומת, הצעות מיוחדות, כולל זכויות מיוחדות לצעירים וקשישים, אפשרויות מיוחדות לשומרי כשרות ועוד. עם המדינות השולחות לישראל מדי שנה צוותי פרסומת נמנות שוויץ, אוסטריה, יוון, ספרד, בריטניה, איטליה ועוד.

מחברת "תור תבל" נמסר על שינוי מעניין בכיווני הנסיעות של חלק מהישראלים אשר בעבר פקדו את אוסטריה וגרמניה. הליברליות המאפיינת את מדיניותה של בריה"מ כלפי ישראל נתנה דחיפה להאצת התהליך של פתיחת השערים לכמה מדינות אירופה המזרחית — הונגריה, יוגוסלביה, פולין ואף בולגריה.

השירה בגוש המזרחי

רומניה יזמה מדיניות של משיכת תיירים ישראלים הרוצים לבקר במדינות הגוש המזרחי. כך למשל אפשר לנסוע באופן חופשי להונגריה, יוגוסלביה ובולגריה אם רוכשים כרטיס בחברת התעופה הרומנית "טארום" ונוסעים דרך בוקרשט. גם מחירי הטיסות זולים יותר כאשר בוקרשט משמשת תחנת מעבר. הרומנים, כך מסתבר, מסבסדים את מחיר הטיסה כדי למשוך תיירים, ולוא לזמן קצר בלבד. כך, לדוגמה, מחיר כרטיס טיסה לבלגראד הוא 522 דולר, ודרך בוקרשט ב"טארום" רק 385 דולר.

בזמנו היה על התייר הישראלי לחכות שלושה שבועות לאשרת כניסה ליוגוסלביה. כיום 10 ימים בלבד, וכאשר פונים לשגרירות יוגוסלבית באירופה מקבלים ויזה תוך חצי שעה. להונגריה אפשר לקבל ויזה בכל נקודת גבול. בבולגריה עדיין יש "חבלי ביורוקרטיה" כלפי התייר הישראלי.

התייר המבקש לנסוע לפולין יכול לעשות כן בקבוצות. ויזה אינדיבידואלית מובטחת רק ל־50 אחוז מהפונים, נמסר מ"נתור".

שאלנו את נציג "תור תבל" על תנועת תיירות מהמגזר הערבי הישראלי. לפי המידע שבידם יש נהירה גדולה של ערביי ישראל לרומניה והשנה גם ליוגוסלביה. הם מבקרים שם בבוסניה — האיזור המוסלמי של יוגוסלביה. יש גם פניות רבות מצד ערבים ישראלים לקבלת ויזות או לטיסות קבוצתיות לפולין. חלק מאלה נוסעים לביקורי משפחה: מדובר בערבים הנשואים לפולניות. אחרים נוסעים לפולין כדי למצוא שם כלה.

געגועי היהודי הנודד

מיהו יורד? מהן הסיבות לירידה? ד"ר דודי, פסיכולוג, מנסה להצביע על המניעים

מאת רונית מורגנשטרן

"זה לא קורה ביום אחד. בדרך כלל מדובר בתהליך. בעיקר תהליך נפשי שסופו בהחלטה — לרדת מהארץ, לנסות את המזל במקום אחר. כי מה הם לא קיבלו את מה שחשבו שמגיע להם לקבל", כך לדברי הפסיכולוג ד"ר דוד דודי, הוא מבקש להדגיש, שמניעים פסיכולוגיים כלליים לירידה קשה לו להגדיר, מכיוון שהסיבות יכולות להיות שונות מאדם לאדם.

את תופעת הירידה הישראלית, לטובת עולם האפשרויות הבלתי מוגבלות, מנסה ד"ר דודי להסביר כך: "יש אנשים שפשוט מרגישים חנוקים פה — אנחנו ארץ סגורה כזאת, אין שם גישה לעולם הגדול, אלא דרך הים והאוויר. זה יוצר מעין תחושה של קלסטרופוביה. מעניין שרוב היורדים הם ילידי הארץ דווקא, שאינם מכירים מסגרת חיים אחרת. מדובר באיזה שהוא צורך לחיות בין שאר העמים בעולם הגדול.

"זה מוביל אותי למניע נוסף והוא — הנוסטלגיה העצומה לחזור להיות אותו יהודי אוניברסאלי, כפי שהיינו לפני הקמת המדינה. מאז ומתמיד יש בינינו אנשים, שבצורה לא מודעת מרגישים שוויתרנו על ייחוד כלשהו, על סטאטוס אוניברסאלי כזה, וחלק מהם נמצאים בדת הקיצונית שעדיין אינה מכירה במדינה. שוב כדי לא לאבד את אותו ייחוד.

"מניע נוסף שאני חושב עליו הוא שחיקה של המוקד האיר־יאלוגי — של תחושת בניית הארץ והשייכות אליה. היום זה מדובר הרבה פחות אל הנוער. זה נפגש עם העובדה שקשה לחיות כאן מבחינה כלכלית, שירות במילואים, מתח גבוה. יש הרוצים להחליף צורת חיים די קשה במשהו שחושבים עליו שהוא אחר לגמרי, שמציע חיים נוחים יותר עם פחות דאגות.

"היום רוב היורדים הם אירופאים ולכן הירידה אינה משמעותית כל־כך. אילו היה שלום עם הערבים, הירידה היתה הרבה יותר גדולה. רבים מקרב עדות המזרח היו חוזרים אל ארצות־ערב. כדיוק מאותן סיבות שנקבתי קודם לכך".

מאת אשר שילוני

מכחולים לא חולים

בשנות הי70 המוקדמות הוצפה הארץ באופנת בנייה חדשנית: קירות בטון חשופים במוסדות ציבור — קירות ללא טיח וצבע. כך גם נבנה והושלם בית־החולים על־שם וולפסון בחולון.

אולם, מה שאולי יפה ומתאים למועדון תרבות ובידור אינו יפה כלל לבית־חולים. הבטון האפור מוסיף על התחושה הקשה של המאושפזים, שבין כה וכה „רע־להם־על־הנשמה".

מי שנרתמה להלביש את הקירות העירומים בוולפסון היא הציירת הבת־ימית, אלקה ראובן, בולגריה רחבת־לב, שכבר לפני שנה תרמה, בפעמיים, 50 עבודות שלה: רישום אקוורל ושמן, המקשטים קירות בחדר האוכל ובמחלקות השונות של בית־החולים. עתה הגיע התור לקשט את מרפאת החוץ של מחלקת אף־אוזן־גרון, העוברת בקרוב לאגף חדש ומשוכלל. אלקה הקדימה ותרמה למרפאה זו 20 עבודות יפות, וזכתה להוקרה ולתודה מפי מנהל המחלקה ד"ר הראל.

עוד בתוכניתה של ציירת דינמית זו, לצייר על הבטון החשוף של אולם ההמתנה לחדר היולדות בבית־החולים. אולי זה יסייע לבעלים והאבות לעתיד לא להתעצבן מדי, בהמתינם לבשורת האחות: מזל טוב! יש לך... „לא חשוב מה, בן או בת — העיקר שיהיה בריא".

אלקה ראובן: מלבישת ערומים

אומרת אלקה: הציורים שווים, אמנם, כסף ואפשר למכור אותם, אבל כסף זה עדיין לא הכל בעולם...

טיילת ירוקה

חוף צפיפותה של בת־ים, יש לה, לעיר זו, חוף רחצה נהדר, המשתרע על כ־3.5 ק"מ ובו 6 חופים מוכרזים ומוכרים („ירושלים", „סלע א'", „סלע ב'", „החוף לדוגמה", „חוף הדייגירה" ו„מרינה").

בין 140 ל־180 אלף חתיכים וחתיכות, ילדים ומבוגרים מכל ערי הסביבה, משתרעים על חופי בת־ים ומשתכשכים בימה הנהדר. לקראת פתיחת עונת הרחצה, השקיעה העירייה כ־450 אלף ש"ח לשיפור הטיילת, שמעל לחוף, והגישה והשרותים שעל החוף עצמו.

נבנו שתי ירידות חדשות לחוף; הותקן מעקה לקשישים בירידה ל„חוף הסלע"; בוצעו נטיעות רבות לאורך מורדות החוף, ובעונה אביבית זו טובלים המורדות בשפע של פריחה ססגונית. העירייה ניצלה את החוק החדש, המאפשר להכשיר מגרשים פרטיים פנויים לצורכי חנייה והתקינה מספר מגרשים כאלה, שכיערו את הנוף, לצורכי חנייה, וכך הותקנו כ־2000 מקומות חנייה, הנתפסים עד אפס מקום בשבתות.

ברעת עיריית בת־ים להאריך את הטיילת; להקים 3 בריכות שחייה; להרחיב את מופעי הבידור הציבוריים בחוף ועוד תוכניות כהנה וכהנה — אם רק „הכיס" ירשה. בינתיים, הושקעו, כאמור, קרוב לחצי מיליון ש"ח בפיתוח. בהתאם להסדרים — שאין שומרים עליהם — אמורה הממשלה להשתתף ב־75 אחוז מההוצאות. למעשה תרמה הממשלה רק 70 אלף ש"ח. מבחינה זו, לפחות, נמצאת בת־ים בחברה טובה. ממתי הממשלה עומדת בהבטחותיה?!

היאכטות באות, היאכטות באות

לכל אורכו של החוף הישראלי, להוציא נמל קישון — אין נמל עגינה לספינות קטנות, ספינות ספורט ודיג. לפני כארבע שנים הגה משרד התחבורה, רעיון להפוך חלק מנמל יפו, אשר מאז נבנה נמל אשדוד בשנות ה־60 אינו מתפקד עוד כנמל — למעגן עבור ספינות קטנות, וכך הורחב, הוארך וחוזק שובר הגלים, שבנתה ממשלת המנדאט בשנות ה־30, הנמל הועמק עד שני מטר, הותקנו סידורי עגינה והיום — ימה של יפו שוקק חיים.

הבא בשערי הנמל מוצא בו „מארינה" ובה עוגנות 80 יאכטות, רובן ככולן של תיירי חו"ל, שגילו את החוף הישראלי שטוף השמש והחליטו שזהו זה, כאן כדאי לעגון.

מנהל ה„מארינה" הוא יובל קדר, וכשיוט ביאכטה שלו הוא מספר לנו את ההיסטוריה הצעירה של ה„מארינה", שנחנכה באוקטובר שנה זו ואשר לוותה — לדבריו — בעיתונות לא אוהדת, כאשר ברקע — התנגדותם של בעלי ספינות הדיג, מרביתם ערבים, שחששו לפרנסתם. אשר בין כה וכה איננה משגשגת.

מסתבר, של„מארינה" ולאופי הפיתוח של נמל יפו יש עוד כמה מתנגדים. מתנגדים לה תושבי יפו העתיקה והמשוחזרת, החוששים שהחוף מאבד מייחודו; גם למועצה לשימור אתרים היסטוריים יש הסתייגויות לא מועטות, ובייחוד חוששת המועצה מפגיעה בסלעי ה„אנדרומדה" על־ידי הארכת שובר הגלים. יובל קדר, איש משרד התחבורה, חושב אחרת. הוא מציין שבעבר היווה נמל יפו תחנת סמים אחת גדולה. שררו כאן חוקי „המערב הפרוע", היו „חזקות" על מקומות עגינה ודיג. עתה רוכזו סירות הדייגים למקום עגינה מרוכז, נבנו מזחי עגינה ליאכטות (עגינה ליאכטה עולה 10 ש"ח למטר אורך סירה, לחודש ימים).

בינתיים, עוגנות כאן 80 יאכטות. לטווח קרוב מדובר ב־300 יאכטות ובעתיד יוכלו לעגון כאן 800 ספינות ויאכטות. קדר אומר, שזו תיירות טובה מכל הבחינות: מדובר באנשים נעימים, שבאים ממרחקים להרבה זמן, צורכים שירותי חוף רבים ומכניסים דולרים לקופת המדינה. „רק מהבירה שהם צורכים אפשר להתפרנס", אומר קדר. בתוכנית — להקים כאן תחנת ביקורת גבולות, על־מנת למנוע סבל וביורוקרטיה מיותרת מ„מקיפי עולם" אלה, הבאים מנמלי מצרים ולוקח שש שעות עד שהם מסיימים את כל סידורי הכניסה לארץ.

אשר לבעיית הדייגים — אומר מנהל ה„מארינה" — שגורמים שונים חברו יחדיו ויצרו רושם מוטעה, כאילו רוצים לנשל את הדייגים מפרנסתם. משרד אדריכלים עובד על הארכת שובר הגלים ועל בניית נמל דיג לדייגים.

לאט לאט — אומר קדר — יהיה כאן תהליך דומה למה שפוקד את יוון וארצות אחרות: עבודת הדייג היא עבודה קשה. הדגה פוחתת והולכת בשל שינויים שחלו בים בעקבות בניית סכר אסואן במצרים. לאט לאט ייהפכו סירות הדיג לספינות תיירות.

קדר מודה שיש לבטל כל מיני קיפוחים, למשל, להתקין מזח טוב לספינות הדיג, בדומה למזחים שהוקמו עבור ה„מארינה". דרישה זו הוא העלה בפני מנהל נמל יפו, יהודה סמברג.

אשר לכלל התוכניות לפיתוח נמל יפו — אלו נמצאות עתה בוועדה המחוזית לבנין ערים... בוועדה נמצאות זה שנתיים גם התנגדויות יפו העתיקה, וטרם רואים כיצד יפול דבר.

שילחו אותם בדואר אוויר

הצעה למשרד התקשורת: עשו הסכם עם חברת התעופה אל־על, שתיקח עימה לחו"ל את שקי הדואר המיועדים לנמענים בחולון ומשם, מחו"ל, שילחו אותם חזרה בדואר־אוויר לחולון ולבת־ים. מכתב בדואר־אוויר מחו"ל מגיע כעבור ארבעה־חמישה ימים, ואילו הדואר שנשלח אלי מבת־ים ב־10 במאי הגיע אלי ב־18 בו (ועם כל אלה שהזמינו אותי לאירועים ב־15 במאי — הסליחה).

נו, משרד התקשורת, מתי אני מקבל מכם את פרס הייעוץ?

בעוון חוב, למען התדמית

מאת שלמה סלוצקי

אריה אבידור, המייסד והעורך הראשי של השבועון הישראלי־ספרדי „אורורה", היה שגריר ישראל בבוליביה בפברואר 1983, עת הוסגר הפושע הנאצי קלאוס ברבי לצרפת. היום, כאשר ברור שצרפת לא נרתעה בסופו של דבר (או שלא נותרה לה ברירה) מלהביא את ברבי למשפט, יכול אבידור לספר על הרקע להסגרה, שהיה בסוד עניינים מאז הגיע לשגרירות ישראל בלה־פז בספטמבר 1981:

„את תיק אלטמן־ברבי למדתי עוד לפני שיצאתי לתפקיד, במסגרת הכתבות שפרסמנו בעיתוננו. ידענו שזהותו האמיתית התגלתה על־ידי ביאטה וסרג' קלרספלד ב־1975. אך השלטונות הצבאיים בבוליביה, שהתחלפו עד לתחילת שנות השמונים, לא התעניינו בבקשות ההסגרה שהגישו להם ממשלות גרמניה־המערבית וצרפת. ברבי פיתח מערכת יחסים קרובה למדי עם הקהילה הגרמנית החזקה בבוליביה, ועם גורמי ממשל בעלי השפעה, ואני נוכחתי בכך בעצמי כשנכנסתי לתפקיד השגריר.

„בבוליביה היכרתי יהודי חם, מר אמריק, שהיה מעסיקו הראשון של ברבי ומי שדאג לכל צרכיו כאשר הגיע לבוליביה לאחר המלחמה, כפליט גרמני. אמריק, שלא שיער שהוא עוזר לפושע נאצי אכזר, העסיק את ברבי, שכינה עצמו בשם אלטמן, כמנהל מכירות של חברה גרמנית לייצור תרופות, שאותה ייצג בבוליביה, וקידם את הפליט עד שהחל לעשות עסקים וכסף בעצמו".

כאשר הגיע אבידור לבוליביה, נמצא תיק ברבי בעתירה בבית־המשפט העליון. זה היה לאחר ששלטונו של הגנרל הוגו בנזר החליט שברבי אינו בר־הסגרה באמתלה שפשעיו התיישנו והוא אזרח בוליביה. הנסיבות הפוליטיות השתנו די מהר, והגנרל הוחלף בנשיא הסוציאליסטי סילס סואסו.

אריה אבידור: „בקונסטלציה הזו, שהיתה באוקטובר 1982, עם הגעתו של סואסו לשלטון, ההסגרה של ברבי לצרפת — בה שלטו ממשלה ונשיא סוציאליסטיים — הפכה לא רק לצעד שמתחייב מהצדק הטבעי

אריה אבידור, לשעבר שגריר ישראל בבוליביה, על מעורבותו בהסגרת קלאוס בארבי, „הקצב מליון", לצרפת

ומהחוקים הבינלאומיים, אלא שהיא נראתה לרבים כדרך מצוינת לשנות מהר את תדמיתה של בוליביה ברעת הקהל העולמית. רבים גם האמינו כי תביא לסיוע כלכלי מצד צרפת".

ברבי — שלא נעצר עד אז, גם כאשר הוכח ששיקר בעת שהגיש את בקשת ההתאזרחות שלו — נכלא על־ידי השלטונות החדשים בעוון חוב שנאמר כי לא שילם. המעצר מנע ממנו את הסיוע שהיו עלולים להגיש לו מכריו בצבא, בקהילה הגרמנית ובחלונות הגבוהים.

„עד הכליאה היינו משוכנעים כי ברבי יצליח להימלט, כפי שעשו נאצים רבים בדרום־אמריקה. הוא היה שופע ביטחון, ושחצן, והתייחס לטענות לגבי זהותו האמיתית כאל תקלה טכנית. את המעצר ראה כהסתבכות.

„ברגע שנעצר, היה ברור לכל כי המשטרה מחפשת דרך לסיים את הפרשה במהירות, למרות שהערעור בבית־המשפט העליון היה עלול להימשך עד אין סוף, בשל סוללת הפרקליטים שעמדה לרשותו של ברבי. היה ברור שהממשלה — כדי לחזק את תדמיתה הדמוקרטית בעולם — חייבת לעבור על כמה כללים דמוקרטיים, כמו אי־התערבות של הדרג המדיני בדרג המשפטי, וכי עליה לעשות זאת מהר".

בשלב זה התחילה — באופן רשמי — המעורבות הישראלית. פקידים בכירים במשרד החוץ והמשפטים של בוליביה פנו לשגריר ישראל, אריה אבידור, בבקשה שיעביר עבורם מידע וחומר מצולם על מעשיו של ברבי. החומר נועד להפצה, כדי להכין את דעת הקהל לצעד ההסגרה.

אבידור: „חומר מוסרט על ברבי לא היה לי, כמובן. כל מה שנמצא אז ברשותי בשגרירות היו סרטים על השואה. השאלתי את הסרט „המכה ה־81", ומאותו יום, במשך כל השבועות שבהם התנהל הדיון הציבורי משפטי בהסגרה, הסרט הוקרן בטלוויזיה הממלכתית פעמים אין־ספור בשלמותו או קטעים ממנו. האחראים להקרנה לא נמנעו מלהכניס ברגעים הדרמטיים והאכזריים ביותר של הסרט תמונה של קלאוס ברבי על המסך, כדי שגם מי שלא קורא עיתונים יבין שמדובר הוא רוצח, האחראי הישיר לזוועות שהוקרנו".

עיתונאים מכל העולם החלו להגיע לבוליביה, ובעצם נוכחותם האיצו את מהלכי ההסגרה, שנשמרו בסוד מוחלט בבוליביה עד לרגע הביצוע. ביום שבו הוטס ברבי על־ידי חיל האוויר הבוליביאני לים הקריבי, שם שבריבונות צרפתית, נועד שר החוץ ד"ר מריו ולורדה עם השגריר אבידור ומסר לו את הפרטים על ההסגרה. הרקע לפגישה היה, אולי, הרצון להוסיף עוד נדבך למסע שיפור התדמית של בוליביה. ד"ר מריו ולורדה הגדיר זאת כ„החזרת חוב מוסרי לאנושות ובעיקר לעם היהודי".

טיראנה מתירה את החגורה

מאת דייוויד סטורי, רויטר

מנהיג המפלגה הקומוניסטית האלבנית, היחידה המעריצה עדיין את סטאלין, הדגיש בנאום את הצורך לייצר על מנת לספק את רצון הצריכה של האוכלוסיה

חלונות הראווה של החנויות המאובקות, ולפרקים נעולות, של טיראנה מציגים כנראה מיגוון רב יותר של צמחי־קישוט מאשר של סחורות. בארבעים שנות שלטון של משמעת חמורה העניקה המפלגה הקומוניסטית של אלבניה, השומרת בקנאות על עצמאותה, עדיפות לגיוס העם למען תוכניות גדולות בתעשיה ובחקלאות. ואולם מחסור גובר בבשר ובמוצרי החלב הולידו אשתקד שאיפה חדשה — למלא את רצונות הצריכה של אוכלוסיה, שקצב גידולה הוא מן המהירים ביותר באירופה.

ראמיז אליה, מנהיג המפלגה הקומוניסטית היחידה באירופה המעריצה עדיין את סטאלין, הדגיש את המסר הזה בנאום שדיפלומאטים מערביים ציינוהו כחשוב ומציאותי שלא־כרגיל, שנשא בחודש אפריל. הוא ציין כי ארצו ההררית, שמאות שנות כיבוש בידי מדינות קולוניאליות, למן העותמנים ועד לאיטלקים השאירו אותה באדמתה חשופה, הגיעה מאז שהקומוניסטים תפסו את השלטון בה, אחרי מלחמת העולם השנייה לאספקה עצמית ברוב סוגי המזון.

„אלבניה, שבעבר לא סיפקה אפילו את התבואה לפחות ממיליון תושבים, מבטיחה כיום את המזון הדרוש לאוכלוסיה שגדולה פי שלושה אשר גם דרישותיה גדלו", אמר. בנאום, שהוקדש כולו לאספקת המזון, הוא דיבר בגילוי לב במפתיע על מחסור בבשר ובחלב, באומרו כי עד 1990 יש להגדיל את צריכת הבשר ב־40 אחוזים.

הדיפלומאטים המערביים אינם מטילים ספק בהישגיה הכלכליים של ממשלת אלבניה, אשר בראשה עמד למעלה מארבעים שנה המנהיג הלאומי האוטוקראטי אנוור חוג'ה, ואשר מת ב־1985.

הודות ליבולים טובים בתבואה ובכותנה ולמפעלי טקסטיל, יש לתושבים מזון ולבוש, אך ורק בסיסיים. למעשה כל מדינה עוסקת בייצור חשמל ואף נעשתה ליצואן חשמל, הודות לתחנות הידרו־חשמליות עצומות, עתירות־עבודה, בזרים. המחירים נשארו ללא שינוי במשך עשרות שנים. אין מיסים, רשמית אין אבטלה, והעושר — במידה שהוא קיים — מחולק באופן שווה יחסית.

אסור להחזיק מכונית

אך אין הרבה מה לקנות. יש מחסור בבשר, תורים לביצים והבגדים עשויים מאריג זול וחדגוני. זמן רב צריך להמתין בתור לקניית מקלט טלוויזיה או זוג אופניים, שהם יתרון גדול בארץ אשר בה אסור להחזיק מונית פרטית.

אף־כי מספרים אבסולוטיים על היצוא אינם מתפרסמים — רק הגידול באחוזים — קניות של כרום, אנרגיה, טבק ומוצרי שמן על־ידי זרים מאפשרות לממשלה לקיים את התחייבותה, שלא לחיות מעל ליכולתה. לקיחת הלוואות מן החוץ אסורה על־פי החוקה. „העקרון ברור — אם אין יצוא אין גם יבוא", אמר בראיון פריאמו בולאנו, מן המכון ללימודי כלכלה בטיראנה. „עדיפותנו הראשונה היא לנצל את המשאבים שישנם בידינו כיום, כדי שנוכל להפכם לאמצעי ייצור ולהשאירם לדורות הבאים", אמר.

אך השאלה הנשאלת היום היא: אלבניה — לאן?

מעגל־קסם

לדברי משקיפים מערביים בטיראנה, עלייה משמעותית באיכות החיים — שאליה רוצה בה, דורשת יבוא של טכנולוגיה מתקדמת יותר, שתעזור לאלבניה לא לפגר עוד יותר אחרי הרמה האירופית. נוכח הסירוב להשתמש באשראי, עסקות חליפין הן הדרך היחידה להשיג טכנולוגיה כזאת. לדברי פקידים אלבניים, הציוד לתחנות הכוח ההידרו־חשמליות סופק על־ידי שבדיה תמורת כרום.

ואולם אחד השגרירים המערביים סבור כי אלבניה נמצאת מבחינה זו במעגל־קסם. „כדי להחליף את ציודם הבלתי־יעיל עליהם להבטיח לעצמם טכנולוגיה חדשה. לשם כך עליהם להגדיל את היצוא שלהם, אך זה אינו קל בלא שימוש בטכנולוגיה חדשה".

משקיף מערבי ותיק אחר אמר, כי על אלבניה לשקול ברצינות מיתון עמדתה. „אינך יכול לתעש את ארצך באמצעים שלך בלבד", אמר. „האיסור לקבל אשראי הוא מכשול גדול. אנו מסכימים כמובן שיש להם צורך לשמור על עצמאותם. גם אנו תומכים בכך. אין הם חייבים לבטל את העקרון, אלא אולי רק ליישמו ביתר גמישות", אמר.

התקרבות צנועה

לפי התוכנית של 1987, על סחר־החוץ של אלבניה לגדול בשליש לעומת 1986, כפיצוי על השנה שהיתה, לדברי הפקידים, מאכזבת. חלק גדול מהמכונות והמפעלים הם מתקופת הידידות עם בריה"מ ועם סין, ידידות שבאה אל קיצה. קשה להשיג חלפים וגירסאות משופרות של הציוד הזה.

טיראנה מקפידה היום לגוון את קשרי הסחר שלה, כדי למנוע לחץ פוליטי מיותר. אף־כי אשתקד הסתמנה מגמה להגביר את הסחר עם מזרח־אירופה, המקפידה על איסור פחות מאשר המערב, לדברי הדיפלומאטים יוכלו המדינות הללו לספק לאלבניה טכנולוגיה המתאימה יותר לצרכיה.

אף־כי טיראנה עומדת על סירובה לחדש קשרים עם מוסקבה ועם וושינגטון, הדיפלומטים המערביים מבחינים באותה התקרבות חוזרת צנועה לסין, שמאז מותו של מאו טסה־טונג מואשמת על־ידי אלבניה בבגידה בקומוניזם האמיתי.

לדבריהם, הוכפל לעומת 1985 הסחר הבילאטראלי עם סין ל־30 מיליוני דולאר ב־1986 וסין הסכימה לבנות מפעל רשתות בנמל דורס, תמורת יבוא אספלט.

רחוב בטיראנה, בירת אלבניה

רשות הקורא

כבשת השר

...להעמיד דברים על דיוקם, אני מוצא ...להגיב על מכתבו של דב קציר מקיבוץ ...שהתפרסם אצלכם ב־20.5.87 ועניינו ...למאבקי בשר שרון ובמעילותו ...החוחים ממניעת יבוא בשר כבש. ...טענות שלי מופנות אל השר שרון, על ...של מעמדו ומעורבותו הפרטית ...בנושא. אין לי קונפליקט לא ...ולא עם אלה שמתפרנסים ...כבשים.

...מתפלא מאד על הציונות. הרי ...שמחיר בשר הכבש הרקיע ל־5 ...לסיטונאים וקרוב ל־20 דולר ...ודי בכך להוכיח את השערוריה ...היבוא.

...לא הייתי מעלה ברעתי להתנפל על ...והחקלאות, אילו היה מייצג את ...של הנוקרים ומתנגד ליבוא בשר ...תפקידו הטבעי. אך כאשר השר ...מתוקף היותו שר המסחר ...להגן על הצרכנים ועל הורדת ...פועל דווקא להעלאת המחירים. ...מתוספת רווח לכיסו הפרטי. ...עלי לעבור על כך בשתיקה רק ...קציר מתרעם עלי.

...מקיבוץ שובל עושה בבלי דעת. או ...כמעט כמעשה מארי אנטואנט. ...היתה „אם אין לחם, תאכלו ...דב שובל היא „אם הכבש יקר ...עוף".

ח"כ רן כהן

פליט עולמי

אל:
ח"כ אבא אבן,
שלום רב,

כבר מזמן „חשדנו" כך בנטיותיך „האזרח עולמיות", הקוסמופוליטיות, האוניברסאליות והמצפוניות.

ניסוחי דבריך בהזדמנויות שונות ועל נושאים שונים נטעו בליבנו את ההרגשה, שהדובר הוא נציג הקידמה העולמית, שנכלא בכלוב של הלאומיות והמפלגתיות צרת־האופקים.

רק מעשיך בילבלו אותנו, כאשר סתרו את דבריך...

דבריך המאוחרים בנושא הוויכוח במפלגת העבודה הישראלית, על מסקנות ועדת החקירה שעמדת בראשה זה לא כבר — והיחס כלפיך בגינם, מעמידים אותך בפני „ר ג ע ש ל א מ ת". לא עוד דברים יפים „נגד" ו„הצבעה בעד" — כנהוג גם על ידיך — בכנסת ישראל.

עליך להחליט: האם אתה בפנים או בחוץ?

אנו קוראים לך ל„חזרה בתשובה" לטבעך האוניברסאלי!

אנו מציעים לך מסלול חדש, בהתאם לכישוריך ונטיותיך הבסיסיות האוניברסאליות: מאבק למען ראשות „ירושלים עיר עולם" — על־פי החלטת או"ם משנת 1947 — שווה לכל תושביה וחופשית לכל אזרחי העולם. ראשות עיר משותפת עם מועמד ערבי פלשתיני.

מכל מקום, גם אם לא תקבל את הצעתנו לאזרחות־עולם ולדרכון־עולמי — בכל מקרה נוכל לספק לך תעודת־פליט־פוליטי עולמית.

באהבה ובשלום,

ישעיהו־תומא שייק
מתאים מחוז חמש,
רשות שירות תבל.

הביניים? מנין למדו את שיטות ההתעללות בבני־אדם, האם מהנאצים?

והעונש שמטילים על הסאדיסטים האלה הוא מגוחך: מאסר על־תנאי של שניים־שלושה חודשים, לפעמים קנס של כמה עשרות שקלים.

יש להעניש את הסאדיסטים האלה בכל חומרת הדין: מאסר ממשי, ופיצוי כספי רציני לנתקף. עונש שירתיע אותם ואחרים מלהתנהג בצורה ברברית.

צפורה בין, קבוץ נגבה

שידור מעולה

...מציע לתת את פרס ישראל ...המשודרת בגלי צה"ל „נכון", ...עם רפי רשף וכל הצוות.

...20/5/87, בשעה 12:30 בערך, ...טובנית דניאלה וייס. כאשר שאל ...מה היה בקלקיליה בדיוק, בהקשר ...שהוגש וכתב־האישום נגדה, ...לא היה משהו מיוחד. ואני לא רוצה ...לא כך ענה רשף: „טוב, אז אני אפרט ...השמיע הקלטה אותנטית ...שנה נשמע קולה של דניאלה ...לזרוק בקבוקים וברקע נשמעו ...של ריסוק בקבוקים, ותוך עידוד ...לקשת כמוה.

...זו הקלטה אותנטית, ושידור ...מעולה, אשר ראוי לפרס.

אורי שדה

אני מתביישת

...אשה ותיקה הזדעזעתי מאד ...את הכתבה מיום 31 במאי ב„על ..." — שרופא בכיר פגע בילד בן שש ...לבית־החולים. האם זה סוף ...רופא בכיר אינו יודע כי אחרי פגיעה ...בכל גופו נפצע — צריכים לטפל ...להציל את חייו: לעשות צילומים, ...אנטי־טטאנוס, לטפל בפצעים ...זה אפשרי רק בבית־חולים! ...הרגש האנושי פעל אצלו הרחוף ...איך לטשטש את המקרה. כדי ...עצמו.

...ציוני הרוקטור! אין סבון כזה שיוכל ...את הכתם השחור ממצפונך! ...כמה מתהפך בקברו... איך אתה/ ...מחנך את הסטודנטים ...ואת הדוגמה האישית שלך? ...לה עלמות? האינך יודע כי בשביל ...ואין מקום — הוא חייב תמיד ...לחולה ובוודאי במקרה כזה! ...במקצוע?!

רחל מורדזאן
אחות

גלי מנגל

...הנופש למיניהם הופכים יותר ...המזוהמות, למחששות של אודי ...בשר שרוף. ואם לא די בכך, ...אלה למוסיקה רעשנית.

...שהתופעות האלה גורמות להם ...בהנאת הנופש. צריך להתחשב...

...לדעתי, להגביל שטחים ...באתרים השונים ובאמצעות שלטים ...כזם לא תותר עריכת פיקניקים...

אלי אלון

לסטודנטים

...מדי יום מתפרסמות כתבות על ...בעצורים, על התעללות ...דוגמאות מהימים האחרונים: ...רב"ט באגרופים בפניו ורצה ...לעינה שני קצינים התעללו ...נחרדו מסיפור בטלוויזיה על ...עם שכן שוטר והוכנסה ...לתשעה חודשים. ...ובושה ונכלמת. החיים אנו ...מתקדמת, או בימי־

שבת קודש והציונות

אכן, הלב אינו מסכים ומתרצה עם מסקנותיו של דב פריד ממענית. ויש לו לאדם לתהות, עד אנה שועבדה הדעת למוסכמות הנדושות, וגם הקידוש המסורתי ייחשב בעיניו כ„פריצת הסכרים". ואמנם, יש לו ליהודי לתמוה, להפציר ולהקשות לקושיות נכבדות, מה היה לו, לנשמה היתרה של שבת קודש, שכה בזויה ודחויה תוצג לא כלום בטלה ומבוטלת!

הנה אך תמול שלשום היה זה, אם גם נדמה שמעבר לסף זכרוננו הקצר, שמיליוני יהודים נצרו ושמרו את השבת המלכה בכל מאודם ונפשם. לא מוקירי האינקוויזיציה השיגו את רוחם ולא פרעות חמלניצקי ימ"ש עיבבו בערם. ושירת „לכה דודי לקראת כלה" המשיכה להתגונן בבתי הכנסיות וקולו הרועם של בעל הקורא בפרשת השבוע לא נדם בכל תנאי ומקרה, אף בזמנים ובעיתים האפלים ביותר בתולדות עמנו. במצוקה, בסבל, בייסורים. לא חת היהודי מפני גנישת הצורר. וממצודת קדושי יורק ועד טבוחי קישינייב ומגזרות השמד של אדריאנוס ועד טלטלת גירוש ספרד, לא פגו ולא התנדפו ריחות תבשיליה של שבת קודש, לא נתעמעמו שביבי אורות נרותיה ולא נתבטלו ונשתנו הזעיר והפעוט שבין ציוויה. שכך במשך שנים ודורות. אכן, מהו מקור חיותה וסוד הווייתה של השבת?

אלון נאור, נווה־יעקב

נ.ב. המחלוקת הקיימת, כביכול, בין תורת ישראל והמפעל הציוני אינה מתקבלת כלל על דעתי הצנועה וההרישית. ובוודאי שאין בתגובתי זאת על השבת כדי להמעיט ולהחסיר מהעשייה המבורכת של החלוצים והמגשימים. שהשאלה העומדת לדיון היא, האמנם לא תוכלנה תורת ישראל והציונות לדור בכפיפה אחת יחדיו? ומתוך גישה זאת יש לקרוא את מאמרי על השבת.

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

סודות קטנים של היסטוריה גדולה

לפני שבע שנים היה המימשל הספרדי עויין את ישראל. מאז שהה שם שמואל הדס בכיסויים שונים. את כינון היחסים הדיפלומטיים ואת ההתעניינות במקורות היהודיים יש לזקוף לזכותו

מאת יהודה צור

שמואל הדס. שממה בחצר האחורית

רק תעודת זהות זמנית שהוציא משרד החוץ הספרדי וכמה עיתונאים ידידים, המתינו באוגוסט 1980 בנמל התעופה של מדריד לשמואל הדס, דיפלומט ישראלי בן 48, אשר ארצו הטילה עליו לייצגה בפני הוועידה לבטחון ושיתוף פעולה באירופה. שבע שנים מאוחר יותר, בימים אלה, שב שמואל הדס לירושלים. גא בכך שכיהן כשגרירה הראשון של ישראל בספרד.

כדמות מרכזית בתהליכים שהובילו למיפגש מחודש בין שני עמים, נזכר שמואל הדס — עתה, שבועות ספורים לאחר שובו לישראל — באותם הזמנים שחלפו מאז הגיעו למדריד, במסווה לא כל־כך חשאי, ועד הצגתו את כתב מינויו כשגריר ישראל בספרד בפני המלך חואן קרלוס.

שמואל הדס, היום בן 55, עלה לישראל בשנות החמישים מארגנטינה לקיבוץ ניר־עם בנגב. כעבור שנים, עבר לתל־אביב, ומ־1964 הוא איש משרד החוץ הישראלי. הדס כיהן כנספח לענייני עבודה במקסיקו ובמרכז אמריקה, כממונה על השגרירות בקולומביה, כשגריר בבוליביה ובסוף שנות השבעים, החל לעבוד כממונה על מרכז ההסברה במשרד החוץ הישראלי.

„עוד ב־1976, כאשר התחלתי לעבוד בהסברה, התחלנו לטפל במה שנראה לנו, לפחות במונחים דיפלומטיים כשממה. ספרד במחצית השנייה של שנות השבעים היתה החצר האחורית של העולם הערבי. היו בה ארבע־עשרה שגרירויות מארצות ערב, נציגות מהליגה הערבית ואש"ף, ויחסים חמים עם העולם הערבי, וניכור כלפי ישראל, המבוססים על מסורת של קשרים הדוקים עם העולם הערבי. החלטנו עוד בזמנו של שר החוץ יגאל אלון, להתחיל בטיפוח הדרגתי של יחסים עם ספרד, אם גם בקנה מידה קטן, התחלנו להזמין עיתונאים ספרדיים, כדי להתחיל בשינוי בדעת הקהל הספרדית. המגמה הזאת קיבלה חיזוק עם היותו של משה דיין שר החוץ, לאט אך בהתמדה, יצרנו תשתית בין מעצבי דעת הקהל הספרדית לטובתה של ישראל, עד שהוחלט לבדוק, בצורה ממשית ומוחשית יותר את הדרכים, שיובילו לכינון יחסים בין שתי הארצות".

לשמואל הדס היה ברור, עם בואו לספרד במחצית שנת 1980, שאיש לא מאמין שהתפקיד האמיתי שלו טמון בוועידה לבטחון אירופה לאור נסיונו הרב בעולם הספרדי.

„זאת היתה תקופה של גיחות, שנמשכו כמה חודשים. בדצמבר 1980, ארבעה חודשים לאחר שהגעתי למדריד, נפגשתי עם אנשי משרד החוץ הספרדי, ואחד מבני שיחי היה מי שכיהן אז כמנכ"ל אפריקה והמזרח התיכון, והיום שגריר ספרד בישראל — פדרו לופז אגירובנגוה. אלה היו זמנים קשים, וחשתי היטב את הקרירות שהפגינו כלפי נציגי הממשלה הספרדית, שראש ממשלתה, אדולפו סוארס, הפגין אהדה ברורה לעולם השלישי, עד כדי חיבוקו המפורסם עם יאסר ערפאת שפורסם בהבלטה בעיתוני ספרד.

הסיכויים גוברים

גם באמצעות הדלפות מכוונות לעיתונות הספרדית ניהלה הממשלה הספרדית מסע נגדי, כשהיא הסתמכה על מה שכינתה „חריגות מתפקידי הדיפלומטיים": „שמואל הדס מארגן מהומות תעמולתיות פרו־ישראליות — נמסר בהבלטה באמצעי התקשורת הספרדיים".

לאחר ביקורו של משה דיין במרץ '81 בספרד, גבר על שמואל הדס הלחץ מצד הממשלה הספרדית, אשר נציגיה הזהירו אותו פן ימשיך בפעולותיו המכוונות לשפור היחסים בין שתי הארצות.

עם החלפתו של אדולפו סוארס כראש ממשלה והקמתה של ממשלת קלוו סוטלו, חש שמואל הדס שתמו כמעט לגמרי הקשיים. ב־1982 הגיעו לידיעתו של שמואל הדס מסרים ברורים, שהממשלה הספרדית החליטה לכונן יחסים עם ישראל תוך כדי כהונתו של הפרלמנט הנוכחי, שעמד להסתיים במחצית '83. „באוגוסט '82 נודע לי שיש החלטה רשמית על כך".

אולם הקשיים הפנימיים בספרד מובילים את המימשל להכריז על בחירות מוקדמות בחודש אוקטובר, ובנוסף לכך „האירועים בסברה ושתילה בחודש ספטמבר מחזקים את מגמת הבלימה וההאטה בכינון היחסים בין שתי הארצות, ומונעים לגמרי כל אפשרות לכוננם בקרוב".

שמואל הדס סבור, שעם נצחונה של המפלגה הסוציאליסטית באוקטובר '82 גבר הסיכוי לכינון יחסים בין שתי הארצות. גם הודות לעבודות נמלים, שהשקיע הנציג הבלתי־רשמי של ישראל בספרד, הפעם תחת כיסוי חדש. שמואל הדס הגיע ב־1982 לספרד להתיישב בה כנציג קבוע בפני ארגון התיירות העולמית של האומות המאוחדות, שמושבו במדריד. השגריר היחיד למעשה בין כל ארצות העולם, שכל תפקידו לכאורה לייצג ארצו בפני אותו ארגון, דבר שאיפשר לו להקדיש את כל מרצו לשיפור היחסים בין ספרד לישראל.

„עזרה לנו הרבה העובדה, שזמן קצר לפני הקמת הממשלה הספרדית החדשה, ביקרו בישראל כעשרה מנהיגי המפלגה הסוציאליסטית, שארבעה מהם היו חברים בממשלה הראשונה תחת הנהגתם. אין ספק שהדבר סייע לנו רבות. כבר מראשית דרכה היה ברור, שהממשלה הספרדית תכונן יחסים עם ישראל במהלך כהונתו של הפרלמנט הנוכחי".

עניין אישי

בספרד היחסים בין פוליטיקאים מבוססים במידה ניכרת על קשרים אישיים, סבור שמואל הדס, גם כאשר קיימים חילוקי דיעות. אולם מעטים הנציגים הדיפלומטיים המקיימים יחסים ידידותיים וקרובים מאד עם ראש הממשלה. בעיקר כאשר אינם אפילו שגרירים רשמיים בספרד. „פליפה גונסזאלס ואני קיימנו יחסים קרובים מאד, בלי גינוני טקס, בלי שימוש בתארים, פנינו זה לזה בגוף שני, סמואל ופליפה. אלה היו יחסים של ידידים יותר מאשר יחסי שגריר וראש ממשלה.

מסתבר שאותם היחסים היוו מרכיב עיקרי, כפי שקורה בספרד בכלל בכל מהלך פוליטי, ואין ספק שיחסים שקיימו רבים מראשי המדינה עם שגריר ישראל הבלתי רשמי, היוו גורם מכריע, אך הדבר חייב אותי לדעת לקבל בקורת בצורה מאד לא דיפלומטית. היו זמנים, שהם הטיחו כלפינו דברים חריפים, ומכיוון שהיו רגילים ליחסים קרובים, הדברים נאמרו בשפה מאוד לא דיפלומטית".

כאשר ההחלטה לכונן יחסים בין שתי הארצות הלכה והתארכה, אמר פליפה גונזאלס לשמואל הדס: „צריך לתת לפרי להבשיל על העץ וכאשר יהיה בשל לגמרי, לקטוף אותו בלי קשיים וכאבים". זהו תהליך של הבשלה, שלקח כמעט חמש שנים, אומר שמואל הדס, עד שהוחלט להאיץ את התהליך על ידי מי שכיהן אז כראש ממשלה בישראל, שמעון פרס, לבין פליפה גונזאלס. „הוחלט לעקוף את משרדי החוץ של שתי הארצות, ולפתוח במגעים ישירים בין שני ראשי הממשלה. הדבר נבע בעיקר מן הצורך לעקוף את משרד החוץ הספרדי, אשר רבים מאנשיו, התנגדו לכינון יחסים עם ישראל. מי שכיהן עד זמן קצר לפני כן כשר החוץ הספרדי, פרננדו מורן, נאלץ לפרוש, בין היתר בגלל התנגדותו לכינון יחסים בין שתי הארצות.

מיכה חריש נסע ארבע פעמים הלוך ושוב באותו תהליך של כינון מגעים ישירים בין פרס לגונזאלס. חודשים התנהלו המגעים ללא השתתפותם של משרדי החוץ, גם אם שמואל הדס היה כל העת בסוד המגעים".

מגע ישיר

התהליך מקבל האצה, כאשר ב־27 בדצמבר 1985 מגיעים לישראל בחשאיות מוחלטת, מנכ"ל משרדו של ראש ממשלת ספרד ואיש סודו ואמונו חוליו פאו ואנטוניו יאיינס, יועצו של גנזאלס לעניינים בינלאומיים. השניים מקיימים שיחות חשאיות, שבמהלכן נקבעים הצעדים הבאים לשבועות הקרובים. „ב־9 בינואר 1986, בביתו של חוליו פאו בספרד נקבעו הצעדים המעשיים לכינון היחסים כבר באותם ימים. נפגשנו, מנכ"ל משרד החוץ הישראלי ואני, בחשאיות מוחלטת עם פאו ויאיינס, והוחלט בפגישה שהחתימה תתקיים ב־17 בינואר בהאג שבהולנד, וכיומיים לאחר מכן תתקיים פגישה באותה עיר בין שני ראשי הממשלה — פרס וגונזאלס".

המגעים התנהלו עד אז בחשאיות מוחלטת, וכאשר הכריזו שני ראשי ממשלה על כינון היחסים, חש שמואל הדס לדבריו „שאלה היו השעות החשובות ביותר עבורי מאז שהגעתי לספרד. סיפוק כזה חשתי מחדש רק פעם נוספת, כאשר ב־20 בפברואר, כמעט חודש מאוחר יותר, הצגתי את כתב אמנתי כשגריר ישראל בפני מלך ספרד. חשתי אז, שנטלתי חלק במיפגש היסטורי מחודש בין העם הספרדי לבין הישראלי", נזכר היום שמואל הדס, עדיין בהתרגשות.

הדס שב לישראל 15 חודשים מאוחר יותר, בתום כהונתו כשגרירה הראשון של ישראל בספרד. את מקומו ממלא היום הפרופסור שלמה בן־עמי, הנחשב בספרד לאחד מהמומחים הבינלאומיים בתולדותיה במאה הנוכחית.

עבר יהודי

במשך שנים, גם כאשר לא כיהן שמואל הדס כשגריר רשמי הוא נחשב ככזה. הדס, אדם צנוע בעיקרו, ממעט לדבר על עצמו, אך מי שעוקב מקרוב ובאופן שוטף אחר הפירסומים בעיתונות הספרדית יכול להעיד ששמו נקשר בחיבה ליחסים בין שתי הארצות. הוא השגריר היחיד המפורש מכהונתו בשנה האחרונה, אשר זכה למבול של ראיונות בכלי התקשורת הספרדיים. כולם דרך אגב באהדה. הוא מכונה באותם הראיונות, „האדם שעשה יותר מכל אחר למען כינון יחסים בין שתי הארצות". שמואל הדס נמנע שוב למעט בתפקידו האישי. הוא מציין שאולי הדבר קשור בתהליך של גילוי מחדש מצידם של הספרדים, לשורשיהם היהודיים.

„בעשור האחרון פורסמו בספרד עשרות רבות של ספרים, העוסקים בקשר בין היהודים להיסטוריה הספרדית, בכל המובנים. כמעט בכל עיר פורסם ספר מיוחד, העוסק בעברה היהודית של אותה עיר. הדבר דומה גם בקרב האנשים ולא רק בין הישובים. כמעט מדי יום פגשתי ספרדי, שביקש ממני לברר עבורו אם דם יהודי זורם בעורקיו ומיהם אבות אבותיו. כמעט מדי יום פניתי לבית התפוצות בתל־אביב לטפל באותן הפניות. הפניות כוללות גם את פנייתו של אחד משרי החוץ הספרדיים, בפגישות רבות עם אנשים פשוטים וגם עם אנשים רמי־דרג, הרגישו בפני בני שיחי את העובדה, שבצורה זו או אחרת יש להם עבר יהודי, גם אם הוא קשור להיסטוריה הספרדית 500 שנה אחורה".

שמואל הדס סבור, שראש ממשלת ספרד, פליפה גונזאלס, יבקר בישראל בזמן הקרוב. לדבריו, הדבר היחיד שמנע זאת ממנו עד כה הם קשיים פנימיים של מדיניות בין־מפלגתית, אשר אינם קשורים בישראל, אלא בחיזוק שלטונו של פליפה גונזאלס בספרד.

מלחמת המפרץ אינה מרתיעה את המיכליות

65 מיכליות עוגנות עתה ליד פוג'יירה וליד קור פאקאן הסמוכה, בנסיכות הערבית המאוחדת. רבות מהן מוכנות להפליג בן־רגע אל איזור המלחמה של המפרץ הפרסי למרות ההסתכנות בתקיפת טילים מצד עיראק או איראן.

צלליות המיכליות ממלאות את האופק ומכשירי הקשר באניות משמיעים קולם, שעה שמנהל הנמל, רוג'ר טרנבול, מכוון עוד מיכלית למקום עגינה ליד הנמל השקט, לא הרחק ממיצר הורמוז כפיתחו של המפרץ.

"אנו מחוץ לאיזור המלחמה ולכן מושכים מיכליות", אומר הקברניט טרנבול.

200 אוניות נפגעו

למעלה מ־200 אניות נפגעו במפרץ, ולמעלה מ־100 ימאים קיפחו את חייהם, מאז גלשה המלחמה בין איראן ועיראק, לפני שלוש שנים אל נתיבי הים הבינלאומיים. מחיר הדמים הכבד ביותר, בהתקפה אחת ויחידה היו 37 הימאים שנהרגו בהתקפה האווירית העיראקית האחרונה על הפריגאטה האמריקנית סטארק ליד באהריין.

פוג'יירה, השוכנת במרחק של 140 ק"מ מפתח המיפרץ, מהווה מקלט בטוח מחוץ לטווח הרגיל של מטוסים או ספינות תותחים עיראקיים ואיראניים. המיכליות עוגנות בין שש שעות לחודשיים, לשם תיקונים, מילוי דלק ומזון, או תוך המתנה להוראות לקחת מטען של נפט גולמי, מוצרי נפט מזוקקים או גאז. "הן מחכות שבעליהן ימצאו בשבילן הזמנה. אין טעם להמתין בנורווגיה או ביוון אם השוק מצוי כאן במזה"ת", אומר טרנבול.

כמעט חמישית מן הנפט הגלמי של העולם הלא־קומוניסטי מובל מן המפרץ, וסוכני ספנות בפוג'יירה אומרים כי מדי יום עוברות יותר מ־40 מיכליות במיצרי הורמוז. לדבריהם, ההסתברות שמיכלית תיפגע היא פחות מאחוז אחד, והסכנה של אבידות בנפש אף קטנה מזה. כך משלמים בעלי האניות שכר גבוה פי שלושה לזמן שהימאים שוהים באיזור המלחמה, שלפי ההגדרה המקובלת מתרכז בחלק הצפוני של המפרץ.

הנמל של פוג'יירה, אחת משבע הנסיכויות שמהן מורכב איחוד הנסיכויות הערביות, ביטל לפני השנה את דמי העגינה בו, כדי למשוך יותר מיכליות ולהרוויח מן המצב. מאז חודש ינואר עוגנות לידו, יום־יום, 40 מיכליות המאירות את האופק כאילו היו עיר על פני הים. תנאי העגינה טובים, המקום קרוב לנתיבי הספנות ופטור מביטוח נגד סיכוני מלחמה. לעיתים עוצרות בו המיכליות בדרכן מן המפרץ, כדי להמתין למחירי "ספוט" גבוהים יותר של הנפט, לנקות את גוף האניה או לתקן נזקי טילים קטנים.

סוכנויות ספנות וחברות שירותים שצצו בה נותנות זריקת עידוד לכלכלה של פוג'יירה, נסיכות הררית ומבודדת עד לזמן האחרון, בה טרם התגלה נפט.

"לפעמים הן אך מפסיקות את פעולת מנועיהן וצפות כמה שעות. יש והן מזמינות 100 ק"ג תפוחי אדמה, ו־200 טונות מים טריים ולוקחות את דברי הדואר. פעם הזמין רב־חובל אל סיפון אניתו 30 מקלטי טלוויזיה צבעונית, שיובאו תוך שלוש שעות", אמר טרנבול.

לעתים נעצרת מיכלית ליד פוג'יירה עד לרדת הלילה, כדי להיכנס אל המפרץ בחסות החשיכה. הנוסקים והמטוסים האיראניים, התוקפים כלי שיט מסחריים בחלק הדרומי של המפרץ, בדרך כלל אינם פועלים בלילה. מעולם לא נפגעה אניה באיזור כה דרומי כזה של פוג'יירה, אך הרי המלחמה מורגשת בכל מקום.

הצי האמריקני הגביר נוכחותו

כך, למשל, מלווה הצי האמריקני, לקוח קבוע של החברה להטענת פחם של פוג'יירה, את אניות "אמריקן פרזידנט ליינס" (אפ"ל) לתוך הנמל ומתוכו. לאפ"ל שירות מכולות שבועי של הנסיכות, ואחת מאניותיה, "הנשיא טיילר", נעצרה מראשית 1986 על־ידי הצי האיראני שתר אחר מטענים שנועדו לעיראק.

הצי האמריקני הגביר את נוכחותו במפרץ, כדי למלא התחייבות מצד הנשיא רייגן לשמור על חופש השיט ולאפשר זרימה חופשית של נפט למערב וליפאן. לפחות שבע אניות מלחמה אמריקניות משייטות במימי האיזור ומלוות את אוניות אפ"ל במשך 6 שעות שיט מפוג'יירה לתוך המפרץ אומרים מקורות מחוגי הספנות.

לדבריהם, ספינות תותחים איראניות, שנראו במים הבינלאומיים ליד חור פאקאן, מחליפות שדרי רדיו תקיפים אך מנומסים עם הצי האמריקני.

"אם האיראנים סבורים שהאמריקנים מתקרבים יותר על המידה למימיהם, הם אומרים להם להתרחק", אומר סוכן ספנות בפוג'יירה: "האמריקנים משיבים, שהם נמצאים במים בינלאומיים, ובכך מסתיים העניין ברגיל".

לדברי דיפלומאטים, ארה"ב פחות מודאגת מן הצי האיראני הסדיר מאשר מכלי השיט הקטנים, נושאי הטילים, המושטים על־ידי אנשי המשמרות המהפכניים, המואשמים בכמה התקפות שבוצעו בחלק הדרומי של המפרץ על אניות הסוחרות עם בעלת־בריתה של עיראק, כוויית.

פיליפ שהאדי, רויטר

פנים חדשות לחברת העובדים

הכוונות לנער את חברת העובדים, ולהפוך אותה לחברת אחזקות עסקית לכל דבר, עם מערכת מסודרת של שליטה ובקרה על כל הקונצרנים והתאגידים שלה, עדיין עומדים בראשיתם. אולם כבר עתה מסתמנת נסיגה מבויימת מהיקף התכנית המקורית, ולמעשה גם ראשי חברת העובדים אינם יודעים היום בבירור מה יהיו פניה המחודשים.

הצורך בשינוי מבנה חברת העובדים התעורר כבר לפני כשנתיים, בעיקר בלחצו של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר. הצורך הזה התחזק עוד יותר בעקבות התמוטטות "סולל־בונה". לאחר שהתברר כי ראשי חברת העובדים אינם יודעים מה מתחולל בקונצרנים שתחתיהם ושמנגנון הבקרה שלהם רופף ביותר. ראשי חברת העובדים פנו לפרופ' גדעון שטייאט מאוניברסיטת תל־אביב, כדי שיבדוק את מבנה חברת העובדים וימליץ על השינויים הדרושים ליצירת מבנה חדש, בעל מערכת שליטה ובקרה טובים יותר. פרופ' שטייאט הגדיר בהמלצותיו את תפקידי הגופים העליונים — הוועדה המנהלת וועדת המשנה שלה, יו"ר חברת העובדים, המזכיר והמנכ"ל שלה. תפקיד המנכ"ל אוייש בתחילת 1987, עם כניסתו של ד"ר שמעון רביד לתפקידו. רביד החליף את בן רבינוביץ, שהוגדר כמנהל הפעולות בחברת העובדים. מינויו של רביד היה הצעד הראשון בשינוי מבנה חברת העובדים, וראשיה רואים בו דמות־מפתח בקידום התכנית.

פרופ' שטייאט המליץ גם למנות הנהלה מקצועית לחברת העובדים, שבה תיקבע האסטרטגיה העסקית ומדיניות ההשקעות ובה יוכנו תחזיות כלכליות, שישמשו את ראשי חברת העובדים ואת כל הקונצרנים והחברות שבה. לפי הצעתו, תרוכז בהנהלה זו עתודה ניהולית שתוכל לפקח על כל המערכת בעזרת רפרנטים לכל קונצרן. כן הומלץ להגדיר בצורה ברורה את הקשרים בין מנהלת חברת העובדים ומועצות המנהלים הכפופות לה, כך שתהיה חלוקה ברורה של סמכויות בין הגורמים האלה.

על־פי הצעותיו של פרופ' שטייאט גובש המבנה הבא: בראש הפירמידה תעמוד מינהלת חברת העובדים ומתחתיה מטה מצומצם, כדי להקל על תהליך קבלת ההחלטות. מתחתיהם יהיו יו"ר ומזכיר. עד השלב הזה יהיו כל המינויים לפי מפתח פוליטי־סקטוריאלי. מתחת למזכיר יהיה מנכ"ל ומתחתיו ראשי אגפים ויתר בעלי התפקידים השונים. בשלבים האלה הוצע, שחברת העובדים תפעל אך ורק במסגרת מקצועית עסקית. פרופ' שטייאט הציע להקים עד שישה אגפים, אולם בחברת העובדים התגבשה תוכנית להקים ארבעה אגפים — כלכלה, בקרה, כוח אדם וקואופרציה ומשק עצמי. במקביל לתוכנית להקים אגפים בחרה מינהלת חברת העובדים ארבע ועדות משנה — ועדה לכספים והשקעות, ועדה למשאבי אנוש ושתיהן בראשות דני רוזוליו, ועדה לבקרה וביקורת בראשות גד פניני וועדה לקואופרציה ומשק עצמי בראשות גרשון וילן.

דרג פוליטי ודרג מקצועי

במבנה הזה, שהוסכם בין יו"ר חברת העובדים ישראל קיסר והמזכיר דני רוזוליו. לא היה ברור מקומו של גרשון וילן, נציג מפ"ם, הנחשב באופן בלתי רשמי לאיש מספר שניים אחרי רוזוליו. נציגי מפ"ם במינהלת חברת העובדים חלקו על המבנה שהוצע על־ידי רוזוליו וביקשו לעבות את השלב של מזכיר חברת העובדים בשלושה אנשים פוליטיים נוספים שיעמדו מעל למנכ"ל, כדי להרחיב את הצמרת הפוליטית של חברת העובדים. במסגרת המוצעת הזאת היה ניתן לשלב את וילן בתפקיד מפתח מעל שמעון רביד. אולם קיסר ורוזוליו דחו את ההצעה ועם כניסתו של רביד לתפקיד המנכ"ל, בתחילת השנה, ניתן לו אור ירוק לארגן מחדש את הצמרת הניהולית של חברת העובדים. בחברת העובדים אומרים, כי להצעת נציגי מפ"ם לא היה מלכתחילה כל סיכוי, כיוון שהוא היתה מעמידה בראש חברת העובדים שני נציגים של התנועה הקיבוצית, רוזוליו ווילן, וקיסר לא היה מוכן לקבל זאת.

רביד התפנה למשימה שהוטלה עליו רק עתה, לאחר שעד כה היה טרוד בעיקר בעניין המושבים וכספיהם ובספיחי עבודתו הקודמת כראש אגף הכספים בסוכנות. בשבועות האחרונים החל רביד לראיין מועמדים לתפקידים שונים. אולם עדיין לא ברור כמה אגפים יפעלו תחתיו. כפי הנראה, מתוך ששת האגפים יוחזרו בפועל רק שלושה — כוח אדם, בקרה וכלכלה. תחילה גם בדקו אפשרות להעביר את ההנהלה החדשה והמורחבת של חברת העובדים למשרדים מחוץ לבניין הוועד הפועל. אולם גם עניין זה נשקל כעת מחדש והמגמה המסתמנת היא, להשאיר בינתיים בתחום הוועד הפועל.

כיום ישנם חמישה רפרנטים לתחומים השונים ורביד עדיין לא החליט אם להוסיף רפרנטים. כן עדיין לא ברור אם הרפרנט לתחום הבנייה, יהודה פאוסט, ימשיך בתפקידו. בראש הבקרה תוצב ככל הנראה עליזה שלום ועליה התוכנית. הבקרה תיעשה על־ידי אגף ה... שיהיה בקשר הדוק עם מועצות המנהלים של כל החברות הכפופות לחברת העובדים. מרדכי וייסבורד, העומד כיום בראש המחלקה הכלכלית, יוסיף כנראה את תפקידו, אולם בשלב זה מתפקדים עובדים זוטרים יותר לאגף הכלכלה, על פי תוכניתו של רביד. יפעל האגף בשני תחומים עיקריים: ניתוח ויצירת מידע כלכלי לשם הכנת תחזיות כלכליות, ולשם גיבוש הצעות לפעילות לפני הוועדה המנהלת, ובמקביל ישמש האגף בתחום גיוס ההון. בצמרת חברת העובדים כבר נערכים דיונים לקראת גיוס הון בדרך של אגרות־חוב ומניות.

דירוג נפרד למנהלים?

כאמור, עדיין לא ברור היכן תהיה המסגרת של הקואופרציה והמשק העצמי. לפני כחצי שנה הצטרף לחברת הקואופרציה ישראל פרדקין, מזכיר תנועת המושבים. אולם בעקבות המשבר במושבים הוועץ פרדקין לסייע בניהול מושבי הצפון, והקפיא כמעט לחלוטין את פעילותו בחברת העובדים.

במקביל לפתרון התשבץ הפרסונאלי יהיה על ראשי חברת העובדים לפתור את סוגיית השכר של המנהלים הבכירים, כדי למשוך מנהלים ברמה גבוהה. ראשי חברת העובדים ליצור מערכת שכר נפרדת ונושא זה עוד עלול לגרום ויכוחים נוקבים בצמרת ההסתדרות. בעיקר לאור פרסום דו"ח מבקר ההסתדרות על תשלומים חריגים למנהלים נוספים בחברת העובדים.

אודי נחשון

היהלומנים דורשים הגדלת הפרמיות

יצוא יהלומים המלוטשים יסתכם השנה ב־2 מיליארד דולר, שליש מסה"כ היצוא הישראלי, — אומר צבי שור, מנכ"ל התאחדות תעשייני היהלומים בישראל. בשנתיים האחרונות הפכה ישראל למרכז הגדול ביותר בעולם ליהלומים. וזהו הענף היחיד בו ישראל מובילה בעולם. ישראל היא גם קניינית היהלומים הגדולה ביותר ורוכשת מסינדיקט היהלומים יהלומי גלם בסך 1.7 מיליארד דולר מתוך 9 מיליארד דולר ההיקף המחר העולמי ביהלומי גלם. חברת דה בירס מוכרת 85 אחוז מכלל יהלומי הגלם בעולם ודרכה עוברים גם היהלומים המלוטשים ויהלומי הגלם של בריה"מ.

תעשייה זאת, שלדברי שור היתה נתונה במשבר חמור לפני שלוש שנים, נמצאת עתה בקצב גידול שהביא אותה כאמור למקום בו עומדת. תעשיית היהלומים מעבדת 50 אחוז מיהלומי הגלם בעולם במונחים כספיים.

לתעשיית היהלומים יש שתי בעיות. האחת, אובייקטיבית, שאינה קשורה לישראל, והשנייה פנימית. את הבעיה הראשונה רואה שור בעליית מחירי יהלומי גלם, שבשנתיים האחרונות עלו בין 17 ל־20 אחוז, ואילו מחירי היהלומים המלוטשים עלו רק ב־2־8 אחוזים. כלומר, הרווחיות הצטמצמה. שור מרגיש, כי אין קשר עקבי בין עליית מחירי הגלם לעליית מחירי היהלומים המלוטשים. היהלומים המלוטשים נמכרים לפי היצע וביקוש. הגלם נמכר לפי מדיניות שמנהל סינדיקט היהלומים. הבעיה השנייה פנימית וקשורה למדיניות הכלכלית של הממשלה. ב־1 ביולי 1985 הוקפא שער הדולר ובתחילת שנת 1987 היה פיחות של כ־5 אחוזים, לעומת גידול של יותר מ־20 אחוז בעלויות השקליות, בכללן עלות שכר העבודה, מיסים, ארנונות והוצאות אחרות. הגידול בעלות השקלית הביא למצב שתעשיית היהלומים הקטינה בשיעור ניכר את ליטוש היהלומים הקטנים, בהם משקיעים כמות עבודה גדולה, ומעדיפה לעסוק ביהלומים בינוניים וגדולים. מנכ"ל התאחדות תעשייני היהלומים רואה במהלך הזה סכנה גדולה לתעשיית היהלומים. לדבריו, תעשייה בריאה חייבת לשמור על כך שלפחות 40 מהליטוש יהיו יהלומים קטנים.

גורם נוסף שיש בו חשיבות רבה לעיבוד היהלומים הקטנים הוא הערך המוסף, שבתעשיית היהלומים מבוסס על שכר העבודה. לפי הערך המוסף מקבלת תעשיית היהלומים ביטוח שער. הנוסחה של ביטוח שער היא עלות שכר העבודה כפול שניים. העלות הישירה של שכר עבודה נאמדת ב־65 מיליון דולר בשנה, כך שביטוח השער מחושב לפי 130 מיליון דולר. לדברי שור תעשיית היהלומים צריכה ערך ביטוח השער — 7.4 אחוזים. 7.4 אחוזים מתוך 130 מיליון דולר הם 9.6 מיליון דולר. לקבל הרבה יותר מ־9.6 מיליון דולר. לדעת חברי ועדת הכלכלה בכנסת, שלפניהם הובאו הנתונים, מגיעים לתעשיית היהלומים לפחות 22 מיליון דולר. כספים אלה, אומר שור, אם יתקבלו, יאפשרו הגדלת הכמות של ליטוש אבנים־קטנות. הוא מציין, שבארה"ב, קנדה, יפן, גרמניה ומדינות מערביות אחרות, תכשיטים בהם משובץ יהלום קטן הולכים טוב ונרכשים על־ידי בעלי שכר בינוני ואף נמוך. תכשיט כזה יכול לעלות עד 300 דולר, וזהו מתנה למסורת. אבנים כאלה קל הרבה יותר מאבנים גדולות, שערכן נאמד לעתים באלפים דולר לפחות. בענף היהלומים מקום העבודה לעובד היא עשירית יצירת מקום עבודה בתעשייה אלקטרו... שור מרגיש, שבכך אינו מבטל את תעשיות אחרות, אך ברצונו להדגיש מצערת, שתעשייה זו, המכניסה המדינה 400 מיליון דולר בשנה, מועסקים למעלה מרבבת עובדים היכולה לגדול ולהתפתח — צריכה ולבקש על נפשה. לדבריו הדבר תפישה מוטעית של קברניטי הכלכלה.

חיים מרגלית

■ ביצוא מוצרי טקסטיל והלבשה הסתמנה ברבע הראשון של 1987 התאוששות ניכרת והוא הסתכם ב... דולר. צופים, כי ב־87 יהיה גידול של ... ביצוא מוצרים אלה לעומת 1986, והוא יגיע לכ־570 מיליון דולר, לעומת 460 מיליון דולר בשנה שעברה. בימים אלה ... מומחי האופנה במכון היצוא באיתור ... אופנה חדשים ובבדיקת פוטנציאל ... שלהם, כדי לחשוף אותם לקניינים ... שבוע האופנה הישראלי. באוגוסט ... נציגי רשתות לשיווק גדולות ו־120 ... לתצוגה מיוחדת שתתקיים במלון ... בירושלים. יצרנים שישתתפו השנה ... האופנה הישראלי יידרשו לשלם רק ... שכירות חדרי התצוגה במלון. כל ... התשלומים שהיו נהוגים בשנים ... בוטלו.

מבצע איתור כתובות

משרדי מס־הכנסה הוצפו בנישומים

לשלטונות מס ההכנסה התברר כי עם 30 אלף נישומים לא נוצר מגע במשך תקופה ארוכה. ולכן הוחלט לבדוק עם אותם נישומים מספר פרטים, כגון האם שונתה הכתובת, או אולי פורקה החברה שהנישום היה בעליה, ופרטים מזהים אחרים — אמר אברהם צרפתי, המשנה לנציב מס הכנסה. בכך הסביר את "התנועה הכבדה" באחרונה לביוון משרדי מס־הכנסה. הוא הכחיש כי מס־הכנסה הזמין 200 אלף נישומים למשרד כדי לבדוק את תיקיהם.

"מר צרפתי אינו מדייק", הגיב אחד מעובדי השטח של מס הכנסה. הנציבות שיגרה 200 אלף מכתבים לנישומים כדי שיופיעו במשרדי מס הכנסה, ואם לא יופיעו יינקטו כלפיהם צעדים משפטיים. לדברי האיש, הזמנת 200 אלף נישומים למשרדי מס־הכנסה נובעת מתפישה מכאנית של הנושא. כוונתו לכך, כי בין 200 אלף המוזמנים יש שכירים, מהם גובים תשלומי מס הכנסה אוטומטית. יש ביניהם פנסיונרים, שלא היה טעם להזמינם, ויש עצמאים מהסוג שמס הכנסה אינו סבור כי הם משלמים מס־אמת. אלה הם רק חלק מהנישומים. לא כולם כאלה.

מגיעים עם ספרים מסודרים

בקרב עורכי־דין, רופאים, יועצים, בעלים של משרדי תיווך ואחרים, יש המגיעים למשרדי מס־הכנסה בלווית יועץ־מס או עורך־דין עם ספרים, שעובדי מס הכנסה מכנים אותם "ספרים מגוהצים". בספרים אלה הכל בסדר, יותר מדי בסדר, הוא אומר. לדבריו, אסור להזמין את הסוג הזה של נישומים למשרד מס־הכנסה; אליהם יש להגיע בלי הודעה מראש, למקום עסקיהם. רק שם אפשר לברר אם הצהרות השומה הן נכונות, או שהחשבונות ערוכים מראש למען השלטונות.

הוא מוסיף, כי מס ההכנסה עוסק במקסימום 40 אלף נישומים מהסוג הזה, שמספרם המדוייק מגיע ל־100 אלף. עם אלה קשה להסתדר, וגרוע מזה — אין עתה במשרדי מס הכנסה כוח אדם מקצועי המסוגל להתמודד עם כל ה"חלקלקים". ראשי מס הכנסה נכנעו, וויתרו לאנשים אלה. בהשתלמות בירושלים שהתקיימה באחרונה דנו בנושא זה של ויתור על בדיקת התיקים הקשים. התברר, כי דרישת עובד המס, לבדיקה ממשית בשטח, לא תצא אל הפועל. וזהי אחת הסיבות שכוחות צעירים ומקצועיים אינם ממשיכים בעבודה במס־הכנסה.

אחד העובדים הבכירים במס־הכנסה אישר, כי נשלחו מכתבים לנישומים וביקשו מהם להגיע למשרדי מס הכנסה לצורך בירור פרטים. הוא אינו מוכן להתחייב על מספר: 30 אלף, 40 אלף או 200 אלף. התנועה רבה. הוא עצמו מטפל בנושאים אחרים ולדבריו אין במשרדי מס הכנסה די כוחות מקצועיים כדי להקיף נושא כבד כל כך. עוד הוא מציין, כי נטל המיסים כה כבד, שרק טבעי הוא שעצמאים מנסים להתחמק. חבל מאד, הוא אומר, שהשכירים משלמים כל־כך הרבה, שהם מאבדים את הטעם לעבודה נוספת, ויוצא שהמדינה מפסידה מכך. אין טעם בעבודת שעות נוספות, אין טעם לעבוד משמרות לילה. עם כל ההקלות והפרסומות שמציעים, אין קופצים על עבודות כאלה, והסיבה ברורה.

גם עובד זה סבור, לאור נסיונו בעבודה בשטח, שחבל להזמין נישומים לבירורים למשרד מס הכנסה. הנישום מגיע מוכן, עם כל הניירות והנימוקים שקנה אצל יועצי המס. הוא דוחה את הטענה, כי כוחות צעירים עוזבים בגלל הגבלות בסמכויות. לטענתו, הצעירים עוזבים כי העבודה במס־הכנסה היא קשה, מסובכת ועיקרה מאבק עם הנישומים. לדעתו, מס־הכנסה יפגר תמיד בביקורת הנישומים. הנישומים יכולים להתחכם, ולעובדי מס־הכנסה אין זמן להתחכמויות.

חיים מרגלית

הגאות הגדולה מכולן

דו"ח בנק ישראל ותעלומת הרווח הנעלם

מאת פ. סבר

זמן קצר, שבהיסטוריה הכלכלית של ישראל הוא יהיה קצרצר כמצמוץ עיניים עצבני של ילד מתעורר, זמן קצר אחרי הפעלת תוכנית הייצוב ביולי 1985, נכנס משקנו למחזור של גאות בינונית, המשכת עד הקיץ, וכבר מתגלגלת מעבר לו. גאות לא חזויה, מפתיעה. גאות הסותרת לא רק את ציפיות הנולד של מעצבי תוכנית הייצוב, אלא גם את מסכת ההסברים האפשריים להולדתה שלאחר המעשה. אצבע אלוקים, ככל הנראה, הניעה את הגלגל.

נעמדנו היום מול גלי הביקושים, שכמעט אינם פוסקים מלהציף את השווקים. אנו מנסים לפענח את סוד התפנית (המתוקה?) במזג האוויר המשקי.

בשלוש הכתבות הקודמות בסידרה זו חזרתי וניסיתי לשרטט את מאפייניה של הסערה, את שכבות הענן. גיליתי כה שונות ומשונות ללא ספק. גיליתי, כי אין לי תשובות מן המוכן, התשובות שהצעתי בהחלט לא היו מן המוכן והמזומן, אלא מן ההשערתי והאמפירי. לפני זמן מעט — בסוף מאי — יצא לאור הדין־וחשבון השנתי של בנק ישראל. ספר־יסוד המסכם בלשון מלומדה את ההתפתחויות הכלכליות של אשתקד, המתמודד ביושר רב עם האירועים הסתומים. מהשיחות ממושכות עם כלכלני מחלקת המחקר של הבנק התברר לי, שאנוכי הקטן חולק מאותה מחלת־ים שנפלה גם בחלקם: הכל מיטלטל על גלי סערה, ואין לנו מעקה ...ו כהוגן. לספינה זו יש עוגן, אבל ספינה חשופים לגלים.

הגישה הקארטזיאנית

ניגשתי איפוא לפירסום הדו"ח השנתי, לא כדי לסלק את ספקותי אלא כדי למצוא להם ... ומצאתי: דו"ח הבנק ל־86 הוא מסמך ... ברוח קארטזיאנית על שמו של הפילוסוף שהפך את הטלת הספק לשיטת ... כעשרות מקומות בדו"ח מופיעה, ...לי עריכה קלים, הפיסקה הנפתחת ...: "אין לנו הסבר ל...", או "אין לנו הסבר ... את הדעת ל...", או, לפעמים, פשוט "אננו יודעים להסביר את..."

... מקדים הדין־וחשבון את הקורא ... ידיים: "מסוף 1985 ובמשך 1986 ... במידה ניכרת עלות העבודה ליחידת ... אין לנו הסברים משביעי רצון ... ההתייקרות זו", נאמר בפיסקה השנייה של ... הראשון.

הקונצפציה המגובשת של מחברי הדו"ח ... כי העלייה היתרה בשכר העבודה ... מעבר לכוחות הכלכליים הטבעיים, ... להבהיר 90 אחוז מתמונתו המסובכת ... המשק ראשתקד, אך לה עצמה, להאצת ... אין הסבר מתחום הכלכלה ...ונאלית, התקנית. יש כאן איזה יסוד ... אולי חברתי, אולי פוליטי, אולי ...: יש פה קופסה שחורה, מעסיקים ... ושכירים משובשי־דעה.

... לא נפתרה לי תעלומת 86/87. חברי ... ישראל אומרים: ראה עד כמה אנחנו ... לפני הציבור: לא מוכרים לו לוהשים, ... אי־ידיעה בשמה המפורש.

... נכון, וזה ראוי לשבח. אבל בכך לא די. ... נוסף: הכלכלנים חייבים להילחם ... הישראלית המתפשטת מראש ועד כף ...ל, והיא מחלה אי־הידיעה. לא נסתתר ... וילון הבורות. כאשר הסטאטיסטיקות ... את מראה העיניים ותחושת השכל ... הישר, צריך לשוב אל לוח ... השחור וליטול מחדש את הגיר ... האצבעות. אולי החישובים אינם שלמים, ... איזה חלק מהותי מאוד בפסיפס ... הכלכלי שאנו בונים מן המספרים ... הללו?

דעתי היא, תחושתי היא, שחסר מרכיב ... כזה, מרכיב שאינו מבטל את מכלול ... על אירועי המשק בשנה וחצי ... אלא משלים אותם, מסדר ומסדיר ... אין בו כדי לסתור את התופעות ... אך יש בו כדי למתן אותן, להוליכן ... אל השלם.

ענף שומם מסטטיסטיקה

אינני בא להתדיין עם מעבדי חומר הגלם ... הסטאטיסטי, אלא עם ספקיו של אותו החומר. ...ת המחקר של בנק ישראל מקבלת את ... החשבונאות הכלכלית הלאומית מן ... המרכזית לסטטיסטיקה: היא מפעילה ... מוחותיה כדי להפיק מן הנתונים ... הללו את מיטב המיץ הפרשני. אבל ... למצוי אינה יכולה לסחוט. אינה יכולה ... את המצוי לרצוי. ידוע לי, ... שהתעוררו בבנק ישראל ... לראשונה אומדן התוצר הלאומי ... (85/86) השפיעו על הלשכה להעלות ... את הצמיחה אשתקד ולפני שנה. ... משמעותיים (אשמור על הצניעות ... תיקונים אלה דווקא לסידרת ... שעסקה באותו הנושא). גם ידוע, שצוות הלשכה עצמו במבוכה: הנה כי כן, על מנת להיחלץ מן האבסורדים שבנתונים, מתחילים לחקור מחדש, והפעם מתיקי מס ערך מוסף ולא מס הכנסה המוזנח, את כל ענף השירותים בארצנו השירותית. זהו ענף שומם־סטטיסטיקה, אף שהוא תופס רשמית מעל ל־30 אחוזים מן התוצר של המגזר העסקי (ולהערכתי, הרבה יותר). התעסוקה בו גדלה בקצב של לפחות 4% לשנה, ובמצפון מקצועי נקי אפשר להניח כי פריון העבודה בה עולה במהירות, אבל על כך חסרות לנו העובדות המספריות המוצקות. ברשימותי על הגאות הגדולה מכולן הנחתי השערה, לפיה כמחצית מן התמורה הממשית להון בענפי המסחר והשירותים אינה מדווחת, ואינה נתפשת על־ידי מערכת החשבונאות הלאומית. השערה המצוצה מן ההליכה בין חנויות העיר, מוסכיה ומסעדותיה ומגישה כלכלית־תיאורתית מסויימת. בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אומרים: מה אתה רוצה, קיצצנו לנו בבשר התקציבים החי עד כדי כך, שבקושי נשאר לנו מימון לעצמנו.

אל מול פניהם החתומות של הנתונים החלקיים, המסותרים מאחורי וילון הבורות, נדרשים הכלכלנים לאחד מן השלושה: לקוות, להתייאש, או לברוא.

המקרה הראשון הוא של דו"ח בנק ישראל: מחבריו מקווים, שעיבוד מקצועי מעולה של החומר הגולמי הלקוי יאפשר איכשהו לחשוף את פרצופה של הממשות. להערכתי הצנועה, זוהי תקווה מגוזמת.

המקרה השני הוא של הרחוב: בין כתלי העסקים הפורחים שוררת הדעה, כי ממילא הנתונים במאקרו מעוותים, מחומקים (מלשון לחמוק), מקוטעים, ולכן אי־אפשר להסיק מהם דבר בר־היגיון. אומר לי מעסיק במוסך בינוני: כל קשר בין הדיווח הסורי שלי ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה לבין מה שאני מרוויח באמת הוא, נו, מקרי בהחלט, חביבי. אם לא הייתי מרוויח, לא הייתי נותן לפועלים שום תוספת שכר, בטח לא את עשרות האחוזים שנתתי. ואל תבלבל לי את המוח עם דו"חות.

המקרה השלישי הוא של מי שמנסה לברוא בעצמו את קטעי הנתונים החסרים מן המציאות. זה קצת ילדותי, כמו לשחק אלוהים, כמו לשחק את כל המשק. ניסיתי לעשות זאת כאמור ברשימותי על גילגולי הגאות ונעצרתי באמצע, ממתין לדו"ח בנק ישראל, אולי שם יימצא המפתח לתעלומה.

וגם עכשיו אחרי קריאת הדו"ח, אני עדיין בולע בועות אוויר כמעט כמו קודם, אבל עכשיו אני יכול לומר: לא טשטוש פרטי שלי הוא, אלא איזו האפלה הסברתית כללית.

מעסיקים בלתי שפויים

התעלומה היא השכר. המתפרע, ולא זה שהשכיר מקבל, אלא זה שהמעסיק שילם ומשלם.

מנקודת הראות של המעסיק הממוצע, עלו הוצאות העבודה הריאליות לשעת עבודה ב־10% כבר בשנת 1985, ובעוד כ־14.5% בשנה שעברה וביחד בכ־25%. זוהי התייקרות פנטאסטית של גורם ייצור "העבודה השכירה". והחידה החידה היא מדוע הסכימו המעסיקים לשלם תוספות שכר בלתי־כלכליות כאלה, שהן גבוהות ב־20 אחוזים מן הגידול בפריון העבודה? אילו כוחות הכניעו אותם לוותר לחלוטין על הרווחים (ואף שנדרשו אשתקד לשלם, כפי שנראה, מן הרווחים הלא קיימים מיסים בשיעורים חסרי־תקדים), לשקוע בהפסדים ולא לפטר עובדים? מה זאת אומרת לא לפטר — לבקש עוד ועוד ידיים עובדות, ולהקטין אבטלה! ההתנהגות האירציונאלית של מעסיקי ישראל מעמידה בספק חמור את סך־הכל שפיותם.

לפי בנק ישראל, לתעלומה פתרונות חלקיים, כולם מתחום הפסיכולוגיה. המעסיקים הוסיפו שכר, אומר הבנק בדיווחו, כי הימרו נגד המשך היציבות, נגד הממשלה. הם גילו רוחב־לב בהיענות לתביעות העובדים, ברמה המפעלית דווקא, משום שציפו כי בכך ייאלצו את האוצר לבצע פיחות, להאיץ אינפלציה ובכך למחוק את ערכן הריאלי של תוספות השכר הללו. אבל הממשלה, כסלע מוצק עמדה, לא אינפלציה. ולכן מה שנועד להישחק נותר כתוספת ריאלית כבדה.

רזה רגליים ודל כתפיים

צרתו של פיתרון זה, שהוא רזה רגליים ודל כתפיים. הפיתרון הזה מתייחס לכל היותר לקטע אחד של המגזר העסקי. הוא זה היכול לקוות ליהנות מן הפיחות (מוצרים ושירותים סחירים בשווקים בינלאומיים) העתידי. הפיתרון מתעלם מן הניסיון המר והממורמר של המעסיקים הישראליים בדרך כלל, לומר שאין עבורם פיחותים ריאליים שמחים, והשכר שנשחק מוחזר מהר לרמתו הקודמת. הפיתרון מניח, לכן, שציבור המעסיקים כולו הוכל באפו ובכיסו על־ידי קבוצה מקובצת ומוכרת של תעשיינים קושרי־קשר. אלה המשיכו וממשיכים להתנהג על־פי ציפיותיהם המוטעות, המאכזבות והיקרות, חודש אחר חודש, רבע שנה אחר רבע שנה, עם הראש בקיר ועד פשיטת־רגל. לפי ההסכמים הכלל־ארציים צריך היה השכר לשכיר בסקטור העסקי לעלות מאוקטובר 1985 ועד דצמבר 1986 בכ־33%; הפועל, בגלל ההיענות לתביעות המפעליות, עולה בשכר באותה התקופה ב־70%, כשהפער מתרחב ומתרחב. ואם על כך עונה לי בנק ישראל, שהכל בגלל "החלטות לאיכלכליות" של חלק נכבד מן הסקטור העסקי, או בגלל נכונות פרוברטית לספוג הפסדים, או בגלל מחלת הציפיות המטשטשות, אז אני עונה: זו לא תשובה. התשובה היא, שהיה להם ממה לתת.

תמונת הראי של הגידול המסחרר בהוצאות השכר הריאליות, מול פריון העבודה הזוחל כל־כך לאט, היא התכווצות, הצטמקות ולבסוף היעלמות המוחלטת של הרווח כקטגוריה כלכלית־סטטיסטית מדידה במשק הישראלי. הגענו, לפיכך, אל הסוציאליזם המוחלט והמושלם: כל ההכנסה המקומית של המגזר היצרני משולמת כבר כתמורה לעבודה, שכירה ועצמית. בעמוד 66 של דו"ח בנק ישראל מופיע תרשים, אשר דומה לו הופיע ברשימה השנייה בסידרה זו, לפני כחודש ימים, ובו מצוייר קו ישר עולה, המשקף את חלקה של התמורה לעבודה בתוצר המקומי מתחילת שנות ה־70 ועד ימינו. החלק הזה מגיע עכשיו ל־97% או משהו כזה. לכל צורך מעשי פירוש הדבר, שאין רווחים אמיתיים ונקיים במגזר העסקי של המשק הישראלי. בשנת 1976, לפני בואה של ממשלת הסוציאליסטים הידועה, ששרי האוצר שלה היו הבולשביקים ארליך, הורוביץ, ארידור, כהן־אורגד, מודעי ונסים, נמצא חלקה של התמורה לעבודה בתוצר ברמה של 75% בלבד. אותו המימשל השמאלני, שמהפכני כל העולם צריכים ללמוד ממנו לקח, הוריד את שיעור התשואה הגולמי להון במשק הישראלי משיא של 18%, ערב עליית הליכוד, ל־3% אשתקד, ולאפס מאופס בחישוב התשואה הנקי.

ולא בשנה אחת מרובה: המגמה מתמדת של קו הון יורד וקו עבודה עולה, כמעט בלי סטיות. בשנתיים האחרונות התכווצות הרווחים מהירה במיוחד, ומסוכנת במיוחד. באין רווחים, אין השקעות.

ואיפה האבטלה?

דו"ח בנק ישראל מזנק ממושבו, מדי עמוד או שניים, כדי לנפנף בהשלכות הנוראיות שיש לפגיעה זו ברווחיות (פגיעה וולונטארית, נזכיר) כפי שהיא נתפסת בסטטיסטיקה המדווחת, על עתידנו ועל עברנו. ובצדק, ייקור כה מסחרר של שכר ליחידת התפוקה מוכרח לגרום האטה לאבטלה. וכאשר העובדים מייקרים את שירותי העבודה שלהם בשיעור חריג, "מופרז", מצטמצמת כמות התעסוקה שהשוק מוכן לקלוט במחירים כאלה. נכון? אצלנו — לא נכון. בארץ־ישראל ב־1986 התאושש וגאה הביקוש לעובדים בו־זמנית עם העלאות השכר, וככל שהשכר עלה יותר, והתרחק יותר מן התוואי של ההסכמים הארציים, כן גדלה ותפחה התעסוקה.

גם לתופעה זו אפשר להציע הסברים שיתיישבו עם מיגבלת הנתונים, והמציגים את נותני־העבודה כנטולי שיקול דעת כלכלי.

* * *

המעסיקים, אני טוען, אינם כאלה. הם אינם סהרוריים, והם אכן מגיעים למאקסימיזציה של הרווח: כל עובד נוסף מייצר בעת עבודה נוספת תפוקה שערכה האמיתי עלה על השכר הנוסף ששולם לאותו העובד תמורת אותה השעה. רק שלא כל התפוקה הנוספת הזאת מוצאת את דרכה אל הסטאטיסטיקות. זה קורה בשיעור מוגבר דווקא בשנים של תהפוכות חריפות במגמות המשק. בשנים כאלה, כמו 85, 86 ואף 87, מתרחבת הכלכלה הלא־מדווחת בקצב מהיר במיוחד; הפיתויים להסתיר ולהסתתר מושכים יותר וקל יותר למצוא מחבוא מוגן כאשר חוקי המס, למשל, משתנים כל יום שני, שלישי, רביעי וחמישי.

אינני מוכן להניח שבעל הבית השתגע לגמרי. אף שאני מוכן להודות בשיגיון מוגבל שלו, המשתמע מדו"ח בנק ישראל: מעסיקים בהחלט עלולים לפתח ציפיות מוטעות לפיחות ואינפלציה, ועיוורים להעריך סכינת הפסדים על סכסוכי עבודה, בתנאי שיש להם שומן, בתנאי שזו לא שיטה ממושכת. דעתי, כי לבעל הבית היה הכסף לשלם, ולכן שילם.

האם פירוש ההסבר הזה, שלשכר העבודה ולעלות העבודה לא היה שום תפקיד בהאצת הגאות, בבלימת הצמיחה, במניעת השקעות, ובירידת החיסכון? לא ולא. היה לו תפקיד נכבד, אבל לא יחידי, לא בלבדי.

דו"ח בנק ישראל ל־86 מסביר את הביצוע של המשק אשתקד: את הגאות הצרכנית הגדולה, כקונצרט סולו צורם של השכיר התובעני. ואני מוסיף: זו היא הופעת דואט. אלא שהנגן האחר, ההון, הצליח ומצליח להסתתר מאחורי מסך הבורות הסטטיסטית.

עלות העבודה הריאלית בסקטור העסקי — התמורה לעבודה בתוצר, 1971 עד 1986
(אחוזים)

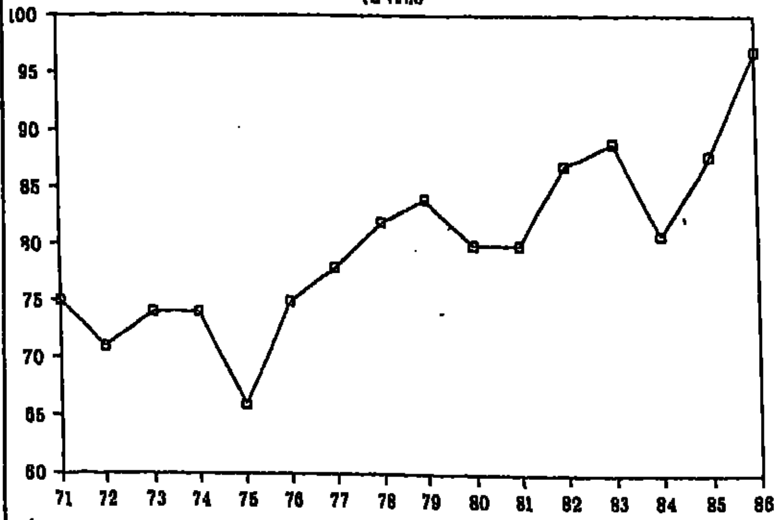

בדיאגרמה דלעיל, הלקוחה מדו"ח בנק ישראל, מודגמת באופן ציורי בולט התעלומה של הרווח הנעלם במשק הישראלי. נמדדת בה התמורה לעבודה השכירה והעצמית, כאחוז מן התוצר המקומי העסקי; בשנת 1986 היא מגיעה קרוב ל־97% מן התוצר הזה, לעומת קצת יותר מ־80 אחוז בתחילת שנות ה־80. כלומר, התמורה להון היא כמעט אפס. יתרה מזו: בולטת המגמה של עלייה בלתי פוסקת בחלקה של העבודה בכל שנות כהונתם של שרי האוצר מן הליכוד דווקא. מעניין, אבל מציאותי? מסופקני.

דו"ח בנק ישראל — קטעים נבחרים

עודפי ביקוש רק בשירותים

● בחינת מדד המחירים לצרכן מורה, כי עליית מחירים שניתן לייחסה ישירות לגידול ביקושים חלה רק בסעיף אחד — שירותים פרטיים — שמשקלו קטן יחסית. עליות מחירים (מעבר למחירי התעשייה) בסעיפים אחרים של המדד מוסברות בעיקר בצד ההיצע — בגורמי היצע מקריים בחקלאות ובמדיניות ממשלתית של ביטול תמיכות, העלאת אגרות והעלאות ישירות של מחירי שירותים שמספק הסקטור הציבורי. גורמים אלה הם שתרמו איפוא את התרומה המכרעת לייסוף הריאלי, כפי שהוא מתבטא במדד המחירים לצרכן.

● התכנית לייצוב המשק באמצע 1985, שחקו את המחיר היחסי של השירותים. כאמור, בשנת 1986 שב הביקוש לשירותים אלו וגדל, כפי שמשתקף בעלייה בת 5 אחוזים בצריכה הפרטית של "שירותים אחרים". גידול הביקוש, יחד עם הסרת הפיקוח, הביאו לתנועה חזקה של התאמת כמויות ומחירים. במשך 1986 כולה, התפתחות המחיר היחסי של שירותים אלו לאורך זמן מורה, כי חלק מהתייקרות ב־1986 הוא חזרה למחיר היחסי ששרר בעבר, וחלק ממנה הוא חריגה ממחיר זה. יתכן שבחלק מהשירותים טרם נסתיימה התאמת המחירים, ואילו באחרים היתה התאמת־יתר, ובמחיריהם צפויה ירידה.

ספקולציה בגלל הריבית השקלית הגבוהה

● קיום שיעור ריבית מקומית גבוה, יחסית לעולם, מסבירה את צמצום יצוא ההון והתפתחות יבוא הון במימדים ניכרים בחודשים הראשונים של שנת 1987. התפתחות זו, שהיא פרי היציבות שהושגה, מצמצמת את פער שיעורי הריבית שניתן לקיים בין ריבית על מט"י לריבית חו"ל, בלי לגרום לתנועות הון ניכרות.

● עד כה התרכז הניתוח בתנועות הון לזמן קצר, הנושאות אופי ספקולטיבי. תנועות ההון לזמן ארוך של הסקטור הפרטי כוללות שני רכיבים: השקעות במשק והלוואות לזמן ארוך ובינוני. בהשקעות נטו במשק נרשם גידול רב. על רקע התפתחות כלל ההשקעות במשק נראית התפתחות זו תמוהה, ויש לייחסה, כנראה, לכדאיות הרבה יותר ביבוא הון ממניעים ספקולטיביים. מרבית השינוי נובע מעלייה בהשקעות זרים בארץ ואי שינוי במימדי מימוש השקעותיהם. אפיקים אלה הם חופשיים מפיקוח. ההשקעה הנקייה של ישראלים בחו"ל — הנתונה בפיקוח — לא השתנתה בשנתיים האחרונות.

● יתרות מטבע החוץ של ישראל הגיעו בסוף 1986 ל־4,868 מיליון דולרים. רמה הגבוהה בכמיליארד דולרים מרמת סוף השנה הקודמת. כ־340 מיליון דולרים מהעלייה קשורים לשינוי שחל בשערי החליפין בעולם. בתחילת 1987 נרשמה עלייה נוספת ביתרות. כאמור, קשורה עליית היתרות להתפתחות שונה במאזני התשלומים של הסקטור הציבורי והפרטי, ובעיקר — בשל הפער בשיעורי הריבית שעמד בפני הסקטור הפרטי.

שנה גרועה בחקלאות

● שנת תשמ"ו היתה שנה חקלאית גרועה כמעט מכל הבחינות: התפוקה, התוצר, פריון העבודה והפריון הכולל ירדו ב־2 עד 3 אחוזים, והכנסתם של בעלי המשקים מעבודה עצמית ומהון ירדה אף היא במידה ניכרת. נוסף על ההשפעות הישירות של תנאי הטבע — שלוש שנים שחונות רצופות ותופעת סירוגיות בכמה גידולים — פעלו גורמים קצרי טווח, חיצוניים לחקלאות, ביניהם ירידה חריפה של מחירי הכותנה בעולם, צמצום מכסות המים לחקלאות, עקב הדלדול המתמשך ברזרבות המים הארציות, צמצום התמיכות הממשלתיות במוצרים חקלאיים, והשלכותיו של המשבר הבסיסי במשקים החקלאיים. משבר המשתקף בעיקר בתחום המימון בסקטור הכפרי. לעומת זאת נראה, כי נמשך השיפור הקל ב"תנאי הסחר" של הענף: שיעור עלייתם של מחירי התפוקה ליצרנים עלה במקצת על זה של מחירי התשומות שהם קונים, פרט לשכר.

● בשירותי אוכל והארחה ב־1986 בלט גידול תמוה של מספר המועסקים (כ־11 אחוזים), על רקע הירידה הניכרת בתיירות הנכנסת והצמצום הכללי במספר הלינות בבתי המלון. ייתכן שגידול מספרם של המועסקים נבע מציפייה להרחבת הפעילות בענף בשנת 1987, כפי שאכן משתקף בנתונים הראשונים על התיירות בשנה זו. כן מושפע הגידול מהעלייה בצריכה של שירותי אוכל ומשקה של ישראלים.

● בשלושה ענפים היתה עלייתו של התוצר בשנת 1986 גבוהה מן הממוצע בסקטור העסקי כולו — במסחר ושירותים, בתקשורת ובתעשייה. עליית משקלה של התעשייה בתוצר העסקי נמשכת כבר שלוש שנים, ומשקפת, כנראה, שינוי מבני הדרגתי ואיטי. הקווים האופייניים העיקריים לתהליך זה של תיעוש הם עלייה נמשכת של משקל היצוא ומשקל ענפים עתירי יצוא, כיהלומים וענפי המוצרים הביטחוניים. עליית התוצר התעשייתי בשלוש השנים האחרונות היתה מלווה בגידול מה של הפריון בהשוואה לתקופה קודמת.

■ **ת.מ. תעשיות מסננים.** היצרן המוביל של מסננים לרכב בישראל, זכה בימים אלה במכרז של צבא ארה"ב לאספקת מסנני אוויר ומלגזות, ג'יפים וטרקטורים. שווי המכרז — כ־60 אלף דולר ובמסגרתו יסופקו 12,500 שקל. במכרז השתתפו גדולי היצרנים בענף המסננים בארה"ב, כהם החברה האמריקנית שעל־פי הידע שלה יוצרו מסנני ת.מ. בתחילת דרכה.

■ **ארגון גג של תעשיות יצוא** ישראליות בבריטניה יוקם בלונדון במטרה לקדם אינטרסים משותפים בתחום היצוא הישראלי, ועל מנת להסתייע זה בזה בשיווק משותף של מוצרים בעלי אופי דומה — מסר נת שני, הנספח המסחרי בשגרירות ישראל ללונדון, בפגישה עם כתבים לכלכליים ישראליים בלונדון. הנספחות המסחרית, בשיתוף עם נציג "כור" בלונדון, יזמו הקמת ארגון זה, שיהיה בניהול עצמי של נציגי התעשיות בלונדון ואשר אליהם יצטרפו חברים "בלווים", נציגי גופים ישראליים התורמים בעקיפין ליצוא.

פסטיבל ישראל 87'

כוח מהפנט

אנסמבל פיליפ גלאס

מאת עופר ניר

אנסמבל פיליפ גלאס – בין הקלאסי לעכשווי

האנסמבל של פיליפ גלאס, המונה שישה נגנים וזמרת אחת, יופיע ארבע פעמים במסגרת פסטיבל ישראל. בירושלים, ב־9, 10 ביוני, ובקיסריה, ב־11, 13 בחודש. האנסמבל יביא מבחר מיצירותיו של גלאס, כמו „אינשטיין על החוף", „הצלם", „הנבואה" (פסקול הסרט המרשים) ועוד. אין כל ספק כי זו צפויה להיות אחת ההופעות המרשימות והפופולריות של הפסטיבל השנה.

את גלאס יבואו לראות גם מי שבשבילם פסטיבל ישראל אינו מהווה פיתוי מספיק לצאת את השפלה ולטפס בהר. יש לו קהל מגוון. מצד אחד, אנשים שהמוסיקה המינימליסטית, ממנה פרץ לסגנון משלו, נמנית עם החביבות עליהם. מצד אחר, צעירים שהזדמן להם להגיע לגלאס מן הדלת האחורית, בעקבות דברים שקראו בשבחו מפיהם של גדולים כמו לורי אנדרסון, פיטר גבריאל ודייויד בואי. גם העובדה ששני תקליטים של גלאס יצאו כאן, בסוף השנה שעברה, תעזור לקידום המכירות.

את המוסיקה של פיליפ גלאס צריך לשמוע בראש נקי, מרוקן מדיעה קדומה ופתוח למסע ארוך אל תוך עולם צבעוני, הבנוי משכבות־שכבות של צליל טהור ועדין. המוסיקה של גלאס היא מוסיקה למדיטציה. יש בה כוח מהפנט. לעתים היא נשמעת כמו מאנטרה מסתורית. לעתים היא מרחפת מעל המאזין, לרוב היא מושכת אותו אליה, לתוך מעמקים אין־קץ. זו מוסיקה שאינה משעממת, אף על פי שהיא נשמעת רפטטיבית, לעתים מונוטונית. יש בה התפתחות פנימית, סדר והגיון.

אם הוועדה המארגנת של המשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס 1984 בחרה בו לכתוב את המוסיקה לטקסי הפתיחה והסיום, משמע שהוא יכול לקלוע גם אל הממוצע האמריקני. גלאס הוא, אכן, המלחין המצליח ביותר (שאינו בתחום המוסיקה המוגדרת קלה) בן־זמננו. הקונצרטים שלו, כולם, מכורים מראש. תקליטיו רבי־מכר, עד כמה שתקליט שאינו פופ, רוק או דיסקו, יכול להיות פופולרי. גם העובדה שהלחין מוסיקה לסרטים („הנבואה", „מישימה") מעוררת מכירות.

מקורות ההשפעה שלו מגוונים. מן המוסיקה הקלאסית ומן המינימליסטית, ממוסיקה הודית ואפריקנית. הוא הלחין אופרות מונומנטליות כמו „אינשטיין על החוף", שעסק בהשפעת המדע המודרני על האדם, „סאטיאגרה", שהתייחס למשנתם של נביאי האי־אלימות (גנדי, לותר־קינג, טולסטוי), „אחנאתון" עסק במעבר מאמונה באלים רבים, למונותיאיזם. האופרה המפורסמת ביותר שלו, עם רוברט וילסון, היתה „מלחמות האזרחים".

גלאס, בן 50, הוא בין המלחינים הבודדים שהצליחו לנוע בלי מאמץ בין הקלאסי־עכשווי לבין המוסיקה הקלה יותר, אך לא פחות רצינית. אלבומו „שירים מתוך ימים נוזליים" היה שיתוף־פעולה עם מבצעים וכותבים כמו פול סיימון ולינדה רונדסטט. הוא דמות מוכרת לחובבי ג'אז, רוק, אופרה, בעת ובעונה אחת. בקרוב צפויה האוטוביוגרפיה שלו וסרט המבוסס על „נפילת בית אשר" מאת אדגר אלן פו, לו הלחין מוסיקה. עוד פרויקט משותף עם רוברט וילסון, המבוסס על „מלחמת העולמות" של הג'. וולס. פיליפ גלאס עובד הרבה, קשה ונהנה מכל רגע.

מוסיקה 2000 — מיפגש

קונצרט מיוחד בהפקת „נוער מוסיקלי בישראל". יתקיים במוזיאון ישראל במסגרת ארועי פסטיבל ישראל 1987.

„מוסיקה 2000 — מיפגש" הוא קונצרט לכל המשפחה (נוער מגיל 12 ומעלה), והוא יכלול מיגוון של סגנונות שונים במוסיקה, עם דגש מיוחד על היצירה הישראלית בת זמננו.

בקונצרט יופיעו: דליה סקלי — פסנתרנית בת 14 משדרות. (בין השאר דליה מרכזת גם את תא הנוער המוסיקלי בשדרות). מיכאל מלצר וידידיו — בחליליות. ורה ויירמן ועמנואל קרסובסקי — כנור ופסנתר, שלמה גרוניך, וכן מקהלת הנערים שליד הנוער המוסיקלי.

יושמעו יצירות מאת י.ס. באך, ואן אייק, מוצארט, בן ציון אורגד, מאיר מינדל, מאיר ויזל, שלמה גרוניך ויוני רכטר. את הערב ינחה מנהל הנוער המוסיקלי, ד"ר מאיר ויזל.

„מוסיקה 2000 — מיפגש": מוזיאון ישראל, אודיטוריום, 8.6 בשעה 18.00.

פסטיבל קאן (ג)

ביקור מלכותי

מאת שפרירה זכאי־רז

מיה פארו ב„ימי רדיו" סרטו של וודי אלן

אחד הנושאים של פסטיבל הסרטים השנה אינו קשור דווקא לתעשיית הקולנוע. הזוג המלכותי הבריטי, הנסיך צ'ארלס וליידי דיאנה, הגיעו לביקור בן יום אחד ועוררו התרגשות וסקרנות רבה. הם גם נוכחו בהצגת הגאלה של הסרט „הלווייתנים של אוגוסט" בבימויו של לינדסי אנדרסון. זהו סרט, שמוצג מחוץ למיסגרת התחרות ועורר התעניינות מרובה ביחוד בזכות צוות השחקנים: בטי דייוויס בת ה־80, ליליאן גיש בת ה־92, וינסנט פרייס ואן סותרן.

הסרט מספר על שתי אחיות שאחת מהן בטי דייויס — התעוורה לעת זקנה, ואחותה מטפלת בה. התלות יוצרת מתח, וגורמת לתחושת מרירות. היחסים בין שתי האחיות גם מושפעים מקשריהן עם עוד מספר דמויות, ביניהן אציל מתחזה או אמיתי. תפקיד שמגלם ברגישות רבה וינסנט פרייס, שהיה מוכר מתפקידיו בסרטי אימים בעבר. זהו סרט על זיקנה ועל חמלה, אך גם על תקווה ועל הזכות לנהל חיים בעלי משמעות בכל גיל. אבל מעל לכל הסרט מאפשר לשתי שחקניות נפלאות להוכיח, שלמרות פגעי הזמן עדיין לא נס ליחן, ואכן השנים היו אכזריות מאד, ביחוד לגבי בטי דייויס. אותו התקפי השבץ ניכרים היטב על פניה המעוותים ועל גופה המצומק אבל משחקה משובח וחד. ליליאן גיש המבוגרת ממנה בהרבה שמרה על ברק בעינים ועל חיוך חיוניות, וזה משתקף גם במשחקה. זהו סרט עצוב אבל גם אופטימי.

תזכורת לפגעי הזמן מהווה הסרט „מבט על הקולנוע". סרט שהופק במיוחד לכבוד יובל ה־40 של הפסטיבל, ומורכב מקטעי סרטים, שזכו בעבר לפרסים במשך שנות הפסטיבל. באותו סרט רואים בין היתר את בטי דייויס בקטע מסרטה „הכל אודות חווה" ואפשר להשוות... שני סרטים איטלקיים הוצגו בימים האחרונים הסרט של האחים טביאני „בוקר טוב בבל", וסרטו של אטורה סקולה „המשפחה".

ברירה באמריקה

„בוקר טוב בבל" מספר על אב ושבעת בניו, אמנים העוסקים בשיחזור כנסיות עתיקות, אבל יום אחד מחליט האב, שהם הגיעו לסוף דרכם ויש לסגור את העסק. שני האחים הצעירים מחליטים לנסוע לאמריקה כדי לעשות כסף ואחר כך לחזור לאיטליה.

אבל השניים מתגלגלים בצורה שונה מהמתוכנן, הם נקלעים לתעשיית הסרטים ההוליבודית, נפגשים עם גדול במאי התקופה גריפית, מצליחים בעבודתם ועושים קריירה, מכירים שתי שחקניות מתחילות. נישאים להן עד שטרגדיה אישית מפרידה ביניהם ואושרם נכרת.

הסרט מתחיל יפה ולקראת חלקו השני משנה כיוון, והופך למלודרמה אמריקאית, נראה כאילו האחים טביאני מהסרט „פדרה פדרונה" נקלעו לשטח לא שלהם, ואיך שהוא איבדו את הקו שבו התחילו. הסרט האיטלקי השני הוא „המשפחה". זהו סרט יפה ורגיש, המתאר את חייה של משפחה איטלקית במשך שמונים שנה מיום היוולדו של קרלו ב־1806 ועד יום הולדתו ה־80. והוא מסופר מנקודת מבטו.

הסרט כולו מצולם בתוך הדירה המשפחתית, ואינו יוצא החוצה אף לא פעם אחת. עוברים לנגד עינינו במשך שעתיים חמישה דורות. החל מסבו וסבתו של קרלו ועד לנכדיו המתבגרים. כל דור מביא אתו שינויים ומשקף בהתנהגותו את השקפות העולם החדשות. ואת מה שקורה בעולם החיצוני. בתפקיד הראשי מופיע ויטוריו גסמן, המצויין כתמיד, ולצידו פאני ארדנט וסטפניה סנדרלי.

שורשים של וודי אלן

עוד סרט שהוא שיא בפני עצמו הוא סרטו של וודי אלן „ימי רדיו" לטעמי אין זה סרטו הטוב ביותר של אלן, אבל מעבר לחילוקי הדעות איזה מסרטיו טוב יותר או מקורי יותר, אין ספק שהוא מעניק לקהל שעה וחצי של הנאה וקורת רוח. בסרט הזה חוזר וודי אלן למקורותיו היהודיים, לתקופת ילדותו, לפני היות הטלוויזיה, שבה עדיין שלט הרדיו בכיפה. לכל אחד מבני המשפחה היתה תוכנית רדיו שלא החמיץ וכוכבי רדיו שהעריץ. הסרט מתאר שני עולמות, המשפחה היהודית עם ההווי המיוחד האופייני לה ומאחורי הקלעים של הרדיו, עם הכוכבים של או, שהקהל הכיר רק את קולותיהם ולא את פניהם. משתתפים בסרט כוכבים כמו השחקן שזכה בפרס האוסקר בתפקיד משני על תפקידו בסרט הקודם של אלן „חנה ואחיותיה". ג'וש מוסטל שהוא בן של זרו מוסטל המנוח, ג'ולי קבנר הזכורה מסידרת הטלוויזיה הפופולרית „רודה" כברנרדה, אחותה הצעירה של רודה, וכן דיאן קיטון, בתפקיד קטן של זמרת המבצעת שיר בתכנית רדיו.

פרידה של אורסן וולס

שחקן נוסף מדור הנפילים הוא אורסון וולס, המופיע בסרטו של הנרי יגלום „מישהו לאהוב". זו הופעתו של וולס על הבד לפני מותו בשנה שעברה. הסרט בהשתתפותו של יגלום עצמו עוסק בחייו של במאי סרטים בחייו הפרטיים והמקצועיים. כדרך כלל שואב יגלום את נושאיו מחייו הפרטיים כמו גם בסרט „תמיד", המוצג בימים אלה על האקרנים בארץ.

לצורך עשיית סרט בנושא הבדידות והצורך לאהוב הוא מכנס קבוצה של אנשים בודדים, רובם שחקנים ואנשי עולם השעשועים — באולם תיאטרון ישן שעומד להרס, ושם הוא מציג לפניהם שאלות אינטימיות בנושא הבדידות, ומצלם את התגובות והתשובות. זה נראה קצת כמו תראפיה קבוצתית בסגנון מאוד אמריקאי. אורסון וולס יושב ביציע ומשקיף על הכל בעיניים נבונות, מגיב ומעיר הערות על המתרחש, ועושה רושם משועשע מכל העניין. בסיום הסרט הוא צוחק ומעיף מבט אחרון אל הקהל וזה נראה באמת כמו פרידה.

פולקלור

לתת כתף

„באיאניהן", להקמת המחול העממי הפיליפינית שבה לישראל

כשהגיעה להקת המחול העממי מהפיליפינים „באיאניהן" לראשונה לארץ בסוף שנות ה־60, השאירה רושם עז על כל צופיה. כי המחולות הללו מהמזרח הרחוק, שיש בהם תערובת יחידה במינה של השפעה ספרדית עם סגנון המזרח, עדינות ווירטואוזיות עם צבעוניות מרהיבה, היו מעין חלון ראווה לעולם רחוק ובלתי מוכר.

מאז שבה הלהקה לארץ לביקורים חוזרים. אבל לא היה בהופעותיה אותו קסם, וניכרה כאילו עייפות מסויימת ברקדנים, רובם סטודנטים, המתחלפים כמובן מדי כמה שנים. עכשיו חוזרת „באיאניהן" לארץ, ונותר לראות אם חל בה תהליך של התרעננות.

הלהקה נוסדה בתחילת שנות ה־50, ומטרתה להחיות ולשמר את מסורת הריקודים, המוסיקה, התלבושות וכלי הנגינה העממיים של הפיליפינים. אגב: פירוש השם „באיאניהן" הוא „לתת כתף ביחד".

ב־1954 יצאה הלהקה פעם ראשונה לייצג את הפיליפינים בפסטיבל מחול אסיאני, שהתקיים בפקיסטן. בעקבות הצלחת הופעתם שם, הוזמנה הלהקה לסיבוב ביפן. אך נקודת המיפנה העיקרית בהסטוריה שלה היתה בשנת 1958, כאשר שלחה הממשלה הפיליפינית את „באיאניהן" ליריד העולמי בבריסל, וזכתה בפרס הראשון, אד סאליבן הזמין את הלהקה לתוכנית הטלויזיה שלו ששודרה מחוף לחוף, ועד היום הופיעו „באיאניהן" ב־60 מדינות בעולם, ביניהן ישראל. לכאן הביאם נכון גיורא גודיק.

בלהקה עשרות רקדנים, זמרים ונגנים המייצגים את המסורת התרבותית של מדינה זו. הריקודים מייצגים את ההיסטוריה של העם הפיליפיני, את השפעת הכובשים השונים, שהביאו עמם גם דתות שונות. בין הריקודים כאלה המייצגים את הקהילה המוסלמית, המתגוררת באיים הדרומיים ועדיין שומרת על המסורת התרבותית שלה, ריקודי תושבי ההרים, ריקודים עם השפעה ספרדית, ריקודים פולחניים, ריקודי תושבי השפלה הנוצרים מגדלי האורז ועוד.

„באיאניהן" תופיע ב־11/6 יום העצמאות הפיליפיני בבית הקונסול הפיליפיני בירושלים ואח"כ ב־16 וב־17 ביוני, באמפי קיסריה, ב־23/6 ב„בנייני האומה" ירושלים ובהתיישבות הקיבוצית.

באיאניהן

קולנוע

מכרו את אמא שלהם

„אנשי הפח" בקולנוע „רב־חן" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

הבמאי האמריקני בארי לווינסון חוזר שוב אל עיר הולדתו בלטימור בסרטו החדש: „אנשי הפח". אך הפעם לא מזווית אישית ואוטוביוגראפית כמו בסרטו הראשון והמצליח „דיינר" שעסק בימים המתוקים של הקולג' והתחבב מאוד על האמריקאים תאבי הנוסטלגיה, שאף כיבדוהו במועמדות לאוסקאר. „דיינר" עסק בבני טובים. „אנשי הפח" עוסק בהיפוכם — בטיפוסים החיים בשוליים, בבני המעמד הנמוך.

אבל היחס אל התקופה מזכיר את „דיינר". נוסטאלגיה לשנות ה־60 שעברו מן העולם, למכוניות הקאדילאק המגושמות והמסוגננות, לריקודי הרוקאנדרול, ולרולים בשער הנשים המנופח מספריי.

הקומדיה של לווינסון מפגישה שני קומיקאים מפורסמים וקטני קומה: ריצ'ארד דרייפוס הוותיק, שהתפרסם בקומדיה „המירוץ לצמרת" של דודי קרביץ וקיבל אוסקר בגיל 29 על תפקידו בקומדיה „פרידה שלניים" על־פי מחזהו של ניל סיימון, ולצידו הקומיקאי דני דה־ויטו השמן וההיפר־אקטיבי, שהפך לאחרונה לקומיקאי המצליח ביותר באמריקה לאחר הצלחת „חטיפה נעימה".

דרייפוס ודה־ויטו הם „אנשי הפח" — אותם סוכני מכירות קטנים לפסי אלומיניום שציפו את הווילות בפרברים ונחשבו אז למקובלים ואופנתיים ושום עקרת בית חרוצה לא ויתרה עליהם אחרי שעיניה ביותרתי הבית.

הבמאי לווינסון זוכר את אותם „אנשי הפח" מאז ימי נעוריו, כשנהג לשבת בבית קפה שכונתי עם חבריו ולהקשיב לשיחותיהם של אותם אודות הרמאויות הקטנות שקיימו במכירותיהם. מקום המפגש של „אנשי הפח" הממולחים, שימכרו אפילו את אמא שלהם בלי להניד עפעף, העניין יעלה על הפרק, הוא מאורת ביליארד עכשוית או בקפה השכונתי, לשמוע סיפורי ... מופלאה של קללות, ניבולי פה ... „פילוסופיות" על הסדרות המטומטמות בטלוויזיה, ועיסוקם מכירת פסי האלומיניום בעזרת שפע טריקים ותיחכמונים. אחד כזה תעלולים המתוחכמים והחביבים שלהם הוא התחזות לצלמי ה„טיים מגאזין". צמד אנשי פח נעמד בדיוק באמצע המרשאה של בית פרברי טיפוסי ותוך כדי צעקות שוקדי לאוזנה של עקרת הבית הם „מצלמים" את ביתה המכוער והחסר פסי אלומיניום „הקורבן". בגלגלי שיער וחלוק מגוחך, יוצאת כהרף עין ומובן שאינה מוכנה שביתה יצולם בתור הבית „הלפני" — הבית שטרם זכה בפסי האלומיניום הנפלאים. העיסקה בידיים.

מתחרות לפסי אלומיניום ונפגשים באקראי בשעת תאונה, כשהקאדילאק של ההדש הרגזן נכנס לצלעי הקאדילאק הכחול המרהיב של דרייפוס, שיוצא למסע נקם נגד יריבו העצבני. הוא אפילו מגיע לאשתו המוזנחת מגלמת ברברה הרשי, אבל זו מסתבר שהיא ריטו שמח להיפטר ממנה. במהותה הקומדיה של לווינסון מתבססת על התרפקות על שנות השישים, ועל הצחוקים שיפיק המפגש בין שני הקומיקאים, דרייפוס את דה־ויטו, העומדים על שטיקים דומים של תנועות גוף עצבניות ושטף של דיאלוג שנון, כשמטרתם המוצהרת בסרט היא להרוס זה את זה.

בעבודה

קשישים בבית היוצר

כשסיפרתי לידידה, שאני נוסעת לפגוש בן קיבוץ בן 60 פלוס לצורך כתבה, היא אמרה לי: לא ייתכן, את בטח טועה בענין הגיל. לא, לא טעיתי. במשמר־העמק, כמו בקיבוצים ותיקים אחרים, חיים בנים בגילים המתקדמים האלה. נכון שזה לא כל כך מסתדר עם הדימוי, אבל מה לעשות — אפילו לחבר'ה הללו לא הובטחו נעורי נצח.

איתן בן אור הוא האיש שפגשתי, ולא בגלל גילו. לו היה עובד במוסד החינוכי, היה נחשב שם לזקן פלוס פלוס. אבל איתן עובד עם ותיקי משמר העמק ובעיניהם הוא כמעט „ילד". הכל יחסי.

לתפקיד הלא־שיגרתי הזה, של טיפול בקשישים מוגבלים, הגיע איתן אחרי פעילות מגוונת בהרבה תחומי חיים: פעילות פוליטית, שליחות בארה"ב, הקמת מרכז הקליטה במשמר־העמק ועוד ועוד. בסיים את פעילותו האחרונה, התבקש איתן לבדוק את אפשרות וטעם להתעלם ממנה." איתן יצא לארבעה חודשים לקורס גריאטרי ומה שקרוי בז'ארגון המקצועי „תעסוקה מוגנת". „קורס טוב, שטחי כצפוי (זמן קצר), אבל מכניס לתמונה." בו־זמנית טיפל במבנה וחשב על רעיונות לתעסוקה. כאן גם נכנסה לעניין צביה מנדלבאום, שהצד היצירתי — בעיקר מלאכת האריגה — הוא חזקה בלעדית שלה. „בראשית הדרך עשינו נסיונות שונים, עד שהצלחנו להגיע לאיזון מסוים", מספר איתן.

„עובדה היא שבאים הנה גם גברים וגם נשים. ולכל אחד תעסוקה הולמת. עבודות יד מכאן ועבודות חרושת מכאן — מצב שמאפשר התאמה אישית. צריך להבין משהו בסיסי וחשוב מאוד: האנשים שבאים הנה, רובם ככולם רגילים היו כל חייהם לעבודה יצרנית ומשמעותית בכל מיני תחומים. הדבר הזה חשוב להם עד עצם היום. צריך לתת לזה המשך, גם אם באינטנסיביות פחותה בהרבה."

שלוש פעמים בשבוע באה הנה עליזה — מרפאה־בעיסוק במקצועה, ונותנת התעמלות לבאי המקום. עושים אתנחתא ועוזבים את הנולים לטובת פעילות גופנית מודרכת, עם התייחסות אישית והרבה תשומת לב. יהודית, ברונקה, לונה, יהושע, שעיה, אלישבע ועוד ותיקים וטובים. „אני בת 73", אומרת יהודית גלעד, „צעירת הבית." היא מחייכת. מרוצה ונהנית שיכולה לארוג שטיחים נאים, ואפילו להציעם למכירה. „האווירה נעימה וחברתית, איתן וצביה נהדרים. ארבעים שנה עבדתי בבית תינוקות, ולפתע בעיית גב חמורה שקטעה את שיגרת החיים." בווריאציה כזו ואחרת זהו סיפורם של מרבית באי „בית היוצר". שעיה, בעלה של יהודית, נושק ל־82.

גם מאחוריו חיים עשירים בפעילות. היום, לאחר התקפי לב, הוא עושה מסגרות לתמונות, שיש להן ביקוש בהחלט לא רע. את מקום הזכוכית תופס חומר פלאסטי שקוף — יעיל וזול בהרבה מהמקובל בשוק. מי קונה? מוזיאונים, בתי־ספר, קיבוצים ועוד. „חשוב להיות פרודוקטיבי", אומר שעיה, וכאן, אין אחד שיחלוק על הקביעה הזו.

ברונקה, בת 85 פלוס, עובדת בסמוך ליורק (יהושע גולדמן). „תחנה אחרונה", אומר לי יורק ואני מחסירה פעימה. השניים צוחקים — „אין אשליות", הוא מוסיף. „טוב שצוחקים", אומרת ברונקה, „זו מתנה מאלוהים".

לאחרים מהם משפחה בקיבוץ: ילדים, נכדים, אחים או אחיות. אלה, שפר חלקם.

אבל ישנם גם כאלה שנשארו בקיבוץ בלי קרובי משפחה שיתמכו, שיעניקו קירבה וחום הדרושים כל כך לעת זיקנה. אז ישנו „בית היוצר", וכאן זוכה כל אחד למלוא תשומת הלב. וזוכרים להם את ימיהם הטובים: את הדיאטה שבישלה ברונקה במשך 55 (!) שנה, את השנים היפות של אלישבע בארי, שנאבקת בעקשנות ובאומץ בשתוק החלקי שתקף אותה. „יש בקיבוץ הכרה והבנה לחשיבות העניין", אומר איתן. „ולקיומו של בית כזה, הנותן תעסוקה והתייחסות לקשיש המוגבל, יש השלכה ישירה על חיי הקיבוץ. הרי כל אחד מאיתנו רוצה בחיים ארוכים, ואם כך, ראוי שזיקנתו לא תבייש את בחרותנו."

וכבר אמר מי שאמר, שחברה נבחנת על־פי יחסה לזקניה. אז עד שלא נמצא מעיין הנעורים, וכולנו צועדים במסלול הקבוע הבלתי־נמנע — כדאי שנקדיש לנושא מחשבה.

רחל שלו

ברונקה, יורק וכל השאר

איתן וצביה (צלומים: רחל שלו)

„בית היוצר" קוראים למקום אליו באים קשישי הקיבוץ, מוגבלים בדרך כלל, כדי לחיות את שעות הבוקר בצורה הטובה והנכונה ביותר עבורם. מהם באים בכוחות עצמם, אחרים אוסף איתן במיניבוס מדי בוקר, ומביא אותם למקום המיועד. השעה 8.30 בבוקר. מזל כבר יושבת ומחכה בחוץ, וגם חני מוכנה לנסיעה. היציאה הזו בשבילם היא סם חיים — לא קשה לחוש בכך.

המבנה של „בית היוצר" הוא הרפת הישנה של משמר העמק. לאחר שהוחלט על הקמתו, שופץ המקום והוכשר למטרתו הנוכחית. אולם גדול ובו נולי אריגה ושולחנות עבודה לעיסוקים השונים של באי הבית. שירותים צמודים, פינת מטבח וכל מה שנחוץ לנוחות האנשים. המבנה ממוקם במרכז הקיבוץ ומאפשר גישה קלה ומהירה לכל שירות חיוני.

„מי חשב על הזיקנה", אומר איתן. „על כל הנושאים החשובים והמהותיים של חיינו דנו בוועדות, ועידות, פורומים ומה לא. על הזיקנה וכל הכרוך בה לא נתנו את הדעת באופן רציני. והיא ישנה, והיא כאן ואין שום נושא התעסוקה לקשישים. האידיאולוגיה השלטת, לפיה ימשיך החבר במקום עבודתו הקבוע עד יומו האחרון, לא תופסת (למרבה הצער) בכל המקרים. כל אדם וגורלו. ישנם כאלה שהשנים מנחיתות עליהם צרות ופגעים שדורשים התייחסות חדשה, שונה ממה שנצפה מלכתחילה.

מרשמים למחברת

מעדנים מפירות הקיץ

(מתוך הספר „בישול ואפיה עם פירות הארץ". תוך השמטת שירי הלל הכלולים שם כל מירשם)

גלידת מישמש

500 גרם מישמשים טריים (או 250 מיובשים); 2½ כוסות מים; 1½ כוסות סוכר; 2 כפות מיץ לימון.

רוחצים ומגלענים את המשמשים. (את המיובשים מכסים במים רותחים ומשרים במשך שעתיים. מסננים, שומרים על המים). מרתיחים 3 כוסות מים (או מי השריה של המישמש), מוסיפים את הפירות והסוכר. מבשלים במשך 5 דקות (מיובשים — 15). מצננים. מעבירים את המישמש עם הסירופ דרך מסננת או מערבלים בממחה. מוסיפים מיץ לימון ויוצקים את התערובת למגש קוביות קרח. מקפיאים ל־3 שעות בתא ההקפאה. אפשר לשמור בהקפאה עד 3 חודשים. להגשה: שוטפים את מגשי קוביות הקרח במים זורמים במשך מספר שניות ומוציאים את הקוביות הקפואות. מחלקים לכוסות הגשה.

כופתאות מישמש

50 גרם חמאה או מרגרינה בלי מלח; 250 גרם גבינה לבנה שמנת בעטיפת נייר (קשה יותר מזו שבגביע); קורט מלח; 2 ביצים; 1½ כוסות קמח; 16 מישמשים קטנים; 16 קוביות סוכר קטנות; עוד 175 גרם חמאה או מרגרינה בלי מלח; 2 כפות סוכר; 8 כפות פירורי לחם עדינים; 1 כפית קינמון טחון; אבקת סוכר.

מקציפים 50 גרם חמאה עד שהיא רכה ואוורירית. טורפים פנימה את הגבינה, המלח, הביצים והקמח. מערבבים לבצק חלק, מניחים במקרר למשך 30 דקות. רוחצים ומייבשים את המישמשים. עושים חתך קטן בכל אחד, מוציאים את הגלעין ומכניסים קובית סוכר. מרדדים את הבצק על לוח מקומח. חותכים את העלה ל־16 רבועים בגודל 5×5 סמ', מניחים מישמש באמצע כל רבוע, מקפלים סביבו את הבצק, צרים כופתה. ממלאים מחבת עמוקה מים עד 3/4 מגובהה, מביאים לרתיחה עדינה, מכניסים בעדינות את הכופתאות, מכסים ומבשלים 5 דקות, הופכים, בעזרת כף, מבשלים עוד 5 דקות. שומרים את המים על סף רתיחה כי אם רותחים הכופתאות עלולות להתפורר. ממיסים את החמאה (או מרגרינה) בסיר, מוסיפים סוכר, פרורי לחם וקינמון. כשהכופתאות מוכנות מסננים אותן וטובלים בתערובת חמאה ופירורים. שמים במגש ומאבקים באבקת סוכר. מגישים מיד. עם שמנת מתוקה נוזלית, מדוללת במעט חלב.

פאי אפרסקים אמריקאי

לבצק: 1½ כוסות מים; 1/4 כפית מלח; 1 כף סוכר; 75 גרם חמאה; 1¼ כוסות קמח; 1 ביצה בינונית. למלית: 5 אפרסקים בשלים; 2 כפות סוכר; 1 מיכל שמנת מתוקה; 1 כף ברנדי אפרסקים או ליקר תפוזים.

להכנת הבצק שמים בסיר את המים, החמאה, הסוכר והמרגרינה ומביאים לידי רתיחה. מסירים מהאש ומוסיפים את כל הקמח. מערבבים במהירות בכף עץ. מניחים שוב על אש נמוכה ומחממים עד שהעיסה אינה נדבקת לדפנות הסיר. מסירים מהאש, מוסיפים את הביצה וטורפים עד שתתערב לגמרי בעיסה. מכסים ומצננים. מחממים את התנור לחום גבוה (220 צ־425 פ.). מרדדים את הבצק על משטח מקומח ויוצרים שני עגולים, בקוטר 20 ו־25 סמ'. משמנים תבנית אפיה קפיצית (בקוטר 20 סמ') ומרפדים בעיגול הבצק הגדול, כדי ששוליו יעברו את דפנות התבנית. קולפים ומגלענים את האפרסקים. חותכים כל חצי אפרסק ל־4 פרוסות ומסדרים על בסיס העוגה. מפזרים סוכר על האפרסק, מיישרים את הבצק שישארו 2.5 סמ' שוליים מעל כלפי מעלה עד לסגירה מוחלטת. מכסים את המלית בעגול הבצק הקטן ומהדקים קצות הבצק. אופים 20 דקות. ממנמיכים את החום לבינוני (190 צ־375 פ.) וממשיכים לאפות עוד 20 דקות. מוציאים מהתנור ומצננים. מקציפים שמנת מתוקה עד לקצפת יציבה עד רכה עדיין ומערבבים עימה את הברנדי, ממשיכים להקציף עד שהקצפת קשה. משחררים את הדפנות הקפיצית, מעבירים סכין מתחת למכסה הבצק העליון ומסירים אותה בשלמותה. בזהירות. יוצקים את הקצפת על האפרסקים ומכסים במכסה האפוי.

ממתקי שזיפים

(קריש שזיפים מתוק בציפוי סוכר)

1 ק"ג שזיפים אדומים; 3/4 כוס סוכר; 6 כוסות (700 גרם) אבקת סוכר; 2 כפות מיץ לימון; 1 כף אבקת ג'לטין; 2 כפות סוכר גס.

שוטפים את השזיפים, חוצים אותם ומוציאים את הגלעינים. שמים את השזיפים בסיר עם מים, מרתיחים, מכסים ומבשלים 10 דקות. מעבירים הפירות במסננת ויוצקים דרך מסננת, לתוך סיר נקי, מוסיפים אבקת סוכר ומחממים מעל להבה נמוכה, עד שהסוכר נמס. מביאים לידי רתיחה ומרתיחים בהתמדה עד לנקודת הקרישה (טיפה מהתערובת הנזרקת על תחתית קרה צריכה להתקמט כשדוחפים אותה באצבע). מסירים מהאש ומצננים. שמים בקערה מיץ לימון ו־2 כפות מים, זורים פנימה את הג'לטין, מניחים לו להתרכך. מעמידים את הקערה בתוך סיר מים רותחים ובוחשים עד שהג'לטין נמס. שופכים לתוך תערובת השזיפים, מערבבים. יוצקים את הקריש לתבנית, מניחים לו להתקרש במשך הלילה, במקום קריר. חותכים את הקריש לרבועים בסכין רטובה ומקפיצים בסוכר גס. מניחים בסלסילות נייר.

צ'טני שזיפים מתובל

1 ק"ג שזיפים; 100 גרם תמרים; 250 גרם תפוחי עץ לבישול; 2 בצלים; 100 גרם גזר. 1 כפית צפורן טחונה; 1 כפית זנגביל טחון; 1 כפית פלפל אנגלי טחון, 1 כף מלח; 3 כוסות חומץ לתת (מאלט); 1½ כוסות (225 גרם) סוכר חום.

מגלענים את השזיפים ואת התמרים. קולפים את התפוחים, מוציאים את הליבה וקוצצים. קולפים וקוצצים את הבצל. מנקים את הגזרים ומרסקים במעבד מזון. שמים את התבלינים, כולל המלח, בקערה ומערבבים עם מעט מהחומץ. שמים את שארית החומץ ואת הסוכר בסיר גדול ובוחשים מעל להבה נמוכה, עד שהסוכר נמס. כשהתערובת מגיעה לנקודת הרתיחה, מערבבים פנימה את הפירות והירקות ואת תערובת התבלינים. מרתיחים בהתמדה במשך כ־45 דקות, עד שהצ'טני סמיך. יוצקים לצנצנות מעוקרות מכסים בעיגולי נייר לכיסוי שימורים וקושרים בחוט.

כמעט אנציקלופדיה של פירות

מועצת הפירות בשיתוף עם הוצאת „רביבים" מפיצה עתה ספר בישול אלבומי, צבעוני מאד ומרשים בשם „בישול ואפיה עם פירות הארץ". כל העורכים והמתכונים שבספר נלקחו מתוך „האנציקלופדיה לבישול ולאפיה", שבעריכת השף שלום קדוש. פשוט עברו על כל הכרכים, אינני יודעת בדיוק כמה הם, והוציאו את כל הפירות, החל באבוקדו וכלה בתפוח עץ, אבל בלי פרי ההדר, שיש להם מועצה נפרדת ובלי אבטיח שהוא יתום. אבל האגוזים בפנים, ואננס, ובוטנה הלא היא פיסטוק, ודובדבן, וגודגדן, וזית, וצבר, וליצ'י וסאסיה, ותות עץ, ואקטינידיה, ששמה הפרטי קיווי.

האנציקלופדיה לבישול ולאפיה יצאה לאור בשנת 1982 (הוצאת רביבים) וראיתי כבר ספרי בישול מוצלחים ממנה. בספר הפירות מורגשים אילוצים טכניים, כי הוא מורכב כל כולו מעמודים שלמים של האנציקלופדיה המקורית, שינו כמובן, את מיספור העמודים, אבל לא יכלו לערוך שינוים בתוך הטקסט ואם במקום מסוים כתוב להכין את הבצק כמו בעמוד 75, למשל, אין טעם לחפש, כי הכוונה ל־75 של כרך א באנציקלופדיה. גם הכריכה רשלנית, בעותק שבידי חסרים עמודים מ־129 עד 144 (שקמה, תאנה, תות עץ ותמר) ואפילו אינני כועסת, כי הידע האנציקלופדי על הפירות איננו מעניין אותי במיוחד והמירשמים לא יחסרו לי. עם כל הכבוד לבישול ואפיה על בסיס פרי הארץ, בבית שלנו מתייחסים לפירות כאל אוכל ולא כאל חומר גלם. לפעמים ריבה, לפעמים עוגה, אבל בעיקר רוחצים ואוכלים. מכסימום חותכים לסלט חי. מי שאוהב להתעסק בפירות — ימצא בספר שפע רעיונות, מאד מקוריים ועוד יותר אלגנטיים. רק רצוי לבדוק היטב אם הספר שלם.

צב"ש.

דורון סחף לנצחון גדול על צ'כיה 83:99

נבחרת הכדורסל שלנו פתחה ב„יד ימין" את הופעותיה באליפות אירופה כאשר הלמה בסגנית אלופת אירופה – צ'כוסלובקיה ★ המחצית הראשונה היתה שקולה (40:44) ואולם במחצית השניה התעלו כל השחקנים וכבר יצרו פער של 27 נקודות! ★ שילוב שחקני ספסל הביא להורדת ההפרש ★ גבור המשחק – הקפטן דורון ג'מצ'י ★ הבוקר – ב־10 – מול הולנד

אליפות אירופה ביוון
מאת ישראל פז שליחנו המיוחד

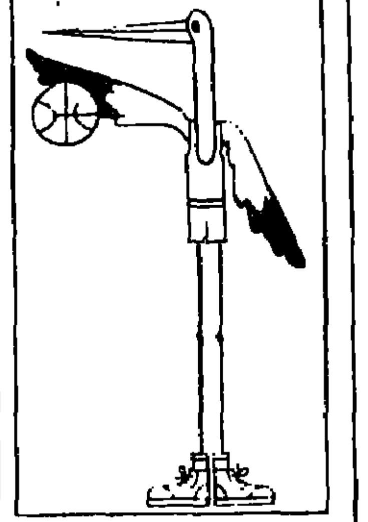

דורון ג'מצ'י. במשחקו ה־100 במדי נבחרת ישראל, סחף אתמול את חבריו לנצחון מזהיר — הגדול ביותר מאז 18 המיפגשים בין שתי הנבחרות ב־1955 — על נבחרת צ'כוסלובקיה — סגנית אלופת אירופה — 83:99, לאחר 40:44 במחצית. דורון קלע 37 נקודות באחוז מרהים — 12 מ־19 מהשדה ו־10 מ־10 בעונשין, 3 סלי 3 נקודות, ואפילו קטף שני כדורים חוזרים.

היתה זו פתיחה מהממת של נבחרת ישראל באליפות אירופה באולם הנפלא „שלום וידידות" בפיראוס וכמובן, מתנת ביכורים כחג השבועות. כל פרשני הכדורסל בפיראוס הופתעו מהיכולת הישראלית הנפלאה במחצית השנייה, בה כבר הובלנו שלוש פעמים ב־27 נקודות הפרש — 64:91, 66:93 ו־68:95. רק בסיום, כאשר המאמן צבי שרף החליף את כל כוכביו וסיים עם חמישייה של שחקני־ספסל, הצליחו הצ'כים לצמק עד ל־16 הפרש.

המחצית השנייה, או נכון יותר 17 הדקות הראשונות שלה, היו מהטובות ביותר שאני זוכר אי־פעם את הנבחרת הישראלית. זה היה קונצרט־של־כדורסל. אפילו הנסיון הרב של הצ'כים לא איפשר להם להיחלץ מהתנופה הישראלית. הסלים באו בזה אחר זה. על המלאכה ניצח, כמובן, „יד הזהב" של ישראל, דורון ג'מצ'י.

מחצית מורטת עצבים

המחצית הראשונה היתה מורטת עצבים. הישראלים יצרו אמנם יתרון מדי פעם, אבל ההגנה לא הצליחה לעמוד במבחן. במיוחד היה חלש לאוואן מרסר, החבר'ה התלוצצו שהוא משחק לפי שעון ארה"ב...

הענק שלנו ממש היה רדום ומסכן. לא קטף ריבאונדים, היה גרוע בהתקפה. בקיצור, זה לא היה מרסר שאנו מכירים. את המחצית השנייה פתח לאוואן בקטיפת כדור חוזר, אחר־כך ביצע חסימה מ„הסרטים" והשתפר ללא היכר. הדבר הכניס בטחון בכדורסלנים שלנו וההצגה החלה.

עדי גורדון ריכז בתבונה מירבית את משחק הנבחרת: הוא הכניס לחבריו מתחת לסלים „אסיסטים" נפלאים ואלה סיימו אותם כהלכה.

שחקן נוסף הראוי לציון הוא ארי רוזנברג. הבעייה הישראלית במחצית הראשונה היתה הצ'כי הוותיק, קאמיל ברבנק, בן ה־36, שצלף מכל מצב והשיג גם שלושה סלי 3 נקודות. ברגע שרוזנברג הופקד לשמור עליו נעלם הצלף הצ'כי לגמרי. בהיעדרו של שחקן מצטיין זה ניסו חבריו להשיג את סלי 3 הנקודות אולם גם האבליק וגם ראניאק, שניהם שחקנים מעולים, לא הצליחו לאפס את ידם והירבו להחטיא.

מה שאיפיין את המשחק הישראלי במחצית השנייה, בנוסף לאיכות הגבוהה, הן בהגנה והן בהתקפה, היתה הלחימה. היה ממש תענוג לראות את השחקנים, במיוחד אלה כ„תוצרת ישראל" (בלי לפגוע בכבודם של מרסר ולאסוף, שגם הם לחמו בצורה עילאית), מסתערים על כל כדור, בחירוק־שיניים, ומשחקים בלהט בלתי רגיל בהתקפה.

היכולת לנטרל את הצ'כים המנוסים ולא לאפשר להם בהגנה גמישה להגיע למצבי קליעה היה מסודות הנצחון המזהיר.

הצ'כים היו יותר „רומינגטים" במחצית הראשונה. הם מחקו הפרשים ישראלים ניכרים (7־9 נקודות) ואף הובילו, אולם ברגע שהפטיש הישראלי ניחת על ראשם הם לא היו קיימים יותר.

דורון ג'מצ'י וחבריו לא הותירו להם פתח־תקוה.

63 אחוז מהשדה

הישראלים הגיעו לאחוז קליעה גבוה מהשדה — 63 (38 מ־60). הם השיגו 4 סלי 3 נקודות מ־7 זריקות (ג'מצ'י — 3 ורוזנברג — 1). הצ'כים הירבו להחטיא, בעיקר במחצית השנייה, כשיצאו מהמסלול — רק 42 אחוז — 32 מ־75.

בעונשין ניצלו הישראלים 19 מ־25 — 76 אחוז, והצ'כים — 14 מ־22 — 63 אחוז.

מה שלא עשו מרסר ולאסוף בהתקפה ביצעו בקטיפת כדורים חוזרים. לאסוף קטף 11 כדורים חוזרים, כולם בהגנה, ומרסר 5. 4 בהגנה ו־1 בהתקפה. בשטח הרי־אונרים, ובכלל, ראוי לציין גם את איציק כהן הצעיר, שכמו מרסר קטף 5 כדורים חוזרים, 1 בהתקפה.

מוזר, אבל גורדון נמוך־הקומה קטף 3 כדורים חוזרים, תוך לחימה בלתי־מתפשרת מתחת לסלים (1 בהתקפה).

מאטיצקי 6, זופה, קרופילק וסויטק קטפו 5 כדורים חוזרים כל

דורון ג'מצ'י
אחוזי קליעה מדהימים

זוהי משלחת נבחרת הכדורסל כפי שצולמה בנתב"ג לפני היציאה למשחקי אליפות אירופה ביוון. רוב השחקנים נראים מחייכים. גם אתמול הם חייכו. הלוואי כך גם הבוקר מול ההולנדים. (צילם: אריה קנפר)

אחר לצ'כוסלובקיה.

בסיכום: ישראל זכתה ב־29 ריבאונדים, מהם 26 בהגנה ורק 3 בהתקפה — דבר המחייב שינוי במשחקים הבאים. ואילו צ'כוסלובקיה קטפה 36 כדורים חוזרים, מהם 21 בהגנה ו־15 בהתקפה.

הישראלים השיגו 8 סלים ב„אסיסטים" והצ'כים רק 2; ישראל איבדה 5 כדורים והצ'כים 10.

קצב מסחרר במחצית השניה

סוויטק קלע סל ראשון. ישראל, עם החמישייה גורדון, ג'מצ'י, שפע, מרסר ולאסוף החזירה במהירות — 2:8. גורדון קבע — 6:12, לפני שהצ'כים הגיעו — 11:12. דקות מבריקות של ג'מצ'י והיתרון הישראלי קפץ ל־11:20. התגובה הצ'כית היתה 11 נקודות רצופות מול משחק הגנה ישראלי כושל, במיוחד של מרסר והססן — 20:22. לצ'כוסלובקיה. המשחק התאזן — 22:22, 24:24, 26:26, 28:28 ו־32:32. רוזנברג קלע סל של 3 נקודות — 32:35. שוב יתרון צ'כי — 35:36 ו־35:37. איציק כהן היה גיבור שתי הדקות האחרונות של המחצית הראשונה — 40:40. כהן קלע נקודה, וג'מצ'י סיים בסל מרהים של 3 נקודות — 40:44.

במחצית הראשונה הובלנו אמנם. אך היו אלו 20 דקות בהחלט מרגיזות של נבחרת ישראל שלא גילתה מאומה.

המחצית השנייה נפתחה בקצב ישראלי מסחרר — 41:55, 43:58, 47:69 ו־49:73. הצ'כים לא עמדו בקצב והתמוטטו לגמרי. אבל אז היה רפיון זמני של הישראלים, והיתרון שלנו ירד ל־57:77. היתה זו אתנחתא קצרה.

המכונה הישראלית המשיכה שוב לקצור, ביעילות מירבית ויתרון השיא, שלוש פעמים היה 27 נקודות — 64:91, 66:93 ו־68:95, כשנותרו ארבע דקות לסיום.

המאמנים הישראלים נתנו לכוכבים לנוח והצ'כים ניצלו זאת — 83:97. ועופר פליישר סיים בסל חמש שניות מהסיום.

השופטים מאניני מצרפת ו[illegible] משווייץ עשו עבודה מצויינת.

● לישראל קלעו: ג'מצ'י 37 (12־19; 10־10; 3 סלי 3); רוזנברג 13 (6־8; 1 סל 3); דניאל 12 [illegible]; מרסר 11 (4־6); כהן 6 (2־2; 2־3); גורדון 4 (2־2); שפע 4 [illegible]; ופליישר 2 (1־1). שיחקו כל הזמן [illegible] לא קלעו הנפלד ושטיינהואר.

● לצ'כוסלובקיה קלעו: קרופילק 20 [illegible]; זופה 13; [illegible]; מאטיצקי 9; סויטק 6 [illegible]; ראקאק 4 ומקאלה 1.

שליחנו לפיראוס, ישראל פז, שוחח עם שני המאמנים:

שרף: הופתעתי מההפרש
פטרה: הגנה ישנונית

„הנצחון על צ'כוסלובקיה הוא אמנם גדול אבל לא צריך להשתגע. כל יום צריך לחשוב על מחר: כל יום הוא יום חדש" כך אמר קפטן נבחרת ישראל דורון ג'מצ'י לאחר משחק הנצחון הגדול על צ'כוסלובקיה.

„היו לנו דקות טובות מאוד בהן עשינו הפרש. יש לנו שחקנים חדשים שלא היו שותפים להתמודדויות הצמודות בעבר. הם בוודאי עוד ישתפרו" הוסיף ג'מצ'י שהיה אתמול הכדורסלן היעיל בנבחרת ישראל.

מי שלא היה מרוצה מעצמו היה הענק לאוואן מרסר: „שיחקתי חזק ולכן ניצחנו. הייתי קצת [illegible] פשוט לא הלך. הייתי נרגש, אינני מרוצה מעצמי. אני בטוח שבמשחק נגד הולנד הבוקר תהיה לנו מלחמה של ממש".

מחמאות לנבחרת ישראל העניק גם מאמנה של נבחרת מערב גרמניה הישראלי רלף קליין: „המחצית השניה היתה מצויינת. נהניתי מכמה שחקנים צעירים שהוכיחו כי יש לנו עתיד".

מה אומרים שני מאמני הנבחרות?

● צבי שרף, מאמן נבחרת ישראל: „ההיסטוריה במשחקים בין צ'כוסלובקיה וישראל בעשרה המשחקים האחרונים מורה על מאבקים שקולים. לכן הופתעתי מאוד כאשר הולכנו ב־27 הפרש במחצית הראשונה. היו לנו בעיות עם ברבנק. לא הצלחנו למנוע ממנו לקלוע. אני מאושר שהתחלנו את האליפות ביד ימין".

בתשובה לשאלה איזה צעירים היה רוצה לציין השיב שרף: „הם צעירים מצטיינים אך אינני מוכן לנקוב בשמות כבר אחרי המשחק הראשון. רק בסיום האליפות אהיה מוכן להשיב על שאלה זו".

מאמנה של נבחרת צ'כוסלובקיה ונבחרת אירופה, פאבל פטרה, היה המום. בטון עגום כשהוא מדבר צ'כית, על אף שהוא שולט באנגלית, אמר: „אני מסכים לדברים שאמר שרף. הופתעתי מרמת נבחרת ישראל. לא האמנתי שישראל תנצח בקלות כה רבה. ישראל שיחקה מצוין מאוד בהתקפה באחוזי קליעה מרהימים. אנחנו לא שיחקנו ברמה שציפיתי. משתקני. ההגנה שלנו היתה ישנונית".

האם השעה המוקדמת (10 בבוקר) הפריעה?

● שרף: „איזה שאלה? שחקנים רגילים לשחק ב־8 בערב. לרוע מזלנו נקבע לנו לשחק ב־10 בבוקר. אבל התכוננו לכך".

● פטרה: „לא טוב לשחק ב־10 בבוקר. חששתי מהשעה המוקדמת. לא התכוננו במיוחד לשחק בשעה כזו".

הבוקר מול הולנד
שרף: צפויה מלחמה

מאת ישראל פז, שליח „על המשמר" לאליפות אירופה

„צפויה לנו מלחמה גדולה היום נגד הולנד. אני בטוח שהולנד שהפסידה אתמול לפולין (91:84) תעשה הכל כדי לנצח את ישראל ולחזור לתמונה" — דברים אלו אמר אתמול צבי שרף מאמן נבחרת ישראל לקראת הדו־קרב הגדול נגד הולנד הבוקר בשעה 10.

ההולנדים היו אתמול מדוכאים מאוד אחרי הפסדם לפולין. „הייתי בטוח שננצח" אמר המאמן ההולנדי רוד וארווין.

הפולנים כלל לא הזכירו את חולשתם במשחקי טורניר משחקי הפועל. הם היו נמרצים ויעילים על אף שפיגרו — 41:45 במחצית הראשונה. הם השתפרו מאוד לאחר ההפסקה ובסיום גילו יכולת טובה והוציאו את העוקץ ממשחקה של הולנד.

ראוויש זליג היה הקלע הטוב ביותר בנבחרת פולין — 29 נקודות. נוסף לו התעלה פיקל הענק.

הבעיה שתהיה הבוקר לישראל היא כיצד לסגור את הענק ההולנדי ריק סמיטס שגובהו 2.21 מטר והוא רק בן 21. זהו שחקן מסוכן מאוד. היחיד שאיים על פולין וקלע 29 נקודות. גם הותיק קייפרס היה טוב (18 נקודות), אבל כל השאר נתפסו לחולשה רבה.

נראה לי שאם ישראל תצליח לסגור את סמיטס וללחום כמו אתמול נגד צ'כוסלובקיה היא תוכל לגבור גם על הולנד, אם כי אני מניח שאפשר לשבור את ההולנדים כפי שעשינו לצ'כים. נצחון הבוקר על הולנד יבטיח, ככל הנראה, את ההופעה הישראלית בבית הגמר של האליפות (8־1).

המפגשים מול ההולנדים: 14 נצחונות – 11 הפסדים

1963	ישראל — הולנד	55:70
1967	הולנד — ישראל	72:82
	ישראל — הולנד	72:76
1968	ישראל — הולנד	64:66
1969	ישראל — הולנד	55:63
	ישראל — הולנד	56:71
1971	ישראל — הולנד	58:70
1973	הולנד — ישראל	67:71
1975	ישראל — הולנד	80:81
1976	ישראל — הולנד	62:63
	הולנד — ישראל	81:83
	ישראל — הולנד	79:85
1978	הולנד — ישראל	76:80
	הולנד — ישראל	98:114
1980	הולנד — ישראל	69:76
1982	ישראל — הולנד	75:77
	הולנד — ישראל	49:93
1983	ישראל — הולנד	64:84
	ישראל — הולנד	80:86
	הולנד — ישראל	72:78
1984	ישראל — הולנד	82:84
1985	הולנד — ישראל	80:86
1986	הולנד — ישראל	71:96
1987	ישראל — הולנד	71:78
	הולנד — ישראל	78:85

טבלת הבית הישראלי

1.	ישראל	1	83־99	2
2.	פולין	1	84־91	2
3.	איטליה	1	78־84	2
4.	גרמניה	1	84־78	1
5.	הולנד	1	91־84	1
6.	צ'כיה	1	99־83	1

יומן פיראוס/ישראל פז
היה טוב – וזהו

נעים היה אתמול לשבת באולם ההדר בפיראוס לעקוב אחרי משחקי היום הראשון באליפות אירופה. זאת כמובן אחרי נצחון ישראל על צ'כוסלובקיה. כשאתה מנצח מסתכלים אליך בהערכה, ואם אתה מפסיד מסתכלים עליך ברחמים.

לא הייתי מסיק מסקנות קיצוניות לגבי הנצחון אתמול. היה טוב — וזהו. אסור להתרפק על מה שהיה: זה לא משחק בין ארצי בודד. אליפות אירופה היא סידרה של מאבקים שאסור להרפות. ולו למשחק אחד. „פאשלה" אחת ואתה מאבד לעיתים את עולמך. במשחקים מעין אלו חשוב לפתוח היטב ולכן אני מעריך את הנצחון על צ'כוסלובקיה — 83:99 המיוחד. הדבר בוודאי יגביר את המוטיבציה, יכניס בטחון לשורות הנבחרת. בה משחקים 8 כדורסלנים להם זו אליפות אירופה ראשונה.

ישראל, ובמיוחד דורון ג'מצ'י, קיבלו אתמול הרבה מחמאות אחרי הנצחון על צ'כוסלובקיה, שהיא סגנית אלופת אירופה מלפני שנתיים.

הערכה שלי היא שאם ישחקו הישראלים כמו אתמול במחצית השנייה יוכלו להתמודד וגם לגבור על רוב הנבחרות בבית שלנו. תקוותי שהלחימה כמו אתמול תמשיך להיות המוטיב למשחק נבחרתנו.

הנצחון הגבוה בכל הזמנים

אגב, זה היה הנצחון הגבוה ביותר של ישראל על צ'כוסלובקיה עד כה. היתה עוד נקודה סיקנטית אתמול בפיראוס שנגעה לישראל. אבל לא רק לנו. ברית המועצות לא תיוצג בנבחרת אירופה שתשחק החל מה־17 ביוני בתל־אביב, בסלוניקי ובסופיה. לציון פרדתם של הכדורסלנים לו סילבר, גומאס ובולומייב.

שני שחקנים סובייטים נכללו בנבחרת אירופה. סאבוניס לא הגיע לאליפות אירופה. הסובייטים אומרים — פציעה. ישנן גם רכילויות אחרות. טיכוננקו כן בא אך לא ילבש את מדי נבחרת אירופה. הסיבה. אם כי מזכ"ל פיב"א בורה סטנקוביץ' אינו רוצה להודות בכך, היא בוודאי פוליטית.

שיפור יחסים? עדיין לא

על אף הדיבורים על שיפור היחסים בין ישראל וברית המועצות לא הגיע כנראה הדבר לידיעת מוסדות הספורט בברית המועצות. אלו ממשיכים בקו הנוקשה שלהם.

ישראל איננה קיימת לגביהם. המדיניות שלהם להתנכל לישראל בכדורגל, או לא לשחק בארץ והמוסקבה במשחקי גביע אירופה נגד מכבי ת"א — נמשכת גם לגבי הופעת סובייטים בנבחרת אירופה כשמדובר במשחק בישראל. מי שנפגע מכך במיוחד הוא טיכוננקו שאמר כי הוא „מת לבוא ולשחק בתל־אביב".

היוונים ראויים לכל השבחים על ארגון האליפות. הם עושים זאת בצורה חיובית ביותר. הייתי ב־13 אליפויות קודם לכן ואני יכול לומר שמבחינת כל התנאים והארגון הכל דופק בצורה מושלמת. אם האליפות תסתיים בכך יזכו בוודאי היוונים בנקודת ציון נוספת בדרך לאירוח המשחקים האולימפיים.

נקודה ישראלית שלישית: השופט שלנו טוד וורוניק נקבע לנהל את המשחק המסקרן של היום הראשון בין ברית המועצות ליוגוסלביה.

ספרד – צרפת 70:111

טבלת בית א'

1.	ספרד	1	70־111	2
2.	יוון	1	77־109	2
3.	בריה"מ	1	93־100	2
4.	יוגוסלביה	1	100־93	1
5.	רומניה	1	109־77	1
6.	צרפת	1	111־70	1

בבית א' הביסה אתמול ספרד את צרפת 70:111. המצטיין בשורות ספרד היו סאן אפיפניו שקלע 31 נקודות ולצרפת קלעו אוסטרובסקי 15 וזניסון 14.

בריה"מ גברה על יוגוסלביה. ברית המועצות זכתה אמש בנצחון על יוגוסלביה — 93:100 לאחר קרב נחרד בעיקר במחצית הראשונה. בהפסקה היתה התוצאה 41:44 — לסובייטים. בתחילת המחצית השניה במצב של 41:48 נכנס דרזן פטרוביץ' לאחר ששבת מאונס עד אז. המשחק התקרר ועד לשניות האחרונות התנהל קרב על כל כדור כשפטרוביץ' היה הקלע הטוב ביותר — 22 נקודות כ־18 דקות משחק.

תגלית המשחק היה הסובייטי מרצולוניס בן 23 מוילנה שגובהו — 1.67 שהלהיב במבצעים וקלע 18 נקודות.

שופטו דוכים מיוון וורוניק מישראל שלא פעם התקשו לשלוט במשחק. וורוניק ניהל דיאלוג לא כל כך סימפטי עם המאמן הסובייטי אלכסנדר גומלסקי.

במשחק נוסף הביסה יוון את רומניה — 77:109 כשגאליס קלע 44 נקודות.

איטליה — מערב גרמניה 78:84

נבחרת איטליה גברה בבית הישראלי על נבחרת מערב גרמניה. אותה מדריך הישראלי רלף קליין 78:84 לאחר 38:46 במחצית. האיטלקים פתחו בסערה והוליכו בהפרשים גבוהים אולם הגרמנים הצליחו לאזן את התוצאה ולהפוך את המשחק לחריף.

לאיטלקים הירבו לקלוע ריבה 28 וקוסטה 16.

למערב גרמניה וקל 31 וקוך 22.

רוזנברג וכתנא הגיעו לאולם ברגל

מאת שליחנו המיוחד לאליפות אירופה

חג השבועות היקשה על הכדורסלן הישראלי ארי רוזנברג. כשומר מסורת לא נסע עם חבריו לאולם המשחקים.

הוא הקדים לצאת יחד עם עוזר המאמן רני כתנא והשניים עברו ברגל למעלה מ־3 ק"מ. הדבר לא הפריע לרוזנברג להצטיין במשחק. עבורו היה זה אימון מצויין.

הסובייטים לא יבואו לתל־אביב

מאת ישראל פז, שליח „על המשמר" לאליפות אירופה

כדורסלני ברית המועצות לא יבואו עם נבחרת אירופה לישראל להתמודד נגד מכבי ת"א ב־17 ביוני. במקומם של ארבידס סאבוניס הפצוע, שאיננו גם בפיראוס וטיכוננקו ישחק בנבחרת אירופה היוגוסלבי סטויאן [illegible] (2.16 מטר) והצרפתי [illegible] דקורי. הודעה רשמית על כך נמסרה אתמול באליפות אירופה בפיראוס.

המאמן הצ'כי פאבל פטרה שהוא גם מאמן נבחרת אירופה קיבל הודעה על השינוי מיד כתום המשחק בין ישראל לצ'כוסלובקיה. הוא לא היה מאושר מכך כאשר מסר את הידיעה במסיבת העיתונאים.

לאחר יותר פורסמה הודעה רשמית על השינוי בנבחרת אירופה. מדוע נשאל בורה סטנקוביץ' מזכ"ל פיב"א. תשובתו: משיכת כתפיים וחיוך... (אגב, טיכוננקו לא ישחק בסלוניקי ובסופיה).

את מכבי ת"א ינהל במשחק נגד נבחרת אירופה המאמן החרש־ישן רלף קליין וזאת לאחר שהמאמן צבי שרף הודיע כי אין ברצונו לנהל את הנבחרת הישראלית.

פטרסון דרש 350 אלף דולאר מטרסר

מאת ישראל פז

דן פטרסון לא ימשיך כנראה לאמן את אלופת אירופה טרסר מילאנו אותה הצעיד לכל התארים האפשריים באיטליה ובאירופה. הסיבה: פטרסון תבע שכר של 350 אלף דולאר לעונה. הסכום הזה הבהיל את האיטלקים.

ג'יימס וורתי דרס את בוסטון — 113:126

מאת שלמה מלחי
מיוחד ל„על המשמר", לוס־אנג'לס, טלפונית

ג'יימס וורתי, דרס שלושם את לארי בירד וחבריו כשקלע 33 נקודות והעניק לקבוצתו הלוס־אנג'לס לייקרס נצחון ראשון ומוחץ במסגרת גמר משחקי הנ.בי.איי. 113:126.

וורתי, יחד עם חברו מג'יק ג'ונסון, פתחו את המשחק בסערה. מנוחת 8 הימים כלל לא ניכרה במשחקם ששטף ורום ללא דופי. הפתיחה היתה „רצחנית". לאחר 0:9 ללייקרס צימקו בהמשך הסלטיקס ובתום הרבע הראשון היתה התוצאה — 30:39 ללוס אנג'לס.

ברבע השני התמוטטו לארי בירד וחבריו כאשר הלייקרס עלו ליתרון מכריע — 30:51. ממצב 90:103 קפצו מג'יק וחבריו ליתרון 91:114 ואז „רוקנו" שני המאמנים את ספסליהם והתוצאה צומקה — 113:126 בסיום.

מג'יק ג'ונסון הוסיף 29 נקודות למנצחים כאשר ביירון סקוט קלע אף הוא מנת סלים נכבדה — 20.

בשורות בוסטון התעלה רק לארי בירד עם 32 נקודות.

המשחק השני ייערך הלילה.

● כדוריד

הסטודנטים הפתיעו את יפאן 13:19

במשחקי אליפות העולם לסטודנטים בכדוריד הנערכים ברומניה חוללה בערב החג נבחרת אס"א ישראל הפתעה מרעישה כשגברה על יפאן 13:19.

את השערים לאס"א כבשו: יוסי אוסלנדר 6, דן בלדר 5, דורון אלינג 3, גבי ספרן 2, יצחק זיגלר 2 ואיתן שיבי 1.

במשחק אחר בבית שלנו גברה ברית המועצות על ארצות הברית 18.24.

בעקבות הנצחון של אס"א על יפאן תשחק ארצות הברית בבית ו־8 עם ברית המועצות ואס"א תשחק בבית 9־16.

● כדורעף

נצחון כפול למבואות עירון

נצחון כפול השיגו בנות ובני מבואות עירון בשוטי בגמר אליפות בתי הספר התיכוניים לכיתות ט'.

מבואות עירון השיגו נצחון כפול על קרית אתא בשיעור 0:2.

בין בנות מבואות עירון בלטו אוריאן אשכולי ועידית אפשטיין ואילו בין הבנים התעלו בועז בדדור ודוד וייס.

המשחקים התקיימו בירושלים.

● טניס

לנדל, מאצ'יר, וילאנדר ובקר בחצי גמר הרולאן גארוס

משחקי חצי גמר אליפות צרפת הפתוחה בטניס ברולאן גארוס יתקיימו מחר בין הצ'כים איוואן לנדל ומילוסלאב מאצ'יר ובין השבדי מאטס וילאנדר והמערב גרמני בוריס בקר.

במשחקי רבע הגמר הכניע השבדי וילאנדר, המדורג רביעי, את הצרפתי יאניק נואה המדורג שישי. וילאנדר ניצח 4:6, 3:6, 2:6.

בקר ניצח את האמריקני ג'ימי קונורס 3:6, 3:6, 7:5, לאחר שהגשם הפריע במהלך המשחק שהופסק למשך חצי שעה.

יום קודם לכן ניצח איוואן לנדל את האקוודורי אנדראס גומז. לנדל ניצח ב־4 מערכות 7:5, 4:6, 1:6, 1:6. המשחק נמשך 3 שעות.

מאצ'יר גבר על בן־ארצו קארל נובצ'ק 6:7, 1:6, 2:6, תוך שעתיים. בגמר הפלשינג־מידו נפגשו ביניהם לנדל ומאצ'יר כשידו של לנדל היתה על העליונה.

מבין ארבעת הטניסאים בגמר 2 כבר נצחו. לנדל ווילאנדר. שני האחרים טרם הצליחו להעפיל אפילו לגמר.

בין הנשים יפגשו בשלב חצי הגמר היום בפעם ה־72 מרטינה נוורטילובה מול כריס אוורט, שתיהן נפגשו בגמר אשתקד וכריס ניצחה. חצי הגמר השני ייערך בין שתי הצעירות בנות ה־17 שטפי גראף ממערב גרמניה וגבריאלה סבטיני מארגנטינה.

אוורט הכניעה את האיטלקיה רפאלה רג'י 2:6, 2:6 ואילו נוורטילובה ניצחה את הגרמניה קלאודיה קולש 1:6, 2:6.

פרקיס בגמר אליפות השבועות

שחר פרקיס העפיל אתמול לגמר אליפות חג השבועות המסורתי בטניס. הטורניר נערך במועדון הכרמל, חיפה.

פרקיס גבר בשלב חצי הגמר על תומר צימרמן 2:6, 1:6. ברבע הגמר ניצח פרקיס את מיכאל דניאל — 5:7, 1:6.

היום אחר הצהריים יתקיים משחק חצי הגמר השני ובו יתמודדו יורם בראון (שגבר על דורון הרטל — 6:7, 2:6), ואוהד ויינברג (שגבר על יובל עזצי 1:6, 3:6, 4:6).

הפועל ר"ג ובת־ים קרובות לארצית

בפתיחת משחקי המבחן על הזכות לשחק בעונה הבאה בליגה הארצית ניצחו הפועל רמת־גן (את הפועל מרמורק) והפועל בת־ים (את מכבי חדרה) בתוצאה הזהה 1:3 ★ בשבת, ב־6, תפגשנה שתי המנצחות ולפני כן שתי המנוצחות

רמת־גן בדרך הנכונה

טבלת המבחנים

1.	הפועל בת־ים	1	3־1	3
–.	הפועל רמת־גן	1	3־1	3
3.	הפועל מרמורק	1	1־3	0
–.	מכבי חדרה	1	1־3	0

הפועל רמת־גן — הפועל מרמורק 1:3 (1:2)

מאת עמי רוזנברג

הפועל ר"ג עשתה אתמול צעד גדול להשארות בליגה הארצית כאשר ניצחה במשחק המבחן הראשון את הפועל מרמורק 1:3. נצחון משמעותי לקראת המשך משחקי המבחן.

הרמת גנים, בניצוחם של מרדכי בייטנר, שמעון פרץ והשחקן מספר 1 במגרש עוזי צדקה גילו בפתיחה משחק מהיר, מלווה בצירופים נאים כששחקני מרמורק נראו מבולבלים. כבר בדקות הפתיחה ניתנו לאריק גילדרוביץ הרמת־גני שתי הזדמנויות נוחות שהוחטאו בצורה פויה.

היתרון הרמת־גני הניב את השער הראשון בדקה ה־25. עומר אוסובסקי בעט כדור עונשין סמוך לקו ה־16, ובתוך הערבוביה פגע הכדור ברגלו של בן ציון פנקס ממרמורק וחדר לשערו הוא — 0:1 לרמת־גן.

חלפו שמונה דקות וכבר 0:2. השוער עמיר לוינגר ביצע עבירה על חלוץ רמת־גן יואב זוהר והשופט יהושע לויה (חלש) הורה על הנקודה הלבנה. שמעון פרץ בעט היטב וקבע 0:2.

במצב זה שנו שחקני רמת־גן כשנסוגו לרחבת שערם. שחקני מרמורק, בניצוחם של אילן בן דרור וכן ציון פנקס, יצאו להתקפות נגד.

בדקה ה־40 בעט בן ציון פנקס כדור עונשין מ־20 מטרים אותו הדף השוער הרמת־גני שמואל גילרדי לקרן, זרח שעובי הגביה את כדור הקרן ופנקס שכבש קודם לכן שער עצמי איזן את כיבושו כשנגח לרשת הפועל רמת־גן 1:2.

לאחר ההפסקה המשיכו שחקני מרמורק להכתיב את הקצב אולם בסון החטיא שער בטוח.

בהמשך התעלם השופט משתי הכשלות ברורות שנעשו על אילן בן דרור ממרמורק בתוך רחבת רמת־גן. הכשלות שחייבו בעיטות מהנקודה הלבנה. בהמשך החטיא פנקס שער בטוח ממסירה של בן דרור.

שחקני מרמורק שזנחו את ההגנה ספגו שער נוסף שלוש דקות לפני הסיום לאחר שיעקב זומדר נשלח לכדור עומק ומול השוער לוינגר בעט כדור שטוח מ־14 מטרים וקבע 1:3 להפועל רמת גן.

המשחק נערך באיצטדיון ר"ג לעיני 2000 צופים.

● הפועל רמת־גן: גילרדי, בייטנר, אוזן, כהנר, קרייג, ביטון (ברשצקי), אוסובסקי, צדקה, פרץ, גילדרוביץ, זוהר (זומדר).

● הפועל מרמורק: לוינגר, מ. כהן, צרוק, בסון, שרעבי, פרידמן, בן־דרור, תמיר (אבידוב), פנקס, שכטר, שעובי.

מאיר בן־גיגי (משמאל) יורה את כדור השער הראשון לזכות הפועל בת־ים בנצחון 1:3 על מכבי חדרה. מימין מנסה לחסום את מעוף הכדור צורי כהן הבלם הקידמי של מכבי חדרה ושומרו האישי של בן־גיגי במשחק (צילם: אריה קנפר)

חדרה תקפה – בת־ים כבשה

הפועל בת־ים — מכבי חדרה 1:3 (0:1)

מאת משה רוזנברג

כדורגלני הפועל בת־ים פתחו אתמול את משחקי המבחן לעלית הליגה הארצית ברגל ימין כשהכניעו 1:3 את מכבי חדרה.

חניכיו של אריה בז'רנו מבת־ים גילו משמעת טאקטית יוצאת מן הכלל. הם שיחקו משחק זהיר והתבססו על התקפות מתפרצות כאשר חוליית הקישור הבת־ימית סוגרת את קשרי חדרה.

מעוז ההגנה של בת־ים היה הבלם גבה הקומה אבי אזהרי ששימש תחנה אחרונה לחלוצי חדרה המסוכנים. דוד נמני, למרות שלא הכתיע, היה המסוכן מבין חלוצי בת־ים. כאשר הכדור הגיע לרגליו ניצב שער חדרה בסכנה.

החדרתים אמנם תקפו יותר וגם החמיצו מספר רב של שערים אולם משחקם התבסס רק על שני שחקנים, רוני ויצמן, גבה הקומה, שפתח ככלם ובהמשך ניסה לסייע לחבריו בהתקפה ועייש סויסה החלוץ המסוכן שניחן בכושר כידרור מעולה אבל לא זכה לסיוע משני החלוצים האחרים יגאל אלחדר וגבי סבאג.

הפתיחה התנהלה ביתרון קל של חדרה כשסויסה לא ניצל טעות של נמרוד דרייפוס (6) ומקרוב בעט חלש והשוער משה מרקוביץ (טוב) קלט.

ההתקפה הראשונה של בת־ים הניבה את השער הראשון. הקשר משה בוטביקה הריץ כדור עומק למאיר בן גיגי (22), הגנת חדרה ציפתה לשריקה לנבדל, בן־גיגי התקדם ומ־14 מ' „הטיס" את הכדור אל מתחת למשקוף. שער נדיר ביופיו.

הזדמנות להשוות ניתנה לחדרתים (40) אבל כדורו של סויסה מ־20 מטרים נהדף במשקוף שער בת־ים.

דקות הפתיחה של המחצית השנייה התנהלו ביתרון חדרתי ובדקה ה־49 הם זכו בשער השוויון. השופט רחמים דינאצ'י פסק על הנקודה הלבנה לאחר נגיעת יד של נמרוד דרייפוס רוני ויצמן בעט היטב והשוויה ל־1:1.

בני רובין שנכנס לשחק בבת־ים הביא למפנה. ולאחר כדור עונשין שבעט והשוער הדף לקרן השיגה בת־ים יתרון 1:2. כתום התקפה מתוכננת הגביה דוד נמני מאגף ימין (56) ומשה עובדיה בעט מקרוב לרשת.

החדרתים זנחו את ההגנה, תיגברו את החוד, דבר שעלה להם בספיגת שער נוסף בדקה ה־69. היה זה שער עצמי אומלל. חבטי, שנכנס לשחק במקום פרץ, בעט כדור מתוך הרחבה. הכדור פגע בראשו של רוני וייצמן וחדר לרשת, 1:3 לבת־ים.

עד לסיום ראינו החמצות של חדרה שהגיעו לשיאם בדקות הסיום כשגבי סבאג החטיא פעמיים ורוני וייצמן בעט כדור למשקוף בדקת הסיום.

המשחק נערך באיצטדיון ברמת־גן לעיני 1,500 צופים.

● הפועל בת־ים: מרקוביץ, דרייפוס, אוחיון, יוסילביץ, אלמוזלינו, בוטביקה, נ. יוסף מזור (רובין), נמני, בן־גיגי (שלום), עובדיה.

● מכבי חדרה: עמירה, פרץ (חבטי), וייצמן, צ. כהן, איילון, גרלן (נ. יצחק), ח. סויסה, אברג'יל, י. סויסה, אלחדר, סבאג.

כוח מתוגבר הרחיק את מאמן מרמורק

מאת משה רוזנברג

תקרית מצערת ובלתי נעימה היתה אתמול במהלך משחק המבחן בין הפועל רמת־גן והפועל מרמורק.

שופט המשחק יהושע לויה הורה למאמן הפועל מרמורק נתן ברזילי לעזוב את תחומי האיצטדיון לאחר שהמאמן העיר לו בטונים גסים.

ברזילי סירב לצאת מתחום האיצטדיון, כאן נכנסו לתמונה חמישה שוטרים שניסו לתפוס את המאמן כדי להוציאו מתחום האיצטדיון. זה לא הלך להם בקלות והוזעקו שני אנשי משמר הגבול. אלו כבר היו יותר חזקים. כל אחד מהם תפס את ידו של ברזילי בכוח.

המאמן ניסה להתנגד בשאגות אבל הפעם לא הלך לו ובלוויית חמישה שוטרים ושני אנשי משמר הגבול הוא נלקח מחוץ לתחומי המגרש לעבר היציע.

שבדיה – איטליה 0:1

נבחרת הכדורגל של שבדיה ניצחה אמש בשטוקהולם את נבחרת איטליה 0:1 (0:1) ועלתה לראש טבלת בית מספר 2 באליפות אירופה.

את שער הנצחון הבקיע פטר לארסון בדקה ה־25, לעיני 40 אלף צופים.

טבלת בית 2

1.	שבדיה	5	1־10	9
2.	איטליה	5	3־11	8
3.	שווייץ	4	7־7	3
4.	פורטוגל	4	4־5	3
5.	מאלטה	6	3־19	1

המשחק הבא בבית, יהיה ב־17 ביוני, בו תארח שווייץ את שבדיה.

דנמרק – צ'כוסלובקיה 1:1

נבחרות הכדורגל של דנמרק וצ'כוסלובקיה סיימו בקופנהאגן בתיקו 1:1 (0:1), בבית מספר 6 באליפות אירופה.

כ־47 אלף צופים הריעו ליאן מולבי מליברפול, שהיקנה יתרון למקומיים בדקה ה־16, אולם נדהמו, כאשר איוואן האשק השווה בדקה ה־48.

גם המשחק הראשון ביניהן בברטיסלבה נסתיים בתיקו אפס.

טבלת בית 6

1.	דנמרק	4	3־1	6
2.	צ'כוסלובקיה	4	5־2	5
3.	וולס	3	6־2	4
4.	פינלנד	5	1־10	1

בריה"מ – נורבגיה 0:1

שער שכבש אלכסנדר זאוואי־רוב בדקה ה־18, היקנה לברית המועצות נצחון על נורבגיה 0:1 באוסלו, בבית מספר 3, לעיני יותר מעשרת אלפים צופים.

נצחון זה הצעיד אותה צעד קדימה להופעה בגמר במערב גרמניה בשנה הבאה.

מנסדורף הוזמן לאליפות שווייץ

מאת יוסף אלמרן, כתב „על המשמר" בשווייץ

עמוס מנסדורף הוזמן להשתתף באליפות הטניס הפתוחה של שווייץ המתקיימת כל שנה בגשטאד בתחילת יולי.

לאחר הנצחון על שווייץ במסגרת גביע דייוויס השאיר שלמה גליקשטיין רושם טוב. שבועון הספורט „לה סימין ספורטיבי" כתב שאין ספק שיוזמן לגשטאד ואולם בינתיים עמוס מנסדורף הוא הישראלי היחידי המופיע ברשימה הסופית של המוזמנים, הכוללת גם את גלן מקנרו, השבדים מיכאל פרנפוש ואנדראס יארידה, הצ'כי קארל נובאצ'ק והספרדי אמיליו סאנצ'ס.

אקשן במאבק בין שתי נציגות הליגה הארצית במשחקי המבחן. בן־ציון פנקס (מימין) ועופר שרעבי מהפועל מרמורק ומרדכי בייטנר (משמאל) מהפועל רמת־גן במאבק על הכדור המשחק בו ניצחו הרמת־גנים 1:3 (צילם: אריה קנפר)

מוסקווה: הטייס הגרמני לא פעל על דעת עצמו

הודיעה שיועמד לדין על חדירה לטריטוריה הסובייטית □ „כניסה לתחום האויר של בריה"מ אינה נושא לבדיחות"

מוסקבה.— ולנטין פאלין, מעוזריו הקרובים של מנהיג בריה"מ מיכאל גורבאצ'וב, אומר כי הולכת ומתבררת העובדה, שהטייס הגרמני אשר נחת במטוס קל בכבר האדומה לא פעל לבדו. „הרקע מסובך יותר ממה שסברנו בתחילה", אמר פאלין בראיון שהעניק לטלוויזיה המערב-גרמנית.

מתיאס רוסט, הצעיר המערב-גרמני בן ה-19, שנחת במטוסו הקל ליד חומת הקרמלין בשבוע שעבר, יועמד למשפט — הודיע עורך בכיר של עתון סובייטי.

דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב, אמר בראיון שהעניק לטלוויזיה אמריקנית, כי השלטונות הסובייטיים בוחנים את ההנחה, כי רוסט היה מעורב בקשר שנועד לבדוק את מערכת ההגנה האווירית הסובייטית.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרישמית „טאס", מסרה במרומז, כי טיסתו של רוסט זכתה לתמיכה רישמית בבון. כן מסרה „טאס", כי ידיעות המתפרסמות בעתונות המערב-גרמנית „מעלות שאלות מראיגות" לגבי הפרשה. „טאס" הוכירה, כי העתון המערב-גרמני „ריינישה פוסט" אינו מוציא מכלל אפשרות כי מתנגדי הדטאנט אכן רצו שהסובייטים יפילו את מטוסו של רוסט, „כדי להלהיב את דעת הקהל, לבודד את בריה"מ, ולערום מיכשולים על שיחות פירוק הנשק בז'נווה."

פקידים מערב-גרמניים בכירים בבון סרבו להתייחס לרמזים הסובייטיים, כי נחשפו פרטים חדשים ההופכים את פרשת המטוס לחמורה יותר.

דובר משרד החוץ בבון אמר במסיבת עתונאים, כי רוסט לא אמר דבר על מניעי טיסתו לעובדי השגרירות המערב-גרמנית במוסקבה, אשר ביקרו אצלו בכלא לפורטובו במוסקבה. הדובר סירב להעלות השערות לגבי סיבות הטיסה.

מאידך הדגיש, כי שלטונות בריה"מ מנהלים את חקירתו של רוסט „באורח תקין לחלוטין".

הלייבור צוברת נקודות בסקרים לקראת הבחירות בשבוע הבא

לונדון.— כאשר נפתח מסע הבחירות בבריטניה לפני שלושה שבועות, נראו סיכויי מפלגת הלייבור לזכות בבחירות — אפסיים.

8 ימים לפני ההצבעה, מה שנראה בלתי-אפשרי כשתאצ'ר הודיעה על בחירות כלליות, שוב אינננו חסר סיכוי לחלוטין.

אמנם סקרי דעת קהל מרווחים, שלשמרנים יש עדיין יתרון. אך בניגוד לכל התצפיות, הצליחה מפלגת הלייבור בהנהגת ניל קינוק לשפר את מעמדה והתוצאות הצפויות אינן ברורות כלל וכלל.

סקר דעת קהל שנערך על-ידי הבי-בי-סי, באיזורים שיכריעו את תוצאות הבחירות, מעלה את הסיכוי שהלייבור תתאושש במידה כזו, שתמנע מהשמרנים נצחון ברור.

ג'ורג' ג'ונס, פרופ' לפוליטיקה באוניברסיטת לונדון, מתנבא שבבחירות שייערכו ב-11 ביוני עלול להיווצר מצב, שאף מפלגה לא תזכה ברוב בפרלמנט שבו 650 מושבים.

צי סרילנקה הדף ספינות הודיות שהחישו אספקה לטאמילים

קולומבו.— יחידות צי של סרי-לאנקה אילצו 20 ספינות-אספקה הודיות לשוב על עקבותיהן, ולא התירו להם לשוט עד לחצי האי ג'אפנה.

„עמדנו על כך שלא נוכל להתיר להן לבוא לג'אפנה, והספינות שבו על עקבותיהן", אמר דובר ממשלתי בקולומבו.

הודו, מצידה, הודיעה גם היא, כי יחידות חצי של סרי-לאנקה חסמו את דרכן של 20 ספינות הודיות שביקשו להחיש אספקת חרום לאוכלוסיה הטאמילית שבחצי האי ג'אפנה בסרי-לאנקה.

דובר מטעם משרד החוץ ההודי אמר בניו-דלהי: „נגרמה לנו ראגה רבה וצער עמוק לנוכח העובדה, שצי סרי-לאנקה, בתירוץ זה או אחר, מנע מן הספינות להתקרב אל יעדן".

ממשלת סרי-לאנקה איימה קודם לכן לעצור את האנשים שבספינות, על פגיעה בחוקי סרי-לאנקה, אם אמנם ייכנסו הספינות ללא היתר למים הטריטוריאליים של סרי-לאנקה.

הודו פתחה במבצע האספקה בשעות אחרי הצהרים של יום ד'. בראש הפליגה ספינה ועליה דובר של משרד החוץ ההודי, שמונה פקידים של הצלב האדום הבינלאומי, וכמאה עתונאים. בעקבותיה שטו 19 ספינות דייג ובהן מצרכי מזון ותרופות.

דובר של משרד החוץ ההודי הטעים, כי אף אחת מן הספינות לא השתייכה לצי ההודי.

הודו, שבדרומה חיים כחמישים מיליון טאמיליים, הביעה דאגה חמורה לנוכח מבצע צבאי של כוחות סרי-לאנקה נגד המורדים הטאמיליים, שנפתח בשבוע שעבר בחצי האי ג'אפנה שבצפון סרי-לאנקה.

ניו דלהי ביקשה להגיש את אספקת החרום ישירות לאורחים שנפגעו על ידי המיתקפה, אולם שלטונות קולומבו התנגדו לכך, בהרגישם כי על הודו להעביר את האספקה דרך ממשלת סרי-לאנקה. (ע"ד)

● אוכלוסיית פאקיסטאן גדלה במהירות ובמדינה זו חיים עתה כבר למעלה ממאה מיליון נפש, ב-19.52 אחוז יותר מאשר במיפקד האחרון

● סגן שר-הביטחון מיכאל דקל סייר במועצת בנימין ונועד לשיחה עם מועצת יש"ע.

ארגנטינה תספק אורניום מועשר לאיראן

טהראן. — סוכנות הידיעות הרשמית של ארגנטינה הודיעה לדברי העתון האיראני „כיהאן", כי ארגנטינה תתחיל ב-1989 לשלוח אורניום מועשר לאיראן.

בצטטה מקורות רשמיים במשרד החוץ הארגנטיני ציינה סוכנות הידיעות, כי ארגנטינה מכבדת את החוקים של הסוכנות לאנרגיה האטומית הבינלאומית השוכנת בוינה.

באורניום המועשר ישתמשו בכור אטומי נסיוני באיראן. הכור נמסר לאיראן ב-1966 ע"י ארה"ב. ערכה של עסקה זו בין איראן לארגנטינה נאמד ב-5 מיליון דולר. (ע"מ)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה עירית עפולה

הודעה לפי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: קו בנין 3.60 מ' במקום 4.0 מ' לפי קו בנין קיים ההקלה באחוזי בניה. מקום הבניה: גוש 16695 חלקה 30 ברחוב מנחם, עפולה.

את התנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.

י. אבימור מ.מ ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת

הודעה עפ"י סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה להתרת הקלה כנכס.

בחריגה מת.ב.ע. מפורטת מס' 12/114/03/2.

מהות ההקלה: חריגה בגובה מבנה של 2.42 מ'. החריגה באחוזי בניה של 0.57% במלון דירות מרינה קלאב חוף צפוני גוש 40034 חלקה 29 אילת.

שם המבקש: חב' רדלון בע"מ.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לועדה המקומית בעירית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן
יו"ר הועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 311, בגוש 8255, רח' אנילביץ מס' 12. בחריגה מבוקשת כהקלה 1.6 מ' מקו בנין אחורי בקיר אטום ויציאה לגג.

את התכנית 43/87 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלראי, יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 21 בגוש 8257 רח' א. כנ"אבי מס' 60 בחריגה 1.5% בנייה, וחדר על הגג מעבר להקלות המאושרות. את התכנית 298/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלראי
יו"ר הועדה המקומית

מרבית האמריקנים חוששים מהסתבכות ארצם במלחמת המפרץ

לוס אנג'לס.— מרבית האמריקנים סבורים, כי קיים סיכון גבוה להסתבכותה של ארה"ב במלחמת המפרץ הפרסי — אף כי רבים מן האמריקנים אינם יודעים אפילו היכן נמצא מפרץ זה — פרטים אלה עולים מסקר דעת קהל שתוצאותיו התפרסמו ביום ד'.

פחות מ-58 אחוז מן הנשאלים בסקר דעת הקהל שנערך על ידי „לוס אנג'לס טיימס" ידעו כי המפרץ נמצא במזרח התיכון.

חמישים ושניים אחוז מן הנשאלים סברו כי קיימים סיכויים רבים לכך שארצם תסתבך במלחמת המפרץ. 40 אחוז סבורים כי הסיכון הוא נמוך, ואילו 8 אחוז לא הביעו דעה.

רק 27 אחוזו מן הנשאלים תמכו בתוכניתו של הנשיא רייגן להעניק הגנה על-ידי האמריקני למיכליות נפט של כוויית במימי המפרץ. 32 אחוז התנגדו לרעיון זה, ואילו 41 האחוז הנותרים אמרו, כי אין להם דעה ברורה.

53 אחוז מן הנשאלים אמרו כי הם רואים בעין יפה את הדרך שבה מתפקד הנשיא רייגן כנשיא, ואילו 42 אחוז פסלו את תיפקודו.

(ע"ד)

נכשל המסע נגד השתיינות בבריה"מ

מוסקווה.— המסע המתנהל מזה שנתיים על-ידי הקרמלין במגמה לעקור מן השורש את השיכרות, לא הצליח — נאמר בהודעה שפורסמה על-ידי הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

בהודעה נאמר, כי הפועלים המועסקים בתחבורה הציבורית, ממשיכים לשתות כשהם ליד ההגה. שיכורים החלו להופיע מחדש ברחובות הערים וייצור היין והוודקה עלה בשלושת החודשים הראשונים של השנה.

הודעת הוועד המרכזי קובעת, כי הרופאים ואמצעי התקשורת לא נתנו ניבוי מספיק למסע התעמולה נגד השיכרות. עתה גובר הייצור הביתי של משקאות חריפים בחוות של המדינה, תוך שיתוף פעולה של מוסדות מקומיים באי אלה איזורים.

(רויטר עתים)

אוסטריה מגרשת פושע מלחמה נאצי „זוטר"...

וינה. — שר הפנים האוסטרי, קארל בלכה, הודיע אתמול על הוצאת פקודת-מעצר למטרות גירוש נגד האמריקני מרטין בארטש, שומר ס.ס. לשעבר במחנה הריכוז מאוטהאוזן באוסטריה, שקרוב לוודאי נמלט מארה"ב לאוסטריה — מסר מקור רישמי.

בלכה הצריק החלטה זו באומרו: „אוסטריה תעשה הכל כדי שלא יחשדו בה כי נהפכה למקלט לפושעי מלחמה ולנאצים."

על-פי החקירה, נמצא עתה בארטש, בן 60, אצל קרובי-משפחה באוסטריה. בארטש עזב ביום ד' את ארה"ב כדי להימנע מלעמוד למשפט ולהיות מגורש, כפי שמסר בנו. הוא היה אמור להופיע ב-16 ביוני בבית-משפט בארה"ב, כשהוא מואשם בהסתרת לעברו הנאצי ושירותו במחנה הריכוז מאוטהאוזן, כאשר היגר לארה"ב. (ע"א)

אליפות ישראל במרוצי מכוניות ל-87 — היום באשקלון

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מירוץ המכוניות השני באליפות ישראל לעונת 1987 יתקיים היום במסלול המירוצים באשקלון.

במירוץ השני יטלו חלק כמו במירוץ הראשון עשרות מכוניות. תשויה החורות קשה על המקום הראשון במקצה ה-1600 סמ"ק לאחר שלמירוצים הצטרפה קבוצת „פיג'ו סיטרואן" עם „סיטרואן ויזה" 4x4 כמו זו שזכתה במקום הראשון במירוץ האחרון והנהוגה בידי מישל עוז.

המירוץ יחל בשעה אחת בצהרים וישולבו בו גם מרוצי אופנועים במסגרת אליפות ישראל.

המירוץ היה אמור להתקיים אתמול ואולם בעקבות לחץ של התושבים באשקלון החליט ראש העיר להורות על דחיית המירוץ להיום. לכתבנו נודע, כי במועדון המוטורי הישראלי שורר זעם רב על החלטה זו, הנוגדת את ההסכם שיש למועדון עם עירית אשקלון. לדברי המארגנים, בעקבות דחיית המירוץ יבוא קהל צופים מועט יותר.

מת הגיטאריסט אנדראס סגוביה

מאדריד.— אנדראס סגוביה, האומן הספרדי של הגיטרה הקלאסית, מת במדריד בגיל 94.

סגוביה אושפז בבית-חולים בניו-יורק לפני חודשים, לאחר שהתאונן על מיחושים בליבו במהלך סיור בארה"ב.

על אף גילו המתקדם, תיכנן סגוביה 11 קונצרטים במהלך הסיור האחרון שערך בארה"ב. לפני צאתו לדרך אמר, כי סוד אריכות הימים שלו הוא — „חיים מסודרים המוקדשים למוסיקה ולמשפחתי".

בשנות ה-80 לחייו, נהג לתת כמאה קונצרטים לשנה, לצורך זה עשה מסעות ברחבי תבל. „יהיה לי מספיק זמן למנוחה נצחית" אמר בהגיעו ליום הולדתו ה-90.

(רויטר עתים ועי"א)

קפריסין: הישראלים מחפשים „כבלים" הסקנדינביות... משהו חפוז

מאת עלי בוהן, כתב „על המשמר" בקופנהגן

קופנהגן. — סופרת ועיתונאית נורווגית פרסמה באחרונה דו"ח על מטרות הנסיעה של נשים סקנדינביות לקפריסין. הדו"ח נושא את השם „אוהבות ובתוליות באי האהבה".

קפריסין „אי האהבה" — שואלה אפרודיטה אימצה לה, וקופידון עושה בו כבתוך שלו. הכותבת ומחברת הדו"ח נסעה גם היא פעמים רבות לקפריסין, „משום שהיא אוהבת את האי ואת אווירתו כלבריוה". הנשים נוסעות, כך נאמר בדו"ח, כדי למצוא אהבה ללילה אחד.

את הדו"ח חיברה מתוך התרשמות ושאלות למסקנדינביות, המגיעות לאי, ולתושבים המקומיים, גברים ונשים כאחד. הישראלים נוסעים למטרות „תמימות יותר", להינשא בנישואין אזרחיים בזול. „הגברברים, שקורים כמעט שלא יכלו להתנסות עם נשות האי, מתפארים בכיבושיהם החטופים." קרוב לוודאי כותבת מחברת הדו"ח, אושילד אוסטרום, שאין ברחבי קפריסין גבר מתחת לגיל 50 שלא היתה לו לפחות מאהבת סקנדינבית אחת ששהתה בקפריסין בחופשה.

על הנשים בקפריסין, שמספרן עולה על מספר הגברים, להגיע בתולות לחופה. מיגבלה זו לא חלה „כמובן" על הגברים.

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים — 2.6.87

המטבע	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	–	–	1.6701	1.6909	1.6767
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5931	1.6129	1.6008
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8758	0.8867	0.8780
לירה סטרלינג	1	2.56	2.68	2.6039	2.6363	2.6133
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2622	0.2655	0.2630
ין יפאני	100	1.08	1.14	1.1036	1.1174	1.1051
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7769	0.7866	0.7794
פרנק שוויצרי	1	1.04	1.09	1.0564	1.0696	1.0608
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2511	0.2542	0.2522
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2358	0.2387	0.2369
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2325	0.2354	0.2334
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3604	0.3649	0.3622
דולר קנדי	1	1.17	1.22	1.1862	1.2010	1.1937
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1382	1.1524	1.1437
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.80	0.7872	0.7970	0.7908
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4226	0.4278	0.4238
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2451	1.2606	1.2491
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.26	1.2137	1.2289	1.2169

ועדה מקומית לתכנון ולבניה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2). (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2). (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבניה דהיינו -תוספת קומה הרחבת מגורים קיימים בניצול של 28% בניה כוללים. (עם הקיים) במקום 25% בניה המותרים. שעל חלקהו 157 בגוש 18146, רח' שלמה המלך 8 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב, יו"ר הועדה ומשנה המקומית לתכנון ולבניה נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח-תקוה

הודעה על-פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לאשר סטיה מתכנית בתשריט חלוקת קרקע בגוש 6404 חלקה 12 ברחוב גורדון/חנין אייש. לפי תכנית המתאר שטח החלקה למגורים הוא 880 מ"ר.

בקשת בעלי החלקה היא לאשר תשריט להלוקת קרקע בו שטח החלקה למגורים הוא 893 מ"ר.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור הוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 654 בגוש 8267 רח' שלמה המלך מס' 33, בחריגה עד 21% בניה, תוספת של 2 קומות וקומת מסד. 5 מ' מקו בנין קדמי, 1.20 מ' הבלטת מרפסות פתוחות, 3.30 מ' מקוי בנין צדדיים בקיר אטום, בארבע קומות התחתונות, 0.60 מ' מקוי בנין צדדיים לשתי הקומות העליונות, ר"5,1 מ' מקו בנין אחורי בקיר אטום, ר"10 ס"מ בקיר עם פתחים, בניה בקומה מפולשת.

את התכנית מס' 98/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון עירית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי (1) עורא אברהם להקלה.

מהות הבקשה: הקלה באחוזי בניה של 0.74% מבקשים לקומה מבקשים 25.74% ב-מקום 25% המותרים עפ"י תוכניה מתאר 101/02/4, בכתובת שמשון רח' יהודה הלוי 207/4, גוש 1963 חלקה 7 אשקלון.

(2) דני ונוריה עזבורה להקלה.

מהות הבקשה: הקלה באחוזי בניה של 3.68% מבקשים 43.68% במקום 40% המותרים עפ"י תוכנית בנין ערים מפורטת 12/104/03/4, בכתובת ברנע רח' צבי סגל גוש 1937 חלקה 314 אשקלון.

המעונין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בני וקנין, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המשנה לתכנון ולבניה אשקלון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כבכס.

בגוש 6207 חלקה 714-716 רח' ביאליק מס' 155 דהיינו: שמוש חורג לתקופה של 5 שנים מקומת מכונות למערכת מחשבים ומשרדיהם.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה עירית עפולה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: קו בנין קירמי לפי קו בנין קיים. מקום הבניה: גוש 17767 חלקה 64 ברחוב כצנלסון 26/1 עפולה עילית.

את התנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.

מ. אבימור מ.מ. ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור הוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 5 בגוש 8257 רח' יהודה הלוי מס' 63 בחריגה מבוקשת כהקלה: 3% בדירת המבקש בלבד, מרפסת-גג עד גבול המגרש, 1.05 מ' בקו בנין צדדי בקיר אטום, ותכנית 161/87 ב.ב. 1852 הקלה: 2.15 מ' מקו בנין קדמי למרפסת כיישור קו, 1.10 מ' מקו בנין קדמי לחדר קיים.

את התכנית מס' 123/87 ניתן לראות במשרדי הועדה.

ההתנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה שרונים/לב השרון

רח' שטמפפר 5 — נתניה טל: 053-36573 ת.ד. 2171

הודעה

נמסרות בזה הודעה לצבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הוגשה לועדת-נו בקשה להרשות:

בנית בית מגורים דו-משפחתי גוש 8015 חלקה 182 מגרש 2441 — אבן יהודה בהקלה של עד 6% משטח המגרש.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי הרות, יו"ר הועדה שרונים/לב-השרון

מרחב תכנון מקומי כפר סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 190 בגוש 6438 ורחוב הנוטרים הקלה/ות כלהלן:

1. תוספת 6% לאחוזי הבנייה המותרים 63.2 מ"ר.

2. 10% הקלה בקו בנין צדדי ואחורי.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר-סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת-קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות, מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב — יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנית תשכ"ה 1965

הריננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה אחוזי בניה למרפסת פתוחות בקוי בנין להעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב 2215 מס' 11, 13 גוש 6620 חלק מחלקה 11, תיק בנין 2215-011/1, בקשה מס' 870342.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. וההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

מה ● מתי

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 09.03 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 09.35 סרסר נהניר — זה קורה בירושלים. 10.00 מירוצי אופניים — סרט רוקומנטרי על מירוצי אופניים. 10.30 סרט קולנוע צרפתי — פרט הקטנה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.03 שעת כושר. 14.15 קשר משפחתי — בשירור חוזר. 15.00 טאו טאו. 15.25 רחוב סומסום. 16.00 אהבת שלושת התפוזים — חלק א' — האופרה המפורסמת של סרגיי פרוקופייב. בצילום לטלוויזיה בהפקת הבי-בי-סי. הנסיך, יורש העצר, סובל מהיפוכונדריה חשוכת מרפא. הרופאים פסקו שרק הצחוק ירפא אותו. אך זה אינו יכול לצחוק. המכשפה הרעה מטילה עליו קללה: הוא יסבול את סבל אהבת שלושת התפוזים. הנסיך יוצא בלווית משרתו המשעשע לחפש את שלושת התפוזים אצל המכשפה הרעה. הקוסם הטוב נותן בידם סרט קסמים שיעזור להם בגנבית התפוזים שבאחד מהם מוצא הנסיך את נסיכת חלומותיו. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 באותו עניין — והנושא הפעם: חברות — מיהו חבר טוב? מנחה: אלירן אליעז. 18.00 התלת-רגליים — הפרק החמישי. 18.25 פסוקו של מקום — מבט אל יתיר. המוזכרת במקרא. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגזין לאמנות (ערבית). 19.00 מפגש — תכנית דיון שבועית, העוסקת בענייני השעה (ערבית). 19.00 תכנית לילדים (עורץ 2). 19.30 חדשות. 19.30 שעת הימים (עורץ 2). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.30 נקודות חן — סדרת טיולים עם אורי רביר. 21.00 מבט לחדשות. 21.15 וידאו סוף (עורץ 2). 21.30 תשדירי שירות. 21.35 המכבים במצדה — 20 שנה למלחמת ששת הימים. בתכנית ייעשה ניסיון לבחון את מלחמת ששת הימים בפרספקטיבה היסטורית: האם זו הייתה שעתה היפה ביותר של ישראל או שמא הייתה זו, כדברי רמון ארון נפילה כפח ההיסטוריה? בתכנית יתארחו עיתונאים, וישולבו בה קטעי סרטים וראיונות אישיים קצרים. 23.05 דמסקי ומייקסים — הפרק השמיני: קשר קורטו. 23.55 הגיע זמן לשון — פינה לענייני לשון. בהגשת אבשלום קור. הפעם: בקבוק ועוכר בטל. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.09 „בהאזנה ניגוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „פינת השיר" משירי א.צ. גרינברג 12.00 „מן הפרטיה" — קרל נוטפריד להוז: שני שירים מחחזור „שירים עבריים"; ברטוק: סונטה מס' 2 לכנור ולפסנתר; דבו'אק: שלישיה בסול מינור 13.05 „בהאזנה ניגוחה". 15.00 „מבגשים" 16.00 „אתנחתא" — בשידור חי מאולם ימק"א בירושלים. 17.30 „קשת של צלילים" — מגוון מוסיקלי 1. באבל: קונצ'רטו ברה מז'ור חלילית, כלייקשת ובאסו קונטינואו י. יאן ואן אייק: חומר — לחלילית סולו טלמן: טריו סונטה לחלילית, אבוב ובאסו קונטינואו 18.00 „אנתולוגיה בצליל" — השירה החילונית החזן קולית באיטליה של הרנסנס. 19.00 „מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20.27 „פינת השיר" 20.30 פסטיבל ישראל — ירושלים 1987 שידור חי מכנסיית הדורמיציון בירושלים „הקונטורי מקלף' פולקר המטפליגג" תכנית א"ג הויגריך שיץ: מזמורים לדוד „מה ידידות משכנותיך" „ תהלים פ"ד „שמחתי באומרים לי בית ה' נלך" תהלים קכ"ב; ברוקנה מיסה במי מינור למקהלה וכלי נשיפה. 23.00 „דור ודור" — אמנים גרולים בהקלטות היסטוריות; כנרים נשכחים „ תכנית שניה (יוסף חסיד + בילי קאנני)

רשת א'

07.30 „רדירקל" 08.05 „הוגה" „ עם בני הצול 09.05 „טלדויד" — שיחות מדע למאזינים 10.05 „מנוי בוקר" 11.05 שירים עבריים 11.30 „שדי עמים" 12.05 „מעורב ירושלמי" — עם ניסים גרמה 13.00 חדשות ותכנית באנגלית 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית 14.05 „בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.30 „השכלה ודעת לכל" 16.05 „ארץ לא נודעת" 17.10 „שירים עבריים 17.30 „האוניברסיטה הפתוחה" 18.05 „מנחת ערב" 19.05 „שעור בתניא" 19.30 שירים לעולם 22.05 „יש לי חלום" — עורך ומנחה: יובב כץ

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים ענייך" — עם גבי גזית ושלום קיטל 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 העברות משחק כדורסל על אליפות אירופה לאומות בין ישראל לבין הולנד שידור חי מאתונה 12.10 „אלף-אלף" ב„בית" „ עם אחר מנור 13.05 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.05 „לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות ואמנות 14.30 „בת צואק" — „הווי והמזמר" 15.05 „רגעי קסם" „תוצרת הארץ" — שירים עבריים 16.05 „קראתי ספר" — קוראים ממליצים 17.05 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „רוקור" — עורך ומנחה: יצחק גולן 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 השבוע בכנסת 20.05 „שורשים" — מגוון לענייני עדות ופולקלור 21.47 הודעות 22.00 א"ו חרשה (ג רשתות א' ר"ג) 22.05 „עבריים מעורבים" — מביאה לשידור: יעל צרוק 22.58 רגע של עברית 23.00 א"ו — חדשות (ג רשתות א' ר"ג) 23.05 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי „ מנחה אלכס טלמור 24.00 א"ו חדשות

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת „ מבוא לתורת המוסר „ האם המוסר יחסי. מרצה: גב' נעמי כשר. 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום „ עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם יוסי עבארי. 13.05 „מקום טוב באמצע" — עם אורלי יניב. 14.05 „רז רה יומי" — עם רוני לנץ ודני קרפל. 15.05 „מה אין" — תוכנית זמנית עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם רן שילון, יעל רן וגוני סביר. 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרי. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים מכאן" — שירים עבריים „ עם שירה גרא. 20.05 „יעד משודר" — מגאזין לענייני צבא וביטחון 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מבוא לתורת המוסר 22.05 „על הדבש ועל הכפאק" — שירים שהזכר'ה אוהבים. 23.05 „עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 „שיחת חצות" — עם יעקב מישורי-נגן הקרן בתזמורת הפילהרמונית. 00.05 ציפורי לילה מבלות-עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר —

שירים עבריים שידורי צה"ל 2

19.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבבבסיס" — מידע, רש"ים, משחקי רדיו ומוסיקה 21.05 ג'ון מקלפלין ופאקו דה לוצ'יה בהופעה בבנייני האומה — שידור חי מפסטיבל ישראל 87. 23.05 „קול הג'אז הזה" — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.11 „בחזרת לאושר" — להיטים וותיקים 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 „מה, ככר תשעה" — עם אבי אתגר 10.05 „שבעים מי יודע" 11.05 „אהבה יומיומית" — עם יוסי סיאס 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14.05 „פזמון חוזר" 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 16.05 „הצגה יומית" — עם יקיר אביב 18.05 „קוליבר" — שבועון פופ 20.05 „לי ולך" — שיר וברכה 21.05 „מופע רוק" — עם דליה כהן 23.05 „הלילה הוא שירים" 01.10 „ותקווה".

קולנוע

תל-אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: רמון חי — 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים — 9.30 ,7.15 ,3
בן-יהודה: יומן חוף ברייטון — 9.30 ,7.15 ,5
גת: סיפור מהחיים — 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: נערת ליווי — 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי — 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: יצרים — 7.30
הוד: בנקו — 9.30 ,7.15 ,5
ליבנור חדש: הפרוטוקול הרביעי — 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: תמיד — 9.30 ,7.30
סינמה 1: חנה ואחיותיה — 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים — 9.30 ,7.15 ,5
מאר: בילי גאלבין — 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: בטי בלו — 9.30 ,7.15 ,2 ,12
סוזאן סוזאן — 23.30
רב-חן:
חן 1: אנשי הפח — 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: פשעים שבלב — 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אל תקרא לי לבן — 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: חנות קטנה ומטריפה — 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: צבע הכסף — 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: פלאטון — 9.30 ,7.00 ,4.30
תל-אביב: מעבר לשיא — 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: רקה לחצות — 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת-גן

אואזיס: הרומן שלי באוקספורד
לילי: הפרוטוקול הרביעי — 9.30 ,6.40 ,4
ארמון: קרוקודיל דנדי — 9.30 ,7.15
רב-גן:
גן 1: אנשי הפח — 9.45 ,7.30 ,5
גן 2: חנות קטנה ומטריפה — 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: משהו פראי — 9.40 ,7.20 ,5
גן 4: הבוקר שאחרי — 9.40 ,7.30 ,5 / 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא — 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנה: חנות קטנה ומטריפה — 9.15 ,4.30
בית אגרון:
וולט דיסני — חברי הדרקון אליוט 16.30
פינק פלויד וחומה 18.00
מופע הקולנוע של רוקי 19.45
מחפשת את מר גודבר 21.45
כל מה שרצית לדעת על המין 24.00
כפיר: שם הורד — 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: אנשי הפח — 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים — 9.00 ,7.00
סמדר: אמדאוס — 9.30 ,7.00
חבירה: סיפורים שסיפרתי לאמא — 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון

אור 1: הפרוטוקול הרביעי — 9 ,6.30 ,4
אור 3: קרוקודיל דנדי — 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ — 9.00 ,6.30
אור 5: יצרים — 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: שמתי ברו למורה — 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: לא יוקרנו סרטים בתקופת פסטיבל ישראל

חיפה

אורה: שם הורד — 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: בטי בלו — 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים — 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: שיחות מלוכלכות — 9.30 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: שמתי ברו למורה — 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: קרוקודיל דנדי — 9.15 ,7.00 ,4.30

רון: מעבר לשיא
אמפי: אופני האש — 4 ,6.30 ,9.00
אורלי: פלאטון — 4.30 ,7.00 ,9.15
קרן אור המחודש: שכנוע עיין — 6.45 ,9.15

נתניה

שרון: צבע הכסף — 5 ,7 ,9.15
סטודיו: אל תקרא לי לבן — 5 ,7 ,9.15

חולון

סביון: ילדים חורגים לאלוהים — 5 ,7.15 ,9.30
מגדל: פשעים שבלב — 6.30 ,9.00
ארמון: נערת ליווי — 5 ,7.30 ,9.30

בת-ים

עצמאות: מעבר לשיא — 5 ,7.15 ,9.30

הרצליה

היכל: מעבר לשיא — 5.00 ,7.15 ,9.30
מלון דניאל – האודיטוריום: הקשר הנורווגי — 19.15 ,21.30

באר-שבע

חן: מעבר לשיא — 4.30 ,7.30 ,9.30

פתח-תקוה

היכל 1: מעבר לשיא — 5 ,7.15 ,9.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים — 5 ,7.15 ,9.30
היכל 3: שיחות מלוכלכות — 5 ,7.15 ,9.30

עפולה

מוסתרין: ללא רחמים — 8.30

רעננה

אורות: חנה ואחיותיה — 4.30 ,7 ,9.00

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים — 4.30 ,7.15 ,9.30

ראשון-לציון

רון 1: מעבר לשיא — 4.30 ,7.15 ,9.10
רון 2: ילדים חורגים לאלוהים — 4.30 ,7.15 ,9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 4.6
מירלת אפרת: 17.30, 20.30
חדוד ונוח: 20.30
הקונטרבס — בימרתף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ה' 4.6 בשעה 20.30
„רכוש נטוש"
בשעה 23.00
וידיאו

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופ"ח — עין יהב, חולון

חולון
קופ"ח — עין יהב, חולון

ירושלים
קופ"ח—מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה
קופ"ח מאוחדת — הרב קוק 13

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת-גן
מכבי — ז'בוטינסקי 71

תל-אביב
שלמה המלך—שלמה המלך 78
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33

רחובות

רעננה-כ"ס
בית מרקחת — בר אילן, רעננה

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ו', ר' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – פנימית, נשים
בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ—כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב' 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00
טלפונים: 03-433500, 03-433500

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער – קו לנער במצוקה
ירושלים – 02-248358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי – 04-922232

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' רחוב – טל. 222782.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלוי הדסתי לרפואת שיניים בישראל בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 531566
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשטרה) קומה 3, טלפון 294869, 03-285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור: השרון, טל' 052-32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03-5461113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

סילוק משורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 446

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, ראשון-לציון, בני-ברק, גבעתיים — טל' 181111, רמלה — 101, טל' 08-221023, טלפון 065-93534, נצרת — 101, טלפון 04-951401, נהריה — טל' 04-923333, ים — טל' 5611111, באר-שבע — טל' 057-74767

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444;

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים:
א'-ו': 7.00

מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ולתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.55
• הרכבת תוסעל בימי א' בשבוע, ומיו אחרי חג בלבד.

בנק המזרחי סיים הרבעון הראשון ברווח

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק המזרחי סיים את הרבעון הראשון של 1987 ברווח נקי של 3.4 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 23 מיליון ש"ח בכל 1986. בהנהלת הבנק צופים, כי הרבעון השני עשוי להיות טוב יותר מהראשון.

בשלושת החודשים הראשונים השנה הסתמן גידול בהיקף העסקים של בנק המזרחי. סך המאזן גדל ריאלית ב־3 אחוזים והגיע לכ־9.5 מיליארד ש"ח וההון העצמי גדל ב־1.7 אחוזים ל־307 מיליון ש"ח. גידולים נרשמו גם בפקדונות לציבור (כ־4.4 מיליארד ש"ח) ובהלוואות לציבור כ־5.6 מיליארד ש"ח). הרווח לפני מס היה 15.6 מיליון ש"ח, והרווח הנקי הקטן יחסית מוסבר בהנהלת הבנק כתוצאה של מדיניות „סופר שמרנית" שאותה נוקטים ראשי הבנק.

קריאה להקים בית־דין משותף לכל זרמי היהדות

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל קוראת לראש הממשלה וחברי „ועדת השרים לנושא הגיור" לבחון את הצעת איגוד הרבנים המתקדמים האמריקנים להקים בית דין משותף לכל הזרמים ביהדות.

מנכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל מאיר אזרי פנה אל ראש הממשלה, שנפגש עם מנהיגי הזרמים השונים ביהדות בארה"ב ומינה את „ועדת השרים לנושא הגיור". בבקשה למצות את תהליך בירור העובדות. אם תהליך זה לא יוברר, יהיה זה בזיון מעמדו ואמינותו של ראש הממשלה, כתב. (עש"ת)

חנינות לאנשי השב"כ – במשפט מבויים באונ' ת"א

סמכויות הנשיא לתת חנינות ושיקול רעתו בנושא — יהיה נושאו של משפט מבויים, שייערך ביום חמישי בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל־אביב. הארוע נועד להנציח את זכרם של תלמידי הפקולטה ובוגריה שנפלו במערכות ישראל.

הנושא העיקרי במשפט המבויים יהיה עניין החנינות לאנשי השב"כ. כמו כן יעלה עניין ועדות החקירה בעניין השב"כ.

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.

כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
193/87	צווי ירושה	דובקר יונה	ראובן סופי
192/87	"	בחל שראי משללה	שרון מנחם
195/87	"	פרידמן שמואל	פרידמן בלה
196/87	"	לופשע רוזה	פנינה שכטר
197/87	"	גרוס שמואל	גלי(טלכה) מאיר (מזרחי)
198/87	"	בדלבייב אברך	ליובה בדלבייב
200/87	"	שינקר איסק	שינקר בתיה
202/87	"	אלקרונאי עלי	אבוגבר (אלקרונאי) והאנה
203/87	"	מתוקה מרודי	אברהם עוזר
204/87	"	טולדנו טמי	טולדנו (אלמוזינונו) אסתר
205/87	"	אורן חיים	אורן רינה
206/87	"	אבני אשר	אבני אלון
207/87	"	דברוב יחזקאל	בתיה ליפשיץ
209/87	"	מישיאלוב ציפורה	מישיאלוב יוסף
210/87	"	טולפין ברטה	טולפין סלו
212/87	"	חוואטו מימון	מימון אירן חיתה
213/87	"	צנטנר נתן	יגינה צנטנר
214/87	"	כהן דוד	כהן אהרון
215/87	"	סגל ברוך	סגל אידה
216/87	"	גרינברג שרה	גרינברג דני
218/87	"	אברהם נגב	עתליה לוי
219/87	"	נגב רחל	עתליה לוי
220/87	"	נתן הלפמן	דוד הלפמן
221/87	"	ציון ימין	צביה ימין
222/87	"	אמויאל יעקב	אמויאל ז'קלין
223/87	"	שהב דוד	שהב רבקה
211/87	"	נעמן רפאל	נעמן עזיזה
224/87	"	שמחי יואב	שמחי שמחה
225/87	"	גרשפלד בוריס	גרשפלד בנימין
227/87	"	קליין פרנסיס	קליין אליאונורה
228/87	"	צורנוזון וזולי	ברוך שי
229/87	"	מרק סמואל	מרק שרלוטה
230/87	"	איזורר אשר	טרופטו שרה
231/87	"	מיכלוביץ ברנרד ואילונה	קלרה ברוך (מיכלוביץ)
233/87	"	מוריס ישנצקי	מירה דרומי
190/87	קיום צוואה	בנדל אמילדה	פינקוס גבריאלה
191/87	"	בן ציון בוגן	ליובה בוגן
194/87	"	חנן ריימונד	חנן פאולין
199/87	"	ברנשטיין גולדה	מרקו זאן
201/87	"	המאירי יהודית	המאירי אדיר
226/87	"	מויזס לייבה ונגיה	מוזס מרק
232/87	"	פלר רבקה	פלר מאיר
217/87	"	לייב אוגוסשטיין	ציפה אוגוסשטיין

רשם, בית המשפט המחוזי

„ממשלות אחדות לאומית טובות רק לשעת חירום – ולא לטווח הארוך"

הסכימו כל משתתפי כנס „פורום קירקפטריק" שהסתיים שלשום

ממשלות אחדות לאומית יכולות לתת פתרונות לשעת חירום אבל לא לטווח ארוך, הסכימו משתתפי הכנס על נושא של „ממשלות אחדות לאו־מית". שנערך בחסות „פורום ג'ין קירקפטריק למדיניות ולמנהי־גות ציבורי" ליד אוניברסיטת תל אביב. הכנס ארך 3 ימים והסתיים שלשום.

בדיונים השתתפו השרים משה ארנס, משה שחל וזבולון המר, השרים לשעבר אמנון רובינשטיין ויובל נאמן וכן פרופ' שלמה אבינרי, מנכ"ל לשעבר של משרד החוץ. אלוף (מיל.) אהרון יריב הינחה את המושב. פרופסור אבינרי פתח את המושב ביום ג', באומרו כי ממשלות אחדות לאומית אינן פתרון לבעיות פוליטיות מתמשכות „ואם אתה לא חלק מהפתרון אזי אתה חלק מהבעיה". אבינרי הזהיר מסכנות ב„מימשל אחדות" כמו שקורה לעתים בארה"ב כשהרוב בקונגרס הוא מפלגה אחרת ממפלגת הנשיא.

כל הדוברים הסכימו, שממשלות אחדות לאומית יכולות להצליח רק בטווח הקצר ורק בבעיות שעליהן יש קונסנזוס. הדעות נחלקו כשרובר על הישגיה וכשלונותיה של ממשלת ישראל כיום.

השר ארנס אמר, כי בזמן שממשלת ליכוד לאומי מחלישה את קולות האופוזיציה היא יכולה לטפל בהצלחה יתרה בבעיות שאיתן ממשלה צרה היתה פוחדת להתמודד.

שר הדתות זבולון המר טען כי ממשלות אחרות יכולות ללמוד מישראל איך לפתור בעיות חירום. אבל אמר, כי ממשלת האחדות הלאומית הנוכחית „היא ברכה מעורבת, שיכולה להפוך לקללה". ממשלה כזו אינה יכולה לפתור בעיות ולגשר על פערים אידי־אולוגיים עקרוניים והיא גם מנוע מריון על דרכה של ישראל בעתיד בנושאים בסיסיים.

פרופ' אמנון רובינשטיין, שפרש לאחרונה מתפקידו כשר התקשורת, אמר כי ממשלת הליכוד הלאומי הצליחה לטווח קצר בגלל ש„לא היתה לנו ברירה אחרת". הוא מאמין שהממשלה השיגה שיפור במעמדה של ישראל בעולם, אולם היא מיצתה את יכולתה.

שר האנרגיה משה שחל אמר, כי הממשלה הנוכחית שנוסדה על בסיס של חשדות הדדיים ופועלת עכשיו כמו שתי ממשלות בתוך גוף אחד — אינה יכולה להשיג הישגים משמעותיים. „אני לא מאמין שאנו צריכים להשתמש במתכונת הזאת בעתיד". כדי ליצור יציבות בעתיד, אמר, זקוקה ישראל לחוקה. עוד קרא שחל להנהגת שיטת ממשל נשיאותית, בחירות על בסיס אזורי וצינון של ארבע שנים לפני שיותר לשליח ציבור נבחר לעבור למפלגה אחרת.

פרופ' יובל נאמן אמר שיש לכונן ממשלת ליכוד־לאומי רק במקרה של מלחמה, כשחיוני שהאופוזיציה תישא בחלק מהאחריות. (עתים)

ועדת הבירור של מועצת העיתונות החליטה:

היתה התארגנות של עיתונאים כדי לפרסם ידיעות שליליות על המשטרה

ועדת הבירור שמונתה ע"י נשיאות מועצת העיתונות הגיעה למסקנה שהיתה התאר־גנות של כתבים מעיתונים שונים לפרסום ידיעות שליליות על פעולות המשטרה.

בחודש פברואר 1986 הגישה דוברת מחוז תל־אביב במשטרת ישראל, זאבה אהרוני, תלונה למועצת העיתונות לפיה קשרו כתבים לענייני משטרה קשר ופרסמו במרוכז ידיעות שליליות על פעילות המשטרה כדי להגיע בדרך זו את אי־שביעות רצונם משיבוש היחסים בינם לבין משטרת המחוז.

נשיאות מועצת העתונות מינתה ועדה לבירור התלונה. חברי הוועדה: אהרון דברת (יו"ר), רומן פריסטר ושבתאי הימלפרב. ועדת הבירור למדה את מכתבי התלונה, את מכתבי ההכחשה של הכתבים ואת הפרסומים עצמם והגיעה — ימתוך החומר הכתוב שהיה לפניה — למסקנה שאכן היתה התארגנות והיה פרסום במאורגן מצד הכתבים, כשכל כתב מפרסם בעיתונו כתבות זהות כמעט בתוכן במועדים שונים. לדעת חברי הוועדה זהו מעשה שיש בו טעם לפגם.

הוועד הפועל של מועצת העיתונות דן, כאמור, במסקנות הוועדה כיום ו' שעבר והחליט כי מעשה פרסום ידיעות במאורגן — ולו גם ידיעות נכונות כשלעצמן — שיש מאחוריהן כוונה לנצל את עצם הפרסום כמכשיר בידי הכתבים המתארגנים למטרה אחרת או נוספת על מסירת מידע לקורא — הוא מעשה הראוי לגינוי.

תוך מהלך הטיפול בנושא היו פניות, בכתב, מצד הכתבים נשואי התלונה — אבי בניהו, „על המשמר"; חיים ברוידא, „ידיעות אחרונות"; יוסי היימן, „חדשות"; ראובן שפירא, „הארץ" ואלי דנון — „מעריב" — אל נשיאות המועצה שבהם טענו כי לא זימנו אותם להופיע בפני הוועדה.

הוועדה אמנם החליטה תחילה כי די לה בחומר הכתוב, אך כשהגיעה בקשת הכתבים להופעה נציגיהם הם הוזמנו. הכתבים סרבו להופיע בפני הוועדה בהרכבה הקיים בטענה שהוועדה כבר קבעה דעה והוכיחה לדעתם, את חוסר האובייקטיביות שלה.

הוועד הפועל של מועצת העתונות גינה, בהחלטתו מיום ה, סירוב זה והביע צער על הסגנון בו נכתב המכתב. (עתים)

מחר ב„על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

ששת הימים והלאה:
שלוש המחלוקות הגדולות - גדי יציב
מה קרה בצבאות הערביים - עוזי מחנימי
השלטון בשטחים: התהליך - פנחס ענברי

יומן הגדה (כשעוד היתה גדה) - מיכאל שער

הנצחון המר - מארק גפן
לא היתה עליה ג' - ישראל זמיר
„יש דיבור"
פוקוס אישי:
עודד ליפשיץ על לוטן, גדעון ספירו, יהודה להב. גיורא מנור, צבי טימור
קולנוע:
דני ורט; תערוכות - דורית קדר; מסביב לעולם - דוד ארן

בחותם

גבולות המוחאה
עם חיילים שלחמו בלבנון - מאת עמירם כהן

לבנון – סיפור חזק
כתבי חוץ מספרים על לבנון - מאת ירון זליג

בלון התקווה שהתפוצץ – הערכת מצב צבאית – מאיר פעיל – מאת אהוד דור

החורים של המדינה – „חורים נגד שתיקה"
קורותיו של ארגון – מאת תאיר זבולון

לבנון – הגורם האנושי
צילומים משם – צילמו: ישראל זמיר ובועז ינאי

נכתב בקרב - יומן לבנון של רמי בן־צבי ז"ל – מאת שלמה גלזר

„יש רק בחורים רעים – ואזרחים"
ראיון עם טומס פרידמן, כתב ה„ניו־יורק טיימס" בביירות – מאת עודד ליפשיץ

ספרות – אבי חיקר, כשתעמוד על קברי
מתוך ספרו החדש של חנוך לוין – „מה איכפת לציפור"

חותם אישי – מאת גבי בשן
שלום בית – מאת חיה יוסף

טורים מאת:
עודד ליפשיץ, חיים מאור, יעקב רבי, זאב צחור, ישראל זמיר

בדף לספרות

דוד ארן: עוד כמה הערות על „מולכו"

לאה שניר: על „אין מתים בפרדייס" לרזיה בן־גוריון
מרדכי אבישי: על „הבטחה עם שחר" לרומן גארי
א.ב. יפה: מ.ח. מאקסי והמודרניזם
ירון ברק: על „השרים היו איתה" לרות לוין

125 אלף נהרגו בלבנון מפרוץ מלחמת האזרחים

ביירות.— 123 אנשים מצאו את מותם בחודש מאי בלבנון כתוצאה ממעשי־אלימות.

מרבית מקרי המוות דווחו מדרום לבנון, שם נהרגו 38 אנשים בעקבות התקפות אוויר ישראליות ו־28 אנשים נוספים מצאו את מותם בקרבות לאורך רצועת הבטחון.

במאי גם נהרג חייל סורי בביירות המערבית ואיש המשמרות המהפכניים האיראניים מצא את מותו כאשר התפוצצה פצצה במכוניתו בצור.

יצויין כי לפחות 125,000 אנשים מתו בלבנון מאז פרוץ מלחמת האזרחים באפריל 1975.

מקורות מדיניים חוששים כי רציחתו של ראשיד כראמה תביא לערעור היציבות למשך תקופה ממושכת ולהתחדשות הקרבות. (רויטר, עתים)

תושב שפרעם עבר השתלת כבד בלונדון

מאת כתב „על המשמר" בעמק

תושב שפרעם עבר לאחרונה בהצלחה ניתוח להשתלת כבד בביה"ח בלונדון. המנותח אריב חוריה, בן 58, אב ל־4 ילדים, יצא לפני כחודש לאנגליה לאחר שהרופאים בארץ נואשו מלטפל בו והוא היה זקוק בדחיפות להשתלת כבד.

קרוביו מסרו, כי הניתוח הצליח והחולה יורד מהמיטה ומצבו יציב. הוא יאושפז במשך חודשיים להמשך טיפול. ואם הכבד „יקלט" הוא יחזור ארצה ויקבל טיפול רפואי בביה"ח רמב"ם בחיפה.

הניתוח והאישפוז עלו כ־80 אלף דולאר שנתרמו מתושבי העיר.

● קבוצת צעירים עובדי בנק הפועלים בת"א בשיתוף עם המחלקה לפעולה קהילתית ומחלקת התרבות במועצת פועלי ת"א־יפו, חברו יחדיו להקמת מרכז קהילתי הסתדרותי בשכונת פלורנטין בת"א.

● 3,500 יהודים מארצות שונות יגיעו בחודשי הקיץ לישראל לסיור גישוש במסגרת מפעלי הקיץ של המחלקה לעלייה ולקליטה בסוכנות היהודית.

הועדה המקומית לתכנון ובניה

„אונו"

מודעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו":

המבקש: יוסף ורות פינצ'וק

המקום: קרית אונו רחוב קפלן מס. 1 גוש 6495 חלקה 37.

מהות הבקשה: בניית בית מגורים דו משפחתי תוך סטיה בשטח הבניה עד 6% מעל המותר. סטיה של 7.5% בקוי הבנין הצרדיים 3.70 מ' במקום 4.0 מ' וסטיה של 3.05 מ' בגובה 10.55 מ' במקום 7.5 מ' מגובה ציר הכביש.

כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: הועדה המקומית קרית אונו.

1 ביוני 1987

יואל פרנקל
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „אונו"

רב־סמל בקבע נתפס כשהוא מנסה להבריח הרואין מלבנון

הסניגור: הבלשים ירו לעבר החשוד והפליאו בו את מכותיהם ● סערת רוחות בעוספיה: „פרשת נאפסו שנייה"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בלשי היחידה המרכזית של משטרת מרחב גליל ירו אקדחים זמן אחר לעבר רב־סמל בקבע, ג'מאל מנסור, שנעצר כחשוד בהברחת כ־250 גרם הרואין מלי־בנון — כך טוען עו"ד מאיר זיו מתל־אביב, המייצג את החשוד, בערר על מעצרו.

במקביל שלח עו"ד זיו מכתב ליועץ המשפטי לממשלה, בו הוא אומר, כי טרם יבשה הדיו מהחלטת בית־המשפט העליון מהחלטת הזי־כוי של עיזאת נאפסו והמשטרה שוב שמה עצמה מעל החוק.

לטענת משטרת מרחב הגליל נתפס רב־סמל ג'מל מנסור מעוספיה בשבת ליד גדר המערכת כשהוא מבריח ארצה סמים. לדברי המש־טרה, הבחינו בו הבלשים כשהגיע למקום במכונית צבאית ואסף שקית שנזרקה לעברו מצדה השני של הגדר. החשוד החל להימלט אל בין הסלעים וכשהצליחו לעוצרו התנגד בכוח למעצרו. ברשותו נמצאו כ־250 גרם הרואין. לדעת המשטרה הפעילו הבלשים כוח סביר כדי לעוצרו.

מפקד מרחב הגליל, יעקב גנות, שיבח את הפעולה.

החשוד הועבר לבדיקה רפואית בה נקבע, כי חרף פגיעותיו הוא יכול לעמוד בתנאי מעצר.

הפרשה עוררה סערת רוחות בקרב בני משפחתו בעוספיה. המשפחה טוענת באמצעות עו"ד מאיר זיו, כי החשוד הוכה מכות נמרצות בידי הבלשים. עו"ד זיו אומר, כי לעבר החשוד נורתה אש תופת בטרם נעצר, וזאת לאחר שזעק כי הוא חייל צה"ל. לדבריו, הבלשים הפליאו בו את מכותיהם לאחר שעצרוהו.

במכתב ליועץ המשפטי לממ־שלה יוסף חריש אומר עו"ד זיו, כי המשטרה חושבת שהיא מעל המוסר והתרבות וגופו של האזרח הפקר.

בערר טוען החשוד, כי אמנם עצר את רכבו בקרבת הגבול, אולם עוד לפני שהספיק לרדת ממנו התנפלו עליו השוטרים והחלו להכותו.

החשוד נעצר ביום ראשון בבית־משפט השלום בעכו והערר יישמע בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז
לוח פעילות שבועית מה־4.6—10.6.87

יום חמישי – 4.6.

קיבוץ משמר העמק – 20.30 – חנן ארז, אלישע שפירא – כנס ח"צ – הקבה"א – מקיבוצי העמקים.
נצר שעב – 18.00 – אלי ספרן – חוג בית.
סניף אזור – 18.30 – אבי שיין – מזכירות סניף.
סניף רעננה – 19.00 – וולדי מורג, דוד בן אשר – מזכירות סניף.

יום שישי – 5.6

סמינר נשים ערביות במפ"ם – בגבעת חביבה ב־5־6.6.87 בהשתתפות: ח"כ אמירה סרטוני, ח"כ מוחמד וותד, פטמה מסרווה, אעידה סבח, אמירה זכאי

נמוכה – 9.30 – פגישת פעילים בקרב יוצאי בריה"מ.
קיבוץ גחשון – 21.00 – ח"כ אלעזר גרנות – ערב בנושא: 20 שנות קיבוץ.
קיבוץ בית־זרע – 22.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – ערב תרבות.

יום שבת – 6.6

נצר מסר – 10.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג בית.
סניף ראשון־לציון – 10.30 – יצחק שושני – מועדון יידיש.
סניף חולון – 20.00 – שמשון הלפרן – מועדון יידיש.
קיבוץ יחיעם – 21.00 – גיומס – שיחת קיבוץ.

יום ראשון – 7.6

תל־אביב – 17.00 – אשר בן דוד, רבקה יעקובוביץ – העובדת השכירה.
טמיאל – פ.מ. – 17.00 – רבקה כהן – מועדון יידיש – שידי גבירטיק.
סניף יהוד – 17.00 – אבי שיין, אסתר עמר – מזכירות סניף.
נצר סנר – 18.00 – ח"כ אמירה סרטני, מנחם רז – חוג בית.
נצר כאבול – 18.00 – מישל אלמליח – חוג בית בנושא: מפ"ם עם העובדים.
ועת אלוהו – 18.30 – דוד שטוקפיש – מועדון יידיש.
סניף נהריה – 19.00 – ח"כ מוחמד וותד – אסיפת חברים.
קרית חיים מזרחית – 19.00 ח"כ יאיר צבן – מפגש ב„אוהל הבדואי".
סניף שמולה – 19.00 – אבי שיין – מזכירות הסניף.

יום שני – 8.6

נצר סנר – 18.00 – חנן ארז – חוג בית.
נצר שדידה – 18.00 – וולדי מורג – חוג בית.
בית לוחמי הגיטאות – 18.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – מס עולמי – תנועות הנוער.
קקון – 20.00 – אפרים ז'ולוני – בבית ההסתדרות.

טמיאל, מלון „הנשיא" – 20.00
חנן ארז, וולדי מורג, אלי ספרן – מזכירות מורחבת איזור הצפון

יום שלישי – 9.6

יחשלים – טימנסיה עבודית – 8.00 – ח"כ יאיר צבן – מפגש תלמידים.
אשקלון – מתנ"ס – 17.00 – רבקה כהן – עגנון – יידיש.
ומת יצחק – הרא"ה 179 – 18.00 – פנחס דגן – קופ"ח והרפואה הציבורית.
זיד חאנה – 18.00 – עבד חמזה – חוג בית בנושא: מ„אתא" עד ערב אלחל ועוד.
בית דאן – 18.00 – שושנה רון – חוג בית בנושא: חינוך.
סורפת דפין – 19.00 – חנן ארז – מפגש פעילי משק.
סניף הרצליה – 19.00 – אילן גילאון – נוער מפ"ם.
סניף ומלה – 19.30 – נעמי ריפתין – מועצת הסניף.
הר הכרמל – 20.00 – רעיה רטיג – חוג בית.
סניף חולון – 20.00 – יצחק שושני – חוג בית.

יום רביעי – 10.6

ירושלים – כנסת – 11.00 – ח"כ יאיר צבן – עם סניף מפ"ם מתל־אביב.
ירושלים – 12.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – פגישה עם קורס קצינים.
ירושלים – כנסת – 12.00 – ח"כ אמירה סרטני – פעילות מפ"ם בקבה"א.

מליאת הוועדה הכלכלית־חברתית של המזכירות מתכנסת במרכז מפ"ם בשעה 16.00
על הפרק: דיון על תוכנה של המועצה הרעיונית של המפלגה

פורום ערים גדולות במרכז – בשעה 16.00

סניף גבעתיים – 20.00 – וולאדי מורג – פגישת פעילים.
סניף נהריה – 20.00 – יוסי מרציאנו – מזכירות הסניף.
רמת השרון – „צוותא" – 20.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – בעקבות משפט דמיאניוק.

איגוד מקצועי
יום חמישי – 4.6

מרכז מפ"ם – 17.00 – נתן בקלר, נטע מן חברינו בהסתד' המהנדסים.

כנסים אזוריים של פעילי מפ"ם באיגוד המקצועי

אזור תצפון: סניף מפ"ם חיפה – 4.6.87 בשעה 17.00 – בהשתתפות: חנן ארז, רעיה רטיג ויוסי סולומין.
אזור המרכז: בבית מרכז מפ"ם – 9.6.87 בשעה 10.00 – בהשתתפות: חנן ארז, פיני גביש וחנה בן־אהרון.
אזור הדרום: סניף מפ"ם באר־שבע – 9.6.87 בשעה 10.00 – בהשתתפות אפרים זילוני ויוסי סלומין.
אזור ירושלים: סניף מפ"ם בירושלים – 9.6.87 בשעה 19.30 – בהשתתפות ח"כ יאיר צבן, אברהם אחיעזרא ונטע מן.

שימו לב!

ליכוד + שיעת מפ"ם בוועד־הפועל הציוני ביום ראשון 14.6 בשעה 15.00 – במרכז. דיון לקראת מושב הוועה"פ הציוני והעצרת השנתית של הסוכנות היהודית

הבטיחו השתתפותכם!

הודיעה שחברה נעלם ונעצרה כחשודה ברצח

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

דוד וולף בן 36, שנמצא פצוע קשה במדרגות ביתה של חברתו ברחוב השר משה 28 ברמת־גן, מת אתמול מפצעיו בבי"ח בילינסון. חברתו שרית בלונדר בת 35 נעצרה ע"י המשטרה וביום שני הוארך מעצרה בבית משפט השלום בת"א לשבעה ימים.

דוד וולף נמצא ביום ב' בשעה 4.20 לפנות בוקר במקלט ברחוב השר משה 28 ברמת־גן, כשהוא פצוע בראשו ומחוסר הכרה. לדברי כ"כ המשטרה, החשודה, שרית בלונדר, אשר גרה עם וולף בדירתה, היא שהזעיקה את המשטרה. היא אמרה, כי חברה נעלם 5 דקות קודם לכן כשהוא לבוש בתחתונים וביקשה שהשוטרים יגיעו מהר, כי ייתכן שיבוצע רצח.

עוד טענה החשודה, לדברי כ"כ המשטרה, כי ירדה לשפוך אשפה בשעה ארבע לפנות בוקר, ואז שמעה קול יריה. כ"כ המשטרה ציין, כי שפיכת אשפה בארבע לפנות בוקר היא דבר מוזר כשלעצמו, שלא לדבר על העובדה, שלא טרחה כלל להזכיר את דבר היריה בפנייתה למוקד המשטרה.

כשהגיעו השוטרים לדירתה, היא ביקשה לדבר עם קצין גבוה וסיפרה לו, שחברה מסוכסך עם מישהו אחר והוא פחד שיפגעו בה. לעומת זאת, בחקירתה היא הכחישה זאת מכל וכל.

מוזר הדבר, ציין כ"כ המשטרה, שתוך 20 שניות נפגע חברה ונעלם מבלי שאיש מהשכנים שמע רעשים. מוזר שבעתיים שהמקרה אירע בדיוק כאשר החשודה הלכה לזרוק את האשפה לכן יש חשש חמור שמדובר בעבירה של נסיון לרצח — טען נציג המשטרה. חיזוק נוסף לטענתו היא העובדה כי בחיפוש בדירתה נמצא פטיש ועליו שערה.

שופטת השלום חיה חפץ החליטה לעצרה ל־7 ימים. בנמקה את החלטתה ציינה, שמדובר בעבירה חמורה במיוחד, והחקירה המשטרתית אורותיה אך החלה.

קנה את „שרפים" של שאגאל וגילה כי מדובר בזיוף

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

הציור „שרפים" של הצייר הנודע מארק שאגאל מהווה בימים אלה עילה לתביעה משפטית שהוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה על־ידי בעל הגלריה לציור הרברט גולדמן מחיפה נגד ד"ר אפריים למברג מחיפה.

בעל הגלריה טוען, כי הרופא החיפני מכר לו את תמונתו של שאגאל „שרפים" כאילו היתה זו תמונה מקורית של מארק שאגאל, ואילו עתה התברר כי המדובר בזיוף.

לטענת הרברט גולדמן, פנה אליו ד"ר למברג בשנת 1974 והציג בפניו את הציור באומרו כי קיבל בירושה מאביו. הוא שילם לו סכום של 90 אלף לירות, שהיה שווה ל־15 אלף דולר, ומכר את הציור לרובין צימרמן. 12 שנה מאוחר יותר, בחודש ספטמבר 1986, פנה צימרמן לגולדמן והודיע לו כי הציור שמכר לו אינו אלא זיוף ודרש לקבל את כספו בחזרה.

לטענת גולדמן, מסרב ד"ר למברג לשתף עימו פעולה ושלח לו הערכה של הציור ממארס 1950 אולם התברר כי המדובר בחשבון של חנות חיפנית בשם „אנטיק". עוד הוא טוען, כי ד"ר למברג ידע על אי־התאמת של הציור כשמכר לו אותו וכי הוא רשאי על־פי חוק המכר לקבל את כספו בחזרה. לדבריו, רובין צימרמן דורש 35 אלף דולר, הכוללים ריבית על הכסף, ועל הנתבע להחזיר לו את הסכום הנדרש. זאת, בתוספת פיצוי עבור עוגמת נפש ובסך הכל תובע בעל הגלריה 72 אלף ש"ח מד"ר אפרים למברג.

ד"ר למברג מכחיש את כל האמור בכתב־ההגנה וטוען, כי חוק ההתיישנות חל במקרה זה.

אסיר התאבד בכלא איילון

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אסיר בן 23, תושב מרכז הארץ השפוט ל־18 חודשי מאסר מחודש מאי 86 בשל סחר ושימוש בסמים, התאבד בכלא איילון שברמלה, לשם הועבר בגלל מצבו הנפשי מכלא באר־שבע.

גונדר דוד מימון, נציב שירות בתי־הסוהר, מינה ועדת חקירה לבדיקת נסיבות המקרה.

ביום שישי הורה רופא כלא באר־שבע להעביר את האסיר למחלקה הפסיכיאטרית בכלא איילון לאחר שהתברר כי הוא לוקה בדיכאון. הוא הועבר לכלא איילון ועד לסידור אחזקתו באגף הסגור הוא הוחזק בתא נפרד באגף המעבר.

סמוך לשעה 9 בערב, כאשר הגיע הסוהר שביקש להעבירו לתא ביחידה הסגורה במחלקה הפסיכיאטרית, הוא מצא אותו תלוי על קרעי הסדין שקשר לצווארו ולסורגים. נסיונות ההחייאה שביצע הסוהר וחובש שהוזעק לא הועילו.

בפלילים

צעיר נאשם באורגיות מין עם נערים בני 12

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מארק רוטר, מתנדב מארה"ב בן 23, הואשם שלשום בבית־המשפט המחוזי בחיפה בביצוע אורגיות מין עם נערים בני 12.

בכתב האישום טוענת התובעת עו"ד חני הורוביץ מפרקליטות מחוז חיפה, כי במהלך השנה שעברה התיידד הנאשם עם הקטינות, בניהם של שכניו, הראה להם תמונות פורנוגרפיות והסביר להם כיצד גברים מקיימים יחסי מין עם גברים. התובעת גוללה מסכת של אורגיות מיניות שיזם הנאשם וטענה, כי הנאשם פיתה את הנערים לקיים יחסים הומוסקסואלים כריצע בהם מעשי סדום.

הפרשה נחשפה לאחר שאחד הנערים, סירב להמשיך להשתתף באורגיות המיניות וגילה לאמו את מעלליו של הנאשם.

השופט המחוזי אליעזר דויד בר הורה לעצור את הנאשם עד הדיון המשפטי שיתקיים בבקשת הפרקליטות להארכת מעצרו עד תום ההליכים.

השודד הותיר את התייר בתחתוניו

תייר מהולנד נשדד ביום ב' בלילה ע"י אלמוני. השודד לקח ממנו את מכנסיו יחד עם כספו והותירו בתחתוניו ליד מלון „הילטון" בתל־אביב.

המקרה אירע שעה שהתייר ההולנדי ניגש ב־10.30 בערב למכוניתו שחנתה ליד מלון „הילטון". לפתע הגיח אלמוני והורה לו לפשוט את מכנסיו ולתת לו אותם.

התייר המבוהל נשמע לאלמוני, אשר נגב את המכנסיים שהכילו ארנק ובו 80 ש"ח ומפתח, וברח מהמקום.

המשטרה פתחה בחקירת המקרה. (עתי"ם)

ה„חופשה" שנטל האסיר הסתיימה באיצטדיון בר"ג

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אסיר נמלט, שהתחזה לקצין צה"ל, נעצר שלשום ע"י איש שירות בתי־הסוהר באיצטדיון הכדורגל ברמת־גן.

האסיר, יצחק כנ‍ען בן 33 מחדרה, שפוט ל־7 שנות מאסר בשל עבירות רכוש. הוא יצא לחופשה בת 8 שעות ב־1 באפריל השנה ומאז לא שב לכלא.

ביום ב' אחה"צ הבחין בו איש שירות בתי הסוהר מכלא באר־שבע ליד קופות האיצטדיון כשהוא לבוש במדי סגן. הוא זיהה את ה„סגן" כאסיר הנמלט ועצר אותו. ברשותו נמצאו מסמכים של קצין צה"ל. החקירה העלתה שהוא גנב אותם מקצין צה"ל שנסע איתו בטרמפ.

צעיר דקר את אביו וניסה להתאבד

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

זאב אלבז בן 24 דקר אתמול לפנות בוקר את אביו בן ה־54 ולאחר מכן קפץ ממרפסת דירתם שבקומה הרביעית בנווה שרת. האב והבן נפצעו קשה ואושפזו בבית־החולים בלינסון.

הבן היה מאושפז בעבר בגלל בעיות פסיכיאטריות. ביום שני בשעה 4 לפנות בוקר הוא דקר את אביו מסיבות שעדיין לא הובררו וקפץ מהקומה הרביעית.

„עובד מס הכנסה" נעלם עם הקופה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שני בעלי חנויות מכולת בתל־אביב נשדדו השבוע על־ידי מתחזים לחוקרים של מס הכנסה.

ביום ראשון נכנס צעיר שהתחזה לחוקר מס הכנסה למכולת ברח' הקשת בקרית שלום וביקש לבדוק את הקופה והספרים. בעל המכולת, אברהם זכאי בן 35, הפקיד בידיו את הקופה והמשיך לשרת את לקוחותיו. ה„חוקר" ניצל רגע של היסח דעת מצד בעל החנות ונעלם עם כל תכולת הקופה — 1500 דולרים ו־2000 שקלים חדשים. החוקר המתחזה נמלט מן המקום.

ביום שני נכנס צעיר שהתחזה לחוקר מס הכנסה לחנות מכולת ברח' צרעה בת"א. הציג תעודה וביקש לבדוק את הקופה והספרים. בעל המכולת, יחזקאל כהן, יצא לביתו להביא את הספרים. החוקר המתחזה החל לספור את הכסף והודיע שהוא יוצא לחנות סמוכה לבדוק גם שם את הספרים. הוא נעלם כשברשותו 3000 ש"ח.

לזיוה ואבישי עומרי, למשפחתם ולקיבוץ מעברות

משתתפים באבלכם הכבד במות האם

רותק'ה ירקוני ז"ל

קיבוץ עין־החורש

ביום א' 7.6.87, שנה לפטירת חברתנו

מירה מלמד (בוז)

העליה לבית הקברות בשעה 15.30
האזכרה תתקיים בחדר האוכל בשעה 21.00

קיבוץ להבות־הבשן